FUNDACIÓ JAUME BOFILL 1460

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE MOLINS DE REI

Novembre de 2005

Clelia Colombo, Irene Lop, Cristina Valls i Laia Torras (direcció)
Fundació Jaume Bofill

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Índex

Introducció 2

1. Contextualitzant el Pla director de participació ciutadana 3

1.1. La governance: una nova manera de fer política en l'àmbit local 3

1.2. La participació ciutadana 4

1.3. Els plans directors de participació ciutadana 4

2. Síntesi de la diagnosi participativa 6

3. Criteris per al Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei 10

Línia 1. Organitzar l'acció de govern per facilitar la participació en la presa de decisions públiques 11

Línia 2. Fer efectiu el dret d'informació i consolidar canals de comunicació com un element previ per afavorir la participació 15

Línia 3. Impulsar òrgans permanents de participació que esdevinguin espais de participació efectiva 16

Línia 4. Incorporar processos de participació ciutadana en aquells àmbits prioritaris per a l'acció de govern 19

Línia 5. Fomentar un teixit associatiu ric, plural i participatiu 23

Línia 6. Donar eines per afavorir la participació efectiva de les entitats en el debat i la presa de decisions municipals

4. Metodologia 28

5. Llistat de participants 31

A principis de l'any 2004, l'Ajuntament de Molins de Rei va decidir iniciar un procés d'ordenació i planificació de la seva política participativa, d'acord amb allò previst en el Pla d'acció municipal en el seu eix 8, línia 29. Per portar a terme aquest procés, l'Ajuntament va demanar el suport de la Fundació Jaume Bofill, que al llarg de prop d'un any i mig ha treballat en l'elaboració del Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei, implicant els actors polítics, tècnics i socials de la vila.

El procés d'elaboració del Pla director ha comptat des del seu inici amb el recolzament de tots els grups municipals. La seva participació en el procés s'ha traduït en la creació d'un espai participatiu, la Comissió Política de Seguiment. Aquesta Comissió està integrada pels portaveus dels grups municipals a l'Ajuntament i en cada moment d'obertura i tancament de les diferents fases del procés ha estat convocada per seguir i validar l'elaboració del Pla.

El document que teniu a les mans és la proposta de la Fundació Jaume Bofill per al Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei. Aquesta proposta és fruit de la feina de l'equip de la Fundació Jaume Bofill a partir de la pròpia experiència i coneixements però, també, de la participació de moltes persones i entitats de la vila, a qui agraïm molt sincerament la seva participació i aportacions.

1. Contextualitzant el Pla director de participació ciutadana

1.1. La governance : una nova manera de fer política en l'àmbit local

A finals del segle XX i principis del nou mil·lenni ens trobem immersos en un nou entorn social cada vegada més complex i canviant. Aquest fet ha comportat canvis en la concepció de la manera tradicional de fer política en un intent d'adaptar-se a la nova situació. Algunes d'aquestes noves estratègies comporten trobar solucions en els espais de relació, de col·laboració i de diàleg entre els diferents actors implicats en els processos de decisió política.

En aquest context s'articula la teoria de la governance o el govern en xarxa, que incorpora la complexitat com a element inherent al procés polític, fomenta la participació d'actors diversos en el govern i suposa la utilització de nous instruments per a la deliberació i la decisió pública. En aquest sentit, la democràcia representativa es veu reforçada amb noves formes que tendeixen a una major participació política de la ciutadania, tot i que aquestes noves formes segueixen convivint amb alguns dels estils i maneres de fer del govern tradicional.

Ens trobem davant d'una nova manera d'entendre el govern que suposa la implicació i la responsabilització de la ciutadania en la res publica. La governance implica el diàleg dels governs amb els diferents agents econòmics i socials del territori, tenint en compte la seva diversitat i, per tant, la diversitat de relacions i de comunicació entre l'esfera pública i la privada. En aquest marc, els governs locals són els que han liderat aquesta nova manera d'entendre el govern per la seva major proximitat amb la ciutadania i s'han posicionat en nous rols estratègics per facilitar el desenvolupament local, tot i que no sempre aquestes funcions han anat acompanyades d'un reconeixement, per part de les altres administracions, amb noves competències.

En aquest sentit, el govern local pensa cada vegada més en models relacionals tant internament com externa, en estructures administratives i de gestió transversals, que fomentin el treball conjunt i la relació entre diferents àrees, i en la generació d'espais que facilitin el contacte entre el mateix govern i la ciutadania.

L'avenç dels governs locals cap a noves formes de governar més relacionals ha comportat la proliferació d'experiències i processos de participació ciutadana en l'àmbit municipal, la qual cosa ha fet sorgir l'interès per planificar i ordenar aquesta participació.

1.2. La participació ciutadana

Un context polític en què la governance pren cada vegada més força va associat inevitablement a un augment de la participació de la ciutadania en la res pública. En aquest sentit la democràcia representativa es veu reforçada amb formes participatives que fomenten un cert retrobament entre l'esfera individual i la col· lectiva.

En els últims anys, han proliferat processos, mecanismes i tècniques de participació ciutadana que donen lloc a experiències participatives molt diverses entre si tant en formes com en procediments.

En qualsevol cas, la participació ciutadana implica la voluntat del govern d'escoltar i debatre amb la ciutadania per prendre decisions públiques sobre temes que poden tenir repercussions sobre aquella. En aquest sentit es considera positiu que aquestes decisions siguin preses conjuntament entre els diversos actors de la societat civil i els actors polítics, però cal establir bé quins són els temes sobre els quals prendre les decisions de forma participada, quins actors hi han d'estar implicats i de quina manera s'ha de fer aquesta participació. L'experiència i el sentit comú recomanen l'establiment d'unes regles del joc bàsiques i conegudes per tothom sobre les quals impulsar i ordenar la participació ciutadana.

1.3. Els plans directors de participació ciutadana

És probablement amb aquesta voluntat que en alguns municipis de Catalunya s'estan duent a terme processos de planificació amb l'objectiu d'ordenar la participació en l'àmbit local. Aquestes experiències, força diverses entre si i que alhora reben noms diferents tenen per objectiu impulsar, ordenar, i reglamentar la participació ciutadana del municipi. En el cas que aquí ens ocupa, la planificació de l'acció participativa de Molins de Rei, s'ha anomenat Pla director de participació ciutadana.

Entenem que un pla director de participació ciutadana ha de ser una "guia" de planificació integral de la participació de la ciutadania que ordeni i proposi línies estratègiques d'actuació municipal en termes de participació. Així doncs, el Pla ha de donar coherència a la participació del municipi per tal d'evitar solapaments, buits participatius i possibles contradiccions.

En el cas que ens ocupa, el Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei, s'estableixen línies estratègiques, criteris i propostes per tal d'ordenar la participació ciutadana del municipi, i s'estableixen quins han de ser els objectius de la participació, els òrgans participatius, els temes sobre els quals s'ha de fer participació i les persones que hi han de participar.

El document que es proposa s'estructura tenint en compte sis grans línies que fan referència a 1) l'organització de l'acció de govern per facilitar la participació en la presa de decisions, 2) la consolidació del dret d'informació i els canals de

comunicació, 3) l'impuls dels òrgans permanents de participació com a espais de participació efectiva, 4) la incorporació de processos de participació ciutadana en els àmbits prioritaris per a l'acció de govern, 5) el foment d'un teixit associatiu ric, plural i participatiu i 6) l'establiment d'eines que afavoreixin la participació efectiva de les entitats en el debat i la presa de decisions municipals.

Aquestes sis grans línies estratègiques d'actuació es proposen com a marc per a la participació ciutadana a Molins de Rei. Cada una d'elles comprèn diversos criteris que guien les línies. Aquests criteris es concreten en propostes d'actuació que tenen l'objectiu de fer-los operatius. Estan orientades a fer un pas endavant en la vida participativa del municipi, i aconseguir una implicació i una corresponsabilitat més gran de la població en la vida pública de la vila.

2. Síntesi de la diagnosi participativa

L'objectiu d'aquest apartat no és tant fer una explicació exhaustiva de la realitat de Molins de Rei en matèria participativa sinó apuntar les grans línies que es van identificar en la primera fase del procés del Pla director de participació, la diagnosi participada,[1] i que han permès avançar en la redacció definitiva del Pla director de participació ciutadana.

La síntesi presentada manté la mateixa estructura de la diagnosi, és a dir, dos grans blocs —Govern municipal i participació i Teixit associatiu i participació— cadascun dels quals se subdivideix en diferents apartats que s'expliquen de forma resumida i esquemàtica per facilitar-ne la comprensió.[2]

Bloc 1. Govern municipal i participació

1. L'organització municipal: una organització transversal?

L'Ajuntament de Molins de Rei s'organitza en quatre àrees integrades, cadascuna de les quals aglutina diferents regidories i es divideix en diferents serveis i programes. Cada àrea compta amb un responsable polític amb capacitat de lideratge estratègic sobre el conjunt de regidories i amb un responsable tècnic. Les àrees són: Alcaldia, Economia i Serveis Generals, Medi Ambient i Territori, i Serveis Personals.

- L'estructura organitzativa de l'Ajuntament de Molins de Rei està pensada per facilitar la coordinació i el treball transversal entre les quatre àrees existents. Tot i la voluntat política perquè aquest organigrama funcioni, a la pràctica aquest model es troba en una fase inicial i encara no permet un funcionament fluid de les relacions de treball entre les diferents àrees.

- A hores d'ara no hi ha cap reglament que reguli l'ordenació municipal, fet que pot dificultar en alguns casos les relacions internes i la vertebració de canals de comunicació amb la ciutadania.

- Les tasques de participació i de comunicació depenen directament d'Alcaldia, fet que dóna molta força als dos blocs. Aquest és un pas molt important perquè tota l'estructura política i tècnica de l'Ajuntament se senti compromesa en els aspectes comunicatius i en la participació.

2. Canals de comunicació interns

[1] Per a una informació més completa es pot consultar el Document de diagnosi del Pla director de participació de Molins de Rei.
[2] Les afirmacions que es mostren en aquesta síntesi provenen de les persones que han participat en la fase inicial de recollida d'informació.

La informació és un dels elements fonamentals en qualsevol procés de participació. La transmissió d'informació es dóna a través dels anomenats canals de comunicació, que són mitjans i recursos que posen en contacte i faciliten la transmissió d'informació entre els polítics, els tècnics i els ciutadans.

- L'Ajuntament de Molins de Rei disposa de diversos canals de comunicació interna dissenyats per facilitar i promoure la informació i la comunicació entre les diverses àrees del Consistori. Aquest traspàs d'informació es dóna amb més facilitat dins de les àrees que entre àrees diferents.

- Hi ha un consens força generalitzat a valorar positivament les reunions de coordinació dins de cada àrea però es troben mancances en els espais comunicatius entre àrees diferents. Hi ha alguns sectors que consideren que en general els canals interns no acaben de funcionar (es constata que els contactes que faciliten la comunicació interna són més aviat informals) i requereixen una millora.

- Manca un reglament que reguli les estructures comunicatives i d'informació de l'Ajuntament.

3. Canals de comunicació externs

Entenem per canals de comunicació externs aquells existents entre l'Ajuntament i la ciutadania en ambdós sentits, és a dir, de l'Ajuntament cap a la ciutadania i de la ciutadania cap a l'Ajuntament.

- Els diversos canals de comunicació existents són bàsicament verticals i informatius (en el cas dels canals de l'Ajuntament a la ciutadania) i d'informació i de queixes o suggeriments (en el cas dels canals de la ciutadania a l'Ajuntament).

- Hi ha instruments, com les noves tecnologies, la ràdio, la revista El Llaç i la televisió, que permeten l'emissió d'opinions per part dels ciutadans i l'intercanvi d'impressions i el debat.

- El Departament de Comunicació de l'Ajuntament depèn d'Alcaldia i aquest fet facilita que tota la informació que difon l'Ajuntament tingui un to unitari i de conjunt.

- L'aposta per centralitzar i unificar els canals informatius oberts a la ciutadania en una oficina d'atenció al ciutadà es valora positivament com una manera de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació.

- La quantitat d'eines comunicatives no garanteix la seva qualitat i, per tant, no assegura una bona comunicació.

4. Espais formals de participació: processos formals de participació i òrgans de participació

Tothom coincideix a dir que Molins de Rei és un municipi que s'ha caracteritzat per un cert dinamisme en matèria participativa. La voluntat política dels darrers equips de govern ha fet que es puguin descriure un seguit d'experiències i processos participatius impulsats des del Consistori, que tot i la divergència de valoracions, permet identificar un ventall d'accions participatives.

- Molins de Rei és un municipi força dinàmic en matèria participativa i va ser pioner en l'elaboració d'un pla estratègic i una agenda 21 amb metodologies participatives[3].

- Incentivar la participació ciutadana en la presa de decisions públiques ha tingut efectes positius en la generació de dinàmiques ciutadanes i en la corresponsabilitat de la res publica. També ha tingut efectes negatius que han vingut donats pel qüestionament de certs processos per la manca de visibilitat de les propostes recollides o per la manca d'avaluació i seguiment posterior.

- Pel que fa a la composició, la major part d'òrgans de participació estan integrats per representants de les entitats (és el cas dels consells, taules i ens reglats). Les comissions de seguiment contemplen a més a més la representació de la ciutadania no organitzada.

- Pel que fa al funcionament, tant en la major part de processos com en els òrgans reglats tradicionalment no s'havia potenciat massa la participació de la ciutadania a títol individual. En els darrers processos que s'han impulsat s'ha fet un major esforç en aquest sentit.

- Tot i el caràcter consultiu dels consells, alguns d'ells, per les seves característiques internes i de funcionament, tenen un alt potencial d'influència en la política municipal.

Bloc 2. Teixit associatiu i participació

1. Tipus d'entitats i característiques

Molins de Rei té un teixit associatiu nombrós i ric. En quantitat, pel nombre de ciutadans que mobilitzen, i en qualitat, per la diversitat d'àmbits que representen (cultural, veïnal, social, educatiu, esportiu, juvenil, solidari i de cooperació, d'interessos econòmics). En total estem parlant d'una realitat de 154 associacions registrades.

2. Organització i estructura interna del teixit associatiu

- El teixit associatiu de Molins de Rei és quantitativament ric però està molt fragmentat.

[3] Al document de Diagnosi es poden consultar tots els processos participatius que s'han dut a terme a la vila.

- Es detecta una manca de participació interna en algunes entitats, exemplificada per la poca renovació dels òrgans de govern, les dificultats d'ampliar la seva base social o la poca capacitat de convocatòria d'alguns actes organitzats per les entitats.

- Es percep una dificultat d'obertura de les entitats de Molins de Rei que es visualitza en la sensació que malgrat que el teixit associatiu és nombrós, a l'hora de treballar, proposar o organitzar sempre són els mateixos a tot arreu.

- El treball de les entitats es basa fonamentalment en el voluntariat.

- Hi ha una manca d'espais o equipaments per poder realitzar les activitats de les entitats.

3. Xarxa relacional

- Tot i els contactes existents entre entitats, no hi ha gaires estructures de coordinació que facilitin el treball conjunt. Les relacions s'estableixen més entre persones concretes que entre entitats.

- La relació que s'estableix entre el teixit associatiu i l'Ajuntament és bàsicament de tipus econòmic, principalment en la distribució de recursos i la cessió d'espais.

- Les festes i les mobilitzacions ciutadanes per temes puntuals es defineixen com a vertaders espais de trobada entre la ciutadania. En aquest sentit, la major part de contactes que existeixen entre la ciutadania i les entitats es donen en el terreny festiu.

A partir d'aquesta síntesi de la diagnosi sorgeixen interrogants al voltant de la participació a la vila de Molins de Rei: alguns aspectes que cal consolidar i altres que cal millorar, però en definitiva són interrogants que han permès obrir el camí a reflexions per a l'elaboració del Pla director de participació, el desenvolupament del qual es presenta a continuació.

3. Criteris per al Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei

El Pla director de participació de Molins de Rei s'estructura en tres àmbits: línies estratègiques, criteris i propostes.

- Les línies estratègiques són les principals finalitats que defineixen l'acció de govern en matèria de participació.
- Els criteris són orientacions d'actuació dins de cada línia.
- Les propostes representen el grau de concreció més elevat i estan encaminades a assolir els criteris plantejats.

Totes les propostes d'actuació que s'exposen s'han d'entendre com a condicions necessàries però no suficients per garantir una bona ordenació de la participació localment i afavorir la implicació de la ciutadania en la presa de decisions públiques.

LÍNIA 1. ORGANITZAR L'ACCIÓ DE GOVERN PER FACILITAR LA PARTICIPACIÓ EN LA PRES A DE DECISIONS PÚBLIQUES

En el nou model de gestió pública emergent[4] es fa evident la necessitat de fer real la participació de diferents actors en la gestió dels interessos públics. Aquesta necessitat, però, lluny de ser fruit d'una moda ha de respondre a una voluntat política ferma, a la creença que la participació és un compromís transformador que ha d'enriquir la vida política de la vila.

Una aposta per la participació en cap cas pot ser conjuntural sinó que s'ha de correspondre a una forma de fer política que ha d'impregnar l'organització municipal i tenir presents els agents econòmics i socials, el teixit associatiu i la ciutadania en general.

El model de participació que es proposa en el Pla director de participació de Molins de Rei requereix una organització municipal generadora d'espais de coordinació interna on tècnics i polítics se sentin partícips d'una nova filosofia, segons la qual la tasca municipal ha d'anar acompanyada d'òrgans i processos per involucrar la ciutadania en la presa de decisions públiques, i la tinguin en compte a l'hora d'elaborar i executar polítiques públiques.

Criteri 1. Per encapçalar els processos de participació en la presa de decisions públiques és important gaudir d'un lideratge polític fort, fet que permetrà dimensionar l'aposta per a la participació i afavorir que els processos siguin assumits pel conjunt de tota l'estructura tècnica i política de la vila.

- Proposta 1. Situar l'àmbit de Participació Ciutadana depenent directament d'Alcaldia de manera que no sigui una regidoria independent. Aquest fet li dóna un pes polític important i afavoreix que els projectes s'assumeixin de manera conjunta.

[4] Aquest concepte es desenvolupa en el marc teòric del document del Pla director de participació.

- Proposta 2. Donar als responsables tècnics de l'àmbit de participació ciutadana una funció d'impuls, coordinació, acomp anyament i assessorament dels processos de participació que s'obrin des de les diferents àrees de l'Ajuntament. Han de ser visibles en totes les àrees de l'Ajuntament i també fora de l'Ajuntament (teixit associatiu, ciutadania,...). Han de ser les figures dinamitzadores i que vetllen pel foment de la participació ciutadana en tots els àmbits.

Criteri 2. És necessari que la participació ciutadana en la presa de decisions públiques s'entengui com un projecte estratègic de l'Ajuntament que impregni tota l'a cció de govern. En aquest sentit, ha de ser fruit d'uns objectius i criteris consensuats per tothom que permetin un treball amb projecció i finalitats globals i evitar duplicitats o solapaments en els projectes.

- Proposta 1. Elaborar un reglament de parti cipació ciutadana que obligui jurídicament i desenvolupi els elements de participació recollits per aquest Pla director de participació ciutadana.

- Proposta 2. Elaborar una agenda participativa per definir sobre quins temes es vol treballar participativament. L'agenda participativa ordena i exposa tots els processos i esdeveniments de participació de la ciutadania que tenen lloc a la vila.

- Proposta 3. Confeccionar i consolidar un pla de formació en matèria de participació tant per als responsables polítics com per al personal tècnic que treballa per a l'Ajuntament.

Criteri 3. La coordinació i la transversalitat s'han de promoure no només com a element necessari per a l'acció de govern sinó també com una fórmula per afavorir espais reals de participació. El treball transversal possibilita que es puguin treballar conjuntament diversos àmbits temàtics que, si bé tradicionalment han anat per separat, el seu tractament en conjunt permet abordar d'una manera plena les diverses qüestions que afecten la vila i els ciutadans en totes les seves facetes.

- Proposta 1. Afavorir la creació de grans àrees en l'organigrama de l'Ajuntament i apostar per un model organitzatiu que faciliti la coordinació dins i entre aquestes àrees. Aquesta realitat ha de facilitar unes dinàmiques i unes formes de treball transversals.

- Proposta 2. Elaborar el Reglament d'ordenació municipal (ROM) com a document que entre altres objectius doni resposta als dèficits comunicatius interns existents a l'Ajuntament de Molins de Rei.

- Proposta 3. Fer un treball aprofundit d'avaluació del funcionament intern de l'Ajuntament quant a comunicació interna, relació entre representants polítics i tècnics i funcions del Consistori, per tal d'optimitzar el model organitzatiu actual.

LÍNIA 2. FER EFECTIU EL DRET D'INFORMACIÓ I CONSOLIDAR CANALS DE COMUNICACIÓ COM A ELEMENTS PREVIS PER AFAVORIR LA PARTICIPACIÓ

Apostar per un govern que en la seva actuació cerqui la implicació i la responsabilització de la ciutadania en la res publica, suposa garantir l'accés de la ciutadania a la informació i a ser escoltada.

La informació és un element fonamental en el model de participació del Pla director de participació de Molins de Rei, ja que es configura com el primer requisit de qualsevol acció de govern que vulgui afavorir la participació de la ciutadania en la presa de decisions públiques.

En aquest sentit, partir d'una nova modalitat de govern suposa també fer un canvi d'estratègia en la gestió de la informació, cercant mecanismes que permetin millorar els canals de comunicació entre l'Ajuntament i la ciutadania.

Criteri 1. Els canals de comunicació han de permetre la circulació de la informació com a mostra de transparència en l'acció de govern. Aquest pot ser un primer pas per apropar la ciutadania a l'acció de govern, incrementar el coneixement sobre les polítiques municipals i reduir la distància existent entre ciutadans i responsables polítics.

- Proposta 1. Situar el tècnic de comunicació depenent d'Alcaldia. Aquest fet li dóna un pes important i dóna una visió unitària de la comunicació externa de l'Ajuntament.

- Proposta 2. Disposar d'un conjunt de publicacions que permetin mantenir la ciutadania informada de les accions de govern. En aquest sentit es considera important:
  - Mantenir la publicació del butlletí municipal Casa de la Vila com un espai de difusió i d'informació de l'actuació del govern.
  - Confeccionar una guia de gestions i serveis municipals per fomentar el coneixement de les competències i atribucions de l'Ajuntament per cada àmbit. Aquesta guia també pot recollir un llistat de les entitats de la vila organitzades per àmbit.

- Proposta 3. Millorar el web municipal, facilitar -ne l'ús, actualitzar la informació i fer que sigui un espai d'interacció i participació de la ciutadania. Pensar el web municipal com l'espai mitjançant el qual la ciutadania pot accedir a la informació pública, en el qual es puguin fer alguns tràmits administratius, l'autoservei d'informació (bases de dades a la web...). Per això és important fer una campanya de difusió del web per fomentar-ne l'ús entre la ciutadania.

- Proposta 4. Organitzar sessions informatives i de debat a cadascun dels barris com a mínim una vegada l'any amb l'objectiu que l'equip de

govern informi de les seves línies d'actuació prioritàries.

- Proposta 5. Utilitzar el Consell de la Vila i els òrgans específics de participació [5] com a espais d'informació i transparència de l'acció de govern vers la ciutadania.

Criteri 2. Cal generar eines que canalitzin la informació de la ciutadania cap als responsables polítics, que facilitin que el ciutadà tingui un espai per dirigir-se a l'Ajuntament.

- Proposta 1. Centralitzar i unificar els serveis d'informació i atenció al ciutadà a través de la posada en marxa d'un sol punt d'atenció a la ciutadania. Cal també garantir —mitjançant un protocol de traspàs d'informació — que a aquest punt arribi tota la informació generada tant per les àrees de l'Ajuntament com les activitats generades per la ciutadania o entitats.

- Proposta 2. Consolidar el canal de queixes i suggerim ents i el protocol de resposta. Aquest canal ha d'anar més enllà de l'àmbit administratiu, essent un dels espais en el qual la ciutadania pot plantejar preguntes i opinions.

- Proposta 3. Crear la figura d'un Síndic que defensi els drets de la ciutadania d e Molins de Rei. Aquesta figura, a banda de ser un espai que té la ciutadania per expressar demandes, queixes o opinions també ha de vetllar per la qualitat dels serveis que presta l'Ajuntament.

[5] El Consell de la Vila i els òrgans específics de participació s'exposen i es desenvolupen més endavant, en la línia 3.

LÍNIA 3. IMPULSAR ÒRGANS PERMANENTS DE PARTICIPACIÓ QUE ESDEVINGUIN ESPAIS DE PARTICIPACIÓ EFECTIVA

Els òrgans de participació són instruments que des de fa anys vehiculen i organitzen la participació ciutadana, i han esdevingut espais on es reuneixen representants del teixit associatiu, ciutadans a títol individual, càrrecs electes i tècnics que treballen en l'àmbit d'actuació de l'òrgan. Aquests òrgans són espais de debat, deliberació, acompanyament i contrast de l'acció de govern en els afers públics de la vila.

La creació d'espais formals de participació té sentit en tant que aquests són realment cooperatius i tenen uns objectius i unes utilitats clarament definides.

A continuació es fa una proposta completa d'òrgans de participació permanents per a l'Ajuntament de Molins de Rei, però cal tenir present que si després algun d'aquests òrgans no ha de tenir un contingut o una utilitat clara i definida, serà recomanable que no es creï.

Criteri 1. L'acció de govern ha de poder ser explicada i debatuda en la seva globalitat, i no només de manera sectorial.

- Proposta 1. Crear el Consell de Vila. És l'òrgan permanent consultiu i de participació de Molins de Rei. En el seu marc, la ciutadania i representants de l'Ajuntament debaten, fan l'acompanyament i el contrast de l'acció de govern en els aspectes de caràcter general, com per exemple el Pla d'actuació municipal i els pressupostos municipals. El Consell de Vila també és un espai per compartir el treball dels diferents òrgans específics de participació.

- Proposta 2. Ubicar els òrgans de participació específics ja existents o de nova creació en el marc del Consell de Vila. És preferible que només es creïn els òrgans que siguin pertinents en cada moment i que durin el temps estrictament necessari.[6]

- Proposta 3. El Consell de Vila i cadascun dels òrgans es regiran pel Reglament de participació ciutadana, i només si es creu necessari, per un reglament propi de funcionament intern.

Criteri 2: La representació dels diferents actors polítics i socials i ciutadans en aquests organismes ha d'estar assegurada.

- Proposta 1. Fixar la composició del Consell de la Vila de la manera següent: el Consell està presidit per l'alcalde o alcaldessa, vicepresidit per un representant del teixit associatiu i també hi són presents un representant de tots els grups municipals, un representant de cada òrgan de participació

[6] En aquest document no es detallen els consells existents ni es contempla la definició dels consells que es poden crear en un futur.

específic o altres entitats que ho sol· licitin via registre,[7] ciutadans a títol individual[8] i experts i personalitats de vàlua reconeguda a la vila escollits per consens. Es recomana que el nombre de membres del Consell de Vila sigui entre 20 i 30 per garantir-ne l'operativitat.

- Proposta 2 . En cas que es creïn nous òrgans de participació, aquests s'haurien de regir, sempre que sigui possible, per criteris de representativitat.

- Proposta 3 . Facilitar que els re presentants dels òrgans de participació es renovin . Es pot pensar en un sistema de renovació esglaonada, i evitar així la renovació de tots els participants a la vegada. D'aquesta manera es garanteix el traspàs de temes, de coneixements i d'habilitats de gestió i es facilita la possibilitat de formar part dels consells al màxim ventall d'actors o de ciutadans.

Criteri 3 . Els òrgans de participació haurien de poder emetre la seva opinió i que aquesta tingués incidència en les polítiques públiques, i anés més enllà de la mera informació i consulta. Haurien de ser espais de treball, anàlisi i debat creatiu de la vila.

- Proposta 1 . El Consell de la Vila ha d'emetre informes preceptius abans que s'aprovi el Pla d'actuació municipal i els pressupostos municipals.

- Proposta 2 . El Consell de la Vila també podrà emetre informes sobre altres temes de caràcter general.

- Proposta 3 . Tots els informes es presentaran al Ple de l'Ajuntament abans que s'aprovi la temàtica corresponent. Els informes els presentarà la vicepresidència o qualsevol membre no electe que s'acordi.

- Proposta 4 . L'informe serà el resultat de, com a mínim, una sessió de deliberació del Consell en la qual l'equip de govern presentarà la informació necessària que caldrà discutir i la resta de membres hauran pogut discutir i emetre la seva opinió.

Criteri 4 . Assegurar la visibilitat de les tasques realitzades per cada un dels òrgans de participació per a tota la ciutadania.

- Proposta 1: Els òrgans de participació han d'emetre memòries

[7] El Consell de Vila tindrà un registre al qual les entitats que ho sol· licitin es podran inscriure per a formar-ne part. En cas que el nombre de sol· licituds superi el nombre de places previstes, el Reglament de participació o del Consell de Vila haurà de preveure un criteri d'elecció. Tot i així es recomana que s'asseguri la plaça a aquelles persones que representin espais de coordinació entre entitats.

[8] Es pot pensar concretament a fer una convocatòria oberta i voluntària, i en cas que hi hagi més interessats que places, utilitzar alguna tècnica de selecció aleatòria basada en un cens d'interessats.

periòdiques dirigides a l'Ajuntament i a la ciutadania . Aquestes memòries informen sobre el seu funcionament i donen compte de la seva activitat a totes les entitats del sector i a la ciutadania en general.

- Proposta 2: Donar més protagonisme social a aquests òrgans de participació a partir d'incrementar la seva presència en els mitjans de comunicació locals i al web de l'Ajuntament o a plataformes de participació a Internet.

- Proposta 3: Editar un material informatiu on surtin llistats els diferents organismes participatius de la vila i l'activitat que realitzen. Aquest material s'hauria de distribuir a tota la ciutadania.

LÍNIA 4. INCORPORAR PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN AQUELLS ÀMBITS PRIORITARIS PER A L'ACCIÓ DE GOVERN

Els processos de participació s'han d'entendre com una manera de reforçar la participació de la ciutadania en diferents àmbits de les polítiques públiques locals. Es recomana endegar processos participatius, que impliquin tant la ciutadania organitzada com la no organitzada, en aquelles actuacions de govern que es considerin prioritàries a l'inici de cada legislatura.

Els criteris i les propostes que s'exposen a continuació versen sobre com s'han de desenvolupar els processos de participació per tal que siguin efectius. Val a dir, però, que el fet de no centrar-nos en un procés concret i prèviament definit ha dificultat la concreció de determinats criteris i propostes.

Criteri 1. La iniciativa dels processos pot venir del propi Ajuntament o d'algun altre actor polític o soc ial. En cas que no vingui de l'Ajuntament ha de comptar amb el suport d'aquest per tirar endavant. Els procediments pels quals es regula la iniciativa quedaran recollits en el Reglament de participació ciutadana de la vila.

- Proposta 1. Presentar i aprova r en el Ple Municipal tot procés de participació en la presa de decisions públiques.

- Proposta 2. La iniciativa dels processos de participació que es presenten al Ple Municipal a banda de venir de l'equip de govern i els altres grups municipals, pot prove nir dels actors polítics i socials següents:

    - Ciutadans a títol individual: És necessari un suport mínim de l'1% de la població justificat mitjançant la recollida de signatures.
    - Entitats: Cal un mínim de 5 entitats de dret amb un mínim de dos anys al Registre d'Entitats, que aportin 100 signatures.
    - Consell de la Vila i la resta d'òrgans específics: És imprescindible la discussió prèvia i el vistiplau en el marc del Consell de Vila.

Criteri 2. La participació ha de ser vista com una cosa de la vila, de c onjunt, i ha de ser visible, seguible i avaluable. Quan s'elabora o es posa en marxa un procés de participació, cal un consens polític, social i tècnic entre tots els actors clau del municipi, aquells que tenen recursos suficients per condicionar l'èxit o el fracàs del procés.

- Proposta 1. Aconseguir el màxim acord en els objectius del procés, en les regles del joc; i mirar d'assolir un mínim de complicitats envers el procés participatiu, o com a mínim, garantir que no hi haurà resistències que puguin blo quejar-lo.

- Proposta 2 . Cercar el màxim consens polític dins de l'equip de govern i amb els representants de l'oposició a través de diàleg i negociació entre els diferents actors polítics.

- Proposta 3 . Cercar el màxim consens social per facilitar la implicació de tots els actors clau del municipi (associacions, moviments socials) i fer del procés engegat un projecte de ciutat. Recomanem cercar aquest consens a partir de sessions informatives, de diàleg i negociació amb els actors socials.

- Proposta 4 . Cercar la complicitat de l'equip tècnic per poder garantir la implicació i el compromís de tot l'organigrama municipal amb el procés de participació. Caldria cercar aquesta complicitat a partir de sessions informatives, de diàleg i negociació amb els tècnics.

- Proposta 5 . Crear una Comissió de Seguiment (CDS) per cada procés de participació en la presa de decisions públiques.
  La CDS ha d'estar sota l'estructura del Consell de la Vila i ha d'estar formada pel grup promotor i per aquells actors que el mateix Consell de la Vila consideri segons cada procés.

  D'acord amb els objectius del procés participatiu aprovats pel Ple Municipal, la CDS tindria la funció de:
  - Validar la metodologia apropiada per a cada procés.
  - Validar el calendari.
  - Vetllar pel compliment dels objectius.
  - Rebre els resultats i la memòria participativa del procés (veure proposta 3 del criteri 3, línia 4).
  - Retornar al Consell de la Vila els resultats i la memòria participativa.

- Proposta 6. Plantejar un sistema d'indicadors de qualitat de la participació que permetin avaluar els processos engegats i que s'han portat a terme al municipi.

Criteri 3 . Els processos de participació s'han d'articular sobre aquells projectes de gran transcendència per a la vila , que afecten el conjunt de la ciutadania, tot i que es pot fer participació en altres temes sempre i quan la proposta sigui aprovada pel Ple Municipal.

- Proposta 1 . Incorporar en el Pla d'actuació municipal l' Agenda participativa per especificar els temes que cal treballar i calendaritzar les propostes en cada mandat municipal.

- Proposta 2 . Excloure de la participació els àmbits sectorials sobre els quals l'opinió oberta de diferents actors no pugui tenir una aplicació més o menys visible en l'orientació de polítiques. Aquesta exclusió fa referència a aquelles qüestions sobre les quals la decisió ve marcada per llei.

- Proposta 3 . Acompanyar els processos de participació en la presa de decisions d'una assignació pressupostària i una memòria participativa. La memòria participativa ha d'incorporar: la metodologia i objectius del procés, el nombre de participants, el pressupost, les fases i la valoració del procés per part dels participants. La memòria participativa ha de ser elaborada per l'equip responsable del procés, ja sigui intern o extern a l'Ajuntament, i ha de ser aprovada per la Comissió de Seguiment.

Criteri 4 . La informació, deliberació i retorn respecte als participants s'han de garantir en tot procés de participació en la presa de decisions públiques. Assegurar en tot procés participatiu un moment d'informació, per garantir que tota la ciutadania té accés a la matèria sobre la qual s'ha de discutir; un moment de debat que es durà a terme emprant diferents metodologies; i un moment de retorn on els participants i tota la ciutadania reben la informació de tot el procés, metodologia i resultats.

- Proposta 1 . Garantir una informació que sigui plural, rigorosa, independent i objectiva. S'ha de garantir que tothom que participa en un procés té accés a la informació de la mateixa manera i amb el temps necessari com per poder participar en igualtat de condicions.

- Proposta 2 . Posar la metodologia al servei d'aquests principis i adequar-la a les característiques de cada procés . La concreció de les metodologies a utilitzar en cada ocasió s'ha de fer segons cada circumstància específica: el tema que es discutirà, el temps de què es disposa, el pressupost que es té, o els actors amb els quals es vol comptar. La metodologia pot aprofitar tant espais presencials com virtuals.

- Proposta 3. Fer un retorn dels resultats dels processos de participació a tota la ciutadania . El retorn s'ha de fer quan finalitza el procés. Els resultats han de ser visibles i cal justificar el perquè de la seva aplicació o no aplicació.

Criteri 5 . La particip ació de la ciutadania en la presa de decisions públiques ha de garantir la representativitat, pluralitat i amplitud dels participants , per tal de donar força al procés. S'ha de procurar que hi participin tots els sectors de població implicats, de manera representativa i el més àmplia possible.

- Proposta 1 . Dedicar esforços a la difusió i informació per garantir que la ciutadania conegui el procés . Es pot fer una bona campanya de difusió a través dels mitjans de comunicació de la vila o a través d'estratègies comunicatives que generin implicació, properes al col· lectiu que es va a buscar.

- Proposta 2 . Garantir la representativitat dels participants. Es pot pensar a fer una mostra sobre el padró o a anar a buscar directament els interlocutors que es requereixen.

- Proposta 3 . Cercar fórmules que garanteixin la pluralitat de visions, i opinions d'un mateix tema.

- Proposta 4 . Comptar amb la complicitat i presència del màxim nombre d'entitats . Si es gaudeix de la complicitat de les entitats, aquestes poden ajudar a mobilitzar la ciutadania.

LÍNIA 5. FOMENTAR UN TEIXIT ASSOCIATIU RIC, PLURAL I PARTICIPATIU

Les associacions es presenten com un dels protagonistes de la participació política en l'àmbit local. Estudis recents mostren que aquelles societats amb un teixit associatiu ric, plural i participatiu són les més capaces d'afrontar els reptes i necessitats actuals, cada vegada més creixents i complexes; en definitiva mostren que perquè una democràcia funcioni és molt important tenir una xarxa associativa forta que permeti una relació fluïda entre la ciutadania i els representants polítics. Al mateix temps, es considera que les associacions són escoles de democràcia en el sentit que són espais on es poden generar vincles, cooperació entre persones o treball conjunt, i ajuden a crear sentiment de pertinença a la comunitat i a consolidar valors i actituds democràtiques.

És doncs des d'aquesta perspectiva que es proposen diferents criteris que vetllin per al suport i foment de la vida associativa de Molins de Rei.

Criteri 1. El teixit associatiu, a més de treballar per acomplir els propis objectius i finalitats, ha de ser corresponsable de la vida pública de Molins de Rei. Es tracta d'apostar per un teixit associatiu que treballi per la col· lectivitat i el bé comú.

- Proposta 1. Impulsar i facilitar l'elaboració per part de les entitats d'un codi ètic que hauria de ser fruit d'un procés participatiu. L'objectiu és recollir un seguit de bones pràctiques des de i per a les entitats.

  Aquest codi ètic podria incloure aspectes que facilitin:
  - La democratització del funcionament intern de les associacions (renovació càrrecs, foment de la participació dels membres...);
  - La gestió i transparència dels recursos;
  - La relació amb altres associacions;
  - Les finalitats no lucratives de les activitats de les associacions.

- Proposta 2. Promoure la implicació del teixit associatiu en activitats obertes al conjunt de la ciutadania , aquelles que transcendeixin els propis associats. L'Ajuntament prioritzarà en l'assignació de pressupost aquest tipus d'activitats.

Criteri 2. La tasca i activitats del teixit associatiu han de tenir més visibilitat social. Es tracta de facilitar diversos instruments i estratègies que facilitin que les entitats de la vila guanyin protagonisme social i tinguin més visibilitat i espai en la vida de Molins de Rei a partir de facilitar-los la tasca diària.

- Proposta 1 . Elaborar un registre general d'entitats que reculli quines són, i quins són els seus objectius. Aquest registre pot anar ordenat per àmbits d'actuació del qual podrien formar part totes aquelles associacions sense

ànim de lucre que actuen a Molins de Rei i representen interessos sectorials o generals de la vila. Aquest registre ha de ser d'ús públic i permetrà entre altres coses centralitat informativa.

- Proposta 2 . Elaborar i publicar periòdicament una agenda on es recullin les activitats que realitzen les entitats. Es considera important potenciar-ne la difusió de cara a consolidar determinats actes com a referents per a la ciutadania.

- Proposta 3 . Incrementar la presència del teixit associatiu en els mitjans de comunicació locals : espai en la televisió i ràdio locals i tenir també espai a la Casa de la Vila i al web de l'Ajuntament.

- Proposta 4 . Facilitar a la ciutadania el coneix ement de les diverses associacions. Es proposa celebrar una setmana de la "vida associativa", "fira d'entitats" o alguna trobada similar on cada associació que ho desitgi pugui fer difusió dels seus programes i propostes. Tot això més enllà de l'espai que es té a la Fira de la Candelera, ja que aquest es considera insuficient perquè es tracta d'una fira bàsicament comercial.

Criteri 3 . Per facilitar el funcionament de les associacions i fomentar la relació entre elles cal que es generin espais de trobad a. Cal potenciar les relacions entre totes les entitats de la vila i especialment entre les del mateix àmbit. Generant espais de trobada compartits, es facilitaria una coordinació entre entitats, tant entre les del mateix àmbit com entre els diversos àmbits associatius, que seria positiva de cara a la programació i realització d'activitats de la vila, millorar el coneixement i la base social de les entitats, etc.

- Proposta 1. Posar a disposició de les entitats un equipament d'ús comú per a totes. Aquest espai permetria a les entitats disposar d'un espai on ubicar la seu social i/o desenvolupar les seves activitats a la vegada que esdevindria un espai de trobada i facilitaria que les entitats poguessin compartir recursos. Aquest espai podria ser un equipament municipal (centre cívic, hotel d'entitats) o bé un espai cedit per alguna entitat amb patrimoni. L'Ajuntament ha de garantir els recursos necessaris per a la gestió d'aquest espai sense que aquest fet vagi en detriment de la corresponsabilització de les entitats en el projecte comú.

- Proposta 2. Aprofundir en la realització de projectes comuns o transversals entre diverses associacions a partir de prioritzar la subvenció a aquelles propostes d'activitats que vinguin promocionades per més d'una entitat.

- Proposta 3. Afavorir el treball en xarxa de les diverses entitats a partir de la promoció i ús de les tecnologies de la informació i comunicació . Es tractaria de poder gaudir d'alguna eina informàtica que faciliti el treball col· laborador entre membres de diferents entitats, compartir recursos, sistematitzar informació, etc.

- Proposta 4. Promoure la creació d'espais formals de coordinació d'entitats d'un mateix àmbit , a l'estil de les entitats de segon grau, per tal de compartir recursos i objectius. L'Ajuntament hauria d'atorgar un reconeixement d'interlocució privilegiada a aquests espais.

LÍNIA 6. DONAR EINES PER AFAVORIR LA PARTICIPACIÓ EFECTIVA DE LES ENTITATS EN EL DEBAT I LA PRESA DE DECISIONS MUNICIPALS

Rere aquesta línia es troba l'interès per facilitar i capacitar el teixit associatiu en la gestió política de la vila. Les associacions han estat tradicionalment protagonistes de la vida política i social en el món local. Es tracta d'enfortir espais que permetin a les associacions tenir opinió real en els temes d'interès ciutadà, fer ressorgir les potencialitats d'aquest col· lectiu com a interlocutors de l'Ajuntament.

Criteri 1. Apostar perquè les associacions esdevinguin un autèntic interlocutor de l'Ajuntament. Considerem que cal afavorir la participació de les entitats en el disseny de les polítiques públiques del municipi, ja sigui en la seva participació en el Consell de la Vila, bé en els òrgans específics de participació i en els processos de participació que es puguin engegar, o bé a partir del reconeixement de la seva veu i els seus projectes.

- Proposta 1. Garantir una informació suficient i de qualitat a les entitats sobre els temes públics de la vila. A més dels canals proposats en el criteri 1 de la línia 1, es proposa establir un sistema d'informació regular de l'Ajuntament cap a les entitats que pot prendre la forma de butlleta informativa o de reunions informatives periòdiques entre l'Ajuntament i les associacions.

- Proposta 2. Possibilitar trobades entre els tècnics de l'Ajuntament i les entitats que així ho vulguin, per tal de tractar temes específics i informar-se de diverses qüestions. De tota manera es recorda que l'espai natural d'interlocució i diàleg entre les entitats i els tècnics de l'Ajuntament són els òrgans de participació.

Criteri 2. La participació en els afers públics del teixit associatiu requereix fomentar la seva capacitació organitzativa. Una de les característiques del teixit associatiu molinenc, que no divergeix de la realitat d'altres municipis catalans, és la seva base social fonamentalment voluntària. Aquest fet implica que sovint s'hagin d'enfortir les pròpies estructures associatives amb suport extern que ompli determinats buits formatius.

- Proposta 1. Promoure, des de l' Ajuntament i des del propi teixit associatiu, accions de reflexió i formació al si de les associacions. En aquest sentit es proposa establir algun programa formatiu segons les necessitats detectades. S'apunten com a possibles temes: formació en comptabilitat, informàtica, qüestions jurídiques d'entitats i subvencions.

- Proposta 2. Oferir un servei d'assessorament a les entitats en temes administratius, informàtics, fiscals o jurídics que estigui a l'abast dels membres de qualsevol entitat registrada a la vila. Complementàriament, en determinats processos participatius oferir assessorament o formació

específica sobre el tema determinat del procés en qüestió.

- Proposta 3. Oferir un servei d'informació oficial sobre subvencions, cursos i altres temes que puguin ser d'interès per a les entitats.

4. Metodologia

Per a l'elaboració del Pla director de participació ciutadana de Molins de Rei s'ha realitzat un treball basat en quatre moments molt diferenciats: 1) una fase de diagnosi per tal de recollir informació sistemàtica sobre la participació a la vila, 2) una fase de propostes on s'han recollit diverses opinions sobre com hauria de ser la vida participativa a Molins de Rei, 3) una fase de treball intern per tal de construir un document que, mitjançant la consulta d'altres experiències i partint de la realitat local, congeniés criteris de diferents actors amb criteris d'expertesa, i 4) una darrera fase de retorn.

A continuació es mostra un esquema amb la calendarització de les diverses fases del procés:

		2004						2005										
Fases	Tasques	Juny	Juliol	Setem.	Octubre	Nove.	Desem.	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Setem.	Octubre	Novem.	Desem.
1. Diagnosi	1. Plantejament i investigació																	
	2. Recollida d'informació																	
	3. Elaboració esquema d'actors																	
	4. Entrevistes																	
	5. Elaboració mapa de participació																	
	6. Redacció informe de diagnosi																	
	7. Tallers de validació de la diagnosi																	
2. Propostes	8. Primer document interrogants																	
	9. Taller de participació																	
3. Elaboració document	10. Redacció primer document de criteris																	
	11. Sessions contrast																	
	13. Redacció document Pla																	
4. Retorn	14. Lliurament de l'informe final																	

Fase 1. Diagnosi

Per adaptar el Pla director de participació ciutadana al context concret on s'ha d'inscriure, una primera tasca consisteix a recollir informació documental sobre Molins de Rei i, identificar els actors clau del municipi en l'àmbit polític, tècnic i social per tal de realitzar-los entrevistes en profunditat[9] i/o entrevistes grupals i recollir el màxim d'informació possible sobre el municipi i la seva trajectòria participativa.

La diagnosi, permet, per una banda, identificar com s'organitza internament l'Ajuntament, quina és la realitat existent en matèria participativa, conèixer quins són els canals de comunicació interns i externs existents i, per una altra banda, conèixer la realitat associativa de la vila (tipus d'entitats, relacions que s'estableixen...) tot dibuixant un esquema d'actors.

De cara a contrastar la informació recollida s'organitzen tres tallers amb els diferents actors de la vila entrevistats[10] (representants polítics, tècnics municipals i entitats) per tal de validar les dades i impressions obtingudes fins al moment i encarar les properes fases del procés amb uns objectius clars i una bona fotografia del context on haurem de fer funcionar el Pla.

Fase 2. Propostes

Un cop feta i validada la diagnosi s'elabora un primer document d'interrogants per al Pla director de participació ciutadana per obrir una fase de debat amb la ciutadania a partir de la realització d'un taller amb tècnics, polítics i alguns actors socials.[11]

Amb aquest taller obert a la participació de tothom es pretén que la gent posi sobre la taula les seves reflexions entorn de com hauria de ser la participació a Molins de Rei, i copsar el grau de consens i dissensió de les propostes formulades per l'equip de la Fundació Jaume Bofill.

Aquest moment d'obertura de propostes és important en tant que permet que la gent faci un exercici de reflexió estratègica i posi sobre la taula els seus dubtes i les seves preferències.

Fase 3. Elaboració del document del Pla

[9] El nombre total de persones entrevistades va ser de 28. Concretament 6 representants polítics, 8 tècnics, 10 representants d'entitats i 4 ciutadans de Molins de Rei que han estat escollits per la seva trajectòria política o social. També es va realitzar una entrevista grupal a 5 joves de Molins de Rei. A la pàgina 23 trobareu el llistat de tots els participants.
[10] Vegeu llistat de participants a la pàgina 31.
[11] Vegeu llistat de participants a la pàgina 31.

Amb tota la informació recollida durant la diagnosi i la fase propositiva, s'obre un procés de reflexió en l'equip de treball que culmina amb la redacció d'un primer document de criteris acompanyat de propostes concretes per a la vida participativa de Molins de Rei.

En el marc de la discussió de propostes i de cara a fer més partícips els ciutadans de Molins de Rei en el procés d'elaboració del Pla, es va convocar una conferència informativa a càrrec de Jordi Sànchez, director de la Fundació Jaume Bofill. En aquesta conferència, "La participació ciutadana: una eina per transformar i cohesionar les nostres ciutats", s'apuntaren elements per a la reflexió entorn del què i el perquè de la participació i sobre la necessitat d'ordenar-la per donar-li força i coherència.

Finalment s'obre un període de contrast del document de criteris amb la realització de tres sessions de treball dirigides als diferents actors polítics, tècnics i socials.[12] Aquestes tres sessions es realitzen per copsar el grau d'acord o desacord amb les propostes formulades i atendre noves iniciatives no recollides fins al moment.
Amb el document contrastat i les noves aportacions recollides ja es pot procedir a la redacció definitiva de la proposta de la Fundació Jaume Bofill per al Pla director de participació ciutadana.

Aquesta proposta de Pla s'acompanya d'un document on es recullen totes les aportacions de la ciutadania de Molins de Rei.

Fase 4: Retorn

Un cop elaborat el Document de criteris, es fa el lliurament d'aquest a la Comissió de Seguiment i es programa un retorn a la ciutadania calendaritzant-ne l'exposició pública, la discussió municipal i l'aprovació.

[12] Vegeu llistat de participants a la pàgina 31.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

5. Llistat de participants

Representants polít ics:

Ivan Arcas (IIE)
Miquel Vila (IIE)
Montserrat Cateura (IIE)
Laura Duran (IIE)
Carme Puig (IIE)
Enric Franch (IIE)
Víctor Puntas (AM d'ERC)
Xavier Montserrat (AM d'ERC)
Hortènsia Ràfols (AM d'ERC)
Joaquim Martí (CIU)
Carme Figueras (PSC)
Francesc Castellana (PSC)
Núria Garriga (IIE)
Maribel Guerrero (PSC)
Pepita Catasús (PSC)
Xavi Paz (PSC)
José Luís Serrano (PP)

Tècnics de l'Ajuntament:

Alexandre Álvarez Mena (gerent)
Gabriel Barragan Bosquet (cap de Comunicació)
Manel Borrego Fernández (cap de negociat de l'Oficina Municipal d'Informació)
Miguel Angel Urtasun (cap de negociat de Cultura)
Roser Ramoneda Labèrnia (cap de negociat d'Esports)
Jordi Cabezón Saura (cap de negociat d'Educació)
Consol Hernández Garcia (cap de negociat de Cooperació i Desenvolupament)
Maria Casals Ollé (cap de gabinet d'Alcaldia)
Ivan Curto i Esteve (cap de negociat de Personal i Organització)
Mireia Vilanova Prats (cap de negociat de Promoció Econòmica)
Conxa Caballer Serradell (economista de Projecte de Mercat)
Carme Pi Ciudad (directora de la Fira, Comerç i Turisme)
Joaquim Expósito Mateo (director de serveis de l'Àrea de Serveis Personals)
Mònica Vila i Cases (directora de serveis de l'Àrea de Medi Ambient i Territori)
Joan Magrané Comellas (cap de secció d'Edificació i Urbanisme)
Joan Parra Colomer (cap de secció de Mobilitat, Via Pública i Manteniment)
Anna Antó (suport tècnica d'Educació)
Marta Martorell i Camps (assessora de Participació Ciutadana)
Joan Llunell i Oliver (cap de negociat de l'Oficina Tècnica de MAT)
Antonio Miguel Guerrero Díaz (cap de negociat d'Informàtica)
Eusebi Valldaura Doménech (interventor)
Antoni Torné Codina (tresorer)
Marta Pradal Gómez (tècnica d'Habitatge)

Sandra Chuang Carreras (tècnica de Medi Ambient)
Jordi Boltà Ambrós (cap de negociat de Rendes)
Esther Olivares (cap de la secció Sociosanitari)
Núria Carrió Campos (tècnica de Rendes)
Anna Planas Beltran (cap de negociat de l'Oficina Administrativa de l'Àrea de Serveis Personals)
Josep Ibáñez Coma (cap de secció Sociocultural)
Eva Palasí i Luna (cap de negociat de Joventut)
Isabel Pujol Garcia (directora de la Llar d'Avis Dr. J. Mestres)
M. Mercè Montero Gorro (cap de negociat de Sanitat i Dona)
Joan Arús Oriol (cap de secció de Medi Ambient i Activitats)
Josep Matas Tort (cap de negociat de Manteniment)
Jordi Estrada Arsegul (cap de negociat d'Urbanisme)

Entitats i persones escollides per la seva trajectòria política o social:

CEIP Alzina, Conrad Jiménez
Club Escacs Incresa, José Penyarroya
AV El Canal, Rosa Ricart
AV El Canal, Vicenç Fernàndez
AV de la Granja, Jordi Maré
AV Plaça del mercat i entorn, Pere Royo
AV Plaça del mercat i entorn, Ramon Bacardí
Agrupació Folklòrica, Francesc Flinch
Esplai L'Agrupa, Jaume Sanou
Unió de Botiguers, Jordi Vilaprinyó
Cercle Artístic, Josep Ma Pubill
El Camell, Meritxell Campmajó i Laura Arga
El Llaç, Josep Farré
ERC, Francesc Miralles
Fòrum XXI, Josep Turró
IIE, Lluís Carrasco, Rafael Canosa, Genoveva Català
Joventut Catòlica, Francesc Artés
Moviment Infantil de Barriades, Mònica Rico i Eva Palasí
PSC, Fernando Espinosa
Ràdio Molins de Rei, Miquel Armengol
Taula Jove, Roger Llompart, Ivan Comas, Raquel Reyes, Montse Perals
Josep Janés, exalcalde

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE MOLINS DE REI

ANNEXES

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

ÍNDEX

Diagnosi del Pla Director de Participació Ciutadana de Molins de Rei	3
Buidatge del taller de propostes del dia 12 de març de 2005	34
Aporta cions sobre la proposta de pla director de participació.	49

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

DIAGNOSI DEL PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA DE MOLINS DE REI

PRESENTACIÓ

A continuació es presenta l'informe de la primera fase del Pla de Participació de Molins de Rei: la diagnosi participada . L'objectiu d'aquesta fase és d'una banda conèixer la realitat del municipi, és a dir, saber en quin context territorial, econòmic i social es desenvolupa el Pla de Participació. D'altra banda, fer una fotografia de la realitat de Molins de Rei en matèria de participació i dibuixar un primer esquema dels diversos agents que es mouen a la vila.

Objectius concrets:

- Analitzar el funcionament intern de l'Ajuntament, dels òrgans de participació existents i dels processos participatius endegats.
- Conèixer la realitat del teixit associatiu de la vila, les seves característiques i les relacions que s'estableixen entre elles.

Aquesta fase s'ha treballat a partir de:

- Recollida de materials, informació i documentació de Molins de Rei, tant a través de fonts directes (Ajuntament i organitzacions locals) com a través de fonts secundàries (Institut d'Estadística de Catalunya).
- 28 entrevistes en profunditat als grups municipals del consistori, tècnics i representants d'entitats [1]. Concretament s'han fet 6 entrevistes a representants polítics, 8 a tècnics, 10 a representants d'entitats i 4 a ciutadans que han estat escollits per la seva trajectòria política o social.
- 1 entrevista grupal a 5 joves de Molins de Rei.
- Trobada informal amb la Regidora d'Infància i de l a Dona i amb educadors dels tres centres cívics .
- 3 tallers de validació de la diagnosi amb tècnics, polítics i entitats [2]. L'objectiu dels tallers ha estat validar la diagnosi.

El criteri de selecció de les persones a entrevistar s'ha fet sobre la base d'aplegar com més posicionaments i discursos millor. És a dir, s'ha donat prioritat a la representativitat de discursos davant l'extensió. Som, per tant, conscients que en aquesta diagnosi no s'ha arribat a tots els actors i agents actius del municipi, aquest no era el nostre objectiu.

A partir de la diagnosi, l'equip investigador confeccionarà un primer document de criteris i hipòtesis que servirà de base per al debat futur. Ambdós es presentaran a la Comissió de Seguiment marcant el final d'aquesta primera fase i obrint el camí de la fase propositiva.

La diagnosi s'ha estructurat en tres grans blocs:

1. Introducció . L'objectiu d'aquest apartat és, d'una banda, establir breument el marc teòric en el qual es basa la diagnosi i que ens permetrà interpretar la

[1] Veure annex 1 per consultar la relació de persones entrevistades i annex 2 per consultar els guions.

informació recollida; d'altra banda, contextualitzar el municipi en la seva realitat demogràfica, urbanística i econòmica a partir d'aquells aspectes que, segons el nostre punt de vista, poden condicionar la xarxa relacional del municipi.

2. Bloc 1. Govern muni cipal i participació. L'objectiu d'aquest bloc és descriure l'organització municipal i explicar quins són els canals de comunicació interns i externs de l'Ajuntament, especialment descriure els canals que s'estableixen entre la ciutadania i l'Ajuntament i entre l'Ajuntament i la ciutadania que siguin pertinents per facilitar la participació. D'altra banda, també s'exposen els espais formals de participació existents a la vila, fent referència als processos formals de participació més recents i als òrgans de participació existents.
3. Bloc 2. Teixit associatiu i participació. Aquest bloc té l'objectiu de descriure els tipus d'entitats i les seves característiques quant a organització i estructura interna, el grau d'implicació en la política municipal i les relacions que estableixen entre elles i la ciutadania i entre elles i l'Ajuntament.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

1. INTRODUCCIÓ

Cap a una nova manera de fer política en l'àmbit local

A finals del segle XX i principis del nou mil·lenni s'ha esdevingut un canvi en la concepció de la manera tradicional de fer política. La democràcia tradicional topa amb dificultats d'adaptació a un nou entorn cada vegada més complex i canviant, que demana solucions també complexes que es troben en els espais de relació, col·laboració i diàleg entre els diferents actors implicats.

En aquest context s'articula la teoria de la governance o el govern en xarxa, que suposa el reconeixement de la complexitat com a element inherent al procés polític, el foment de la participació dels diversos actors en el govern i la utilització de nous instruments. La democràcia representativa es veu reforçada amb noves formes que tendeixen a una major participació dels ciutadans, tot i que cal tenir present que moltes vegades el govern tradicional i la governance coexisteixen i se solapen.

Són els governs locals, reforçats pel que fa a agendes i rols estratègics des de finals dels anys 90, els que han pres el lideratge d'una nova forma d'entendre el govern que suposa la implicació i responsabilització dels ciutadans en la res publica. Aquest fet implica el diàleg dels governs locals amb els diferents agents econòmics i socials del territori, tenint en compte la seva diversitat i, per tant, la diversitat de relacions i de comunicació entre l'esfera pública i la privada.

En el camp de l'Administració local es pensa cada vegada més en models relacionals tant a nivell intern com extern. La transversalitat en l'estructura administrativa i en la gestió, fomentant el treball conjunt i la relació entre diferents àrees, o la generació d'espais que facilitin el contacte entre l'Administració i la ciutadania són dos dels pilars fonamentals d'aquesta nova manera de fer política.

En aquest sentit s'ha estructurat el document que teniu a les mans en dos grans blocs referents al govern municipal i al teixit associatiu que s'enfoquen des del punt de vista de la governance en l'àmbit local de Molins de Rei.

Una perspectiva sociodemogràfica de Molins de Rei [3]

Tot procés participatiu es desenvolupa en un context determinat que, d'una manera o altra, condiciona (facilita o obstaculitza) el desenvolupament de les dinàmiques participatives. En aquest sentit, la situació territorial, la quantitat de població, les condicions econòmiques de la vila o unes determinades xarxes relacionals, entre altres, poden explicar la tipologia de dinàmiques participatives del municipi. Per aquest motiu hem volgut recollir tan sols aquelles dades que hem considerat rellevants a l'hora de permetre, dificultar o configurar la participació ciutadana a la vila.

Molins de Rei és un municipi del Baix Llobregat que ocupa una superfície de 15,9 Km^2. Està situat al marge esquerre del riu Llobregat i a 12 Km de Barcelona. Segons dades d'1 de gener de 2004 té un total de 22.990 habitants, (11.318 homes i 11.672 dones) amb una densitat de població de 1.297,2 habitants/km^2.

[3] Veure annex 3 per consultar els gràfics i les dades sociodemogràfiques.

Demografia

- El municipi ha crescut de manera moderada en les últimes dècades. Segons informació del Pla estratègic (1997) durant els anys seixanta i setanta el ritme de creixement demogràfic va ser de 4.000 persones per dècada de mitjana, mentre que durant els anys vuitanta aquest creixement es frena per recuperar-se també moderadament durant la dècada dels noranta, en passar de 18.160 habitants l'any 1986 a 22.990 l'any 2004.
- L'evolució de la població es tradueix en una estructura de població caracteritzada per la seva joventut (el 14,4% dels habitants són joves i el 70,65% adults l'any 2003). Pel que fa a l'índex d'envelliment (14,96%) destaca una taxa lleugerament superior a la del conjunt de la comarca del Baix Llobregat situada entorn al 12,85%.
- El percentatge de població estrangera al municipi és del 2,97% més baix que el del conjunt de la comarca, que se situa en un 6,27% i que el de la província de Barcelona, que correspon al 7,89. Segons dades de la Diputació de Barcelona de 2003, l'origen d'aquesta població immigrada és majoritàriament el continent africà (39%) i Amèrica (36%), tot i que també és força important la immigració provinent d'Europa (22%). Finalment cal apuntar que hi ha un 3% d'immigrants provinents d'Àsia.

Estructura urbana

- Creixement urbanístic. El creixement demogràfic constant però moderat té conseqüències en el creixement urbanístic. Molins de Rei, a diferència de la major part de municipis del Baix Llobregat, va créixer de forma moderada durant els anys seixanta, setanta i vuitanta. Alguns ciutadans constaten aquest creixement moderat com una de les raons principals per les quals s'ha mantingut la cohesió social i el caràcter tradicional del municipi. Actualment, segons fonts de l'Idescat, es podria afirmar que Molins de Rei no és un municipi que es caracteritzi per ser un pol d'atracció per a nouvinguts.

  Molins de Rei és un municipi majoritàriament de primera residència. Quant a la morfologia urbana, a banda del barri del Centre i del barri de Conserves, hi ha el barri del Canal i Riera Bonet que són fruit de l'onada migratòria dels anys seixanta, on la major part de població és d'origen andalús i murcià. D'un perfil semblant és també el barri de l'Àngel. Aquests barris anteriorment eren barris dormitori però amb el temps s'han anat dotant de serveis (escoles, botigues...). Els barris de la muntanya, especialment Sant Bartomeu són urbanitzacions i no estan gaire equipats a nivell de serveis. El barri de la Granja és un barri de nova construcció habitat per població jove, alguna d'ella procedent d'altres municipis del Baix Llobregat. Finalment cal apuntar que el Centre Vila es configura com un centre històric en el qual s'està potenciant la consolidació d'una zona comercial.
- Comunicacions. Molins de Rei és un municipi molt ben comunicat per eix viari (autopista A-2 i fàcil accés a A-7, autovia N-II i carretera C-1413) i ferroviari. Cal apuntar que tot i que la via del tren actua com a barrera divisòria dins el municipi, el 2004 s'ha construït una passarel·la per a vianants que uneix ambdós costats de la via. Està previst que s'elabori un pla de mobilitat que té com a objectiu determinar les necessitats dels molinencs pel que fa a transport públic, itineraris de vianants, etc.

A nivell intern hi ha un autobús que fa la volta al municipi passant per diversos barris. Actualment l'Ajuntament estudia la possibilitat que barris com Sant Bartomeu, la Rierada i Vallpineda també disposin d'aquest servei. Aquests tres barris es coneixen com els barris de la muntanya.

Activitat econòmica

- Sectors econòmics. El sector econòmic principal, segons dades de l'Idescat, és el sector serveis, destacant el comerç com l'activitat més desenvolupada, que se situa bàsicament al Centre Vila. Cal apuntar que aquesta zona comercial s'identifica com un element d'atracció per a persones dels municipis del voltant. D'altra banda, segons la mateixa font, resulta evident el clar retrocés del sector agrari així com la desacceleració del sector industrial, tot i que les indústries manufactureres segueixen tenint una presència important.
- Mercat de treball. L'atur registrat al municipi en els darrers anys ha evolucionat seguint la mateixa tendència que la província de Barcelona i que Catalunya. Actualment la taxa d'atur se situa en el 6,87%, amb una clara diferència quant a gènere (la taxa d'atur femenina és superior a la masculina).

  Destaca que la major part de llocs de treball del municipi estan ocupats per no residents, mentre que la majoria de residents a Molins de Rei estan treballant fora del municipi. Aquest fet pot tenir rellevància en la implicació i sentiment de pertinença de la ciutadania en la comunitat i, per tant, en la generació de cohesió social.
- Mobilitat. Un altre element a tenir en compte relacionat amb la idea anterior és la mobilitat segons residència i treball. L'any 2001 aquesta mobilitat experimenta un saldo negatiu, és a dir, hi ha més molinencs que es desplacen fora de la vila per treballar que persones d'altres municipis a treballar dins la vila. Pel que fa als desplaçaments per estudis, també s'observa un saldo negatiu, molt més acusat que en els desplaçaments laborals.
- Equipaments públics. Molins de Rei compta amb diversos equipaments, tot i que es detecta una mancança en determinats sectors. Quant a equipaments públics susceptibles de ser utilitzats per entitats, es manifesta un dèficit important.
-

Trajectòria política

- Composició de les forces polítiques de l'Ajuntament. L'Ajuntament de Molins té un govern municipal tripartit format per Iniciativa i Esquerra (IiE), amb vuit regidors, Acord Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya (AMERC), amb tres regidors, i Convergència i Unió (CiU), amb un regidor. L'alcaldia és compartida entre AMERC i IiE, recaient en AMERC els primers 20 mesos de legislatura, en què l'alcalde és el senyor Victor Puntas, i en IiE la resta, essent l'alcalde el senyor Ivan Arcas. L'oposició està formada per vuit regidors del Partit Socialista de Catalunya (PSC) i un regidor del Partit Popular (PP).
- Els diversos governs municipals des de la tran sició. Les dues primeres legislatures (de 1979 fins a 1987) l'alcaldessa de Molins de Rei va ser la senyora Antònia Castellana del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). La primera legislatura va ser un govern d'unitat, mentre que la segona es va tractar d'un govern de coalició format pel PSUC, CIU i el PSC fins l'any 1985 quan CIU trenca el

pacte i passa a l'oposició. D'aquesta manera els dos darrers anys, del 1985 al 1987 varen governar únicament el PSUC i el PSC. L'any 1987 l'alcalde va passar a ser el senyor Casimir Boy del PSC, que va exercir el càrrec fins el 1991. En un principi hi va haver un pacte entre el PSC i IiE, però al cap d'un any IiE va sortir del govern municipal. Des de l'any 1991 i fins el 2002 l'alcalde va ser el senyor Josep Janés que va governar el primer any amb el PSC i CIU i fins al 1995 només amb CIU. Des de llavors fins l'any 1999 IiE va governar amb majoria absoluta. Des de l'any 2000 i fins el 2002 hi va haver un pacte entre IiE i el PSC, al qual es va afegir CiU fins a final de la legislatura. Des de 2002 fins a 2003 l'alcalde va ser el senyor Ivan Arcas.

BLOC 1. GOVERN MUNICIPAL I PARTICIPACIÓ

1. L'ORGANITZACIÓ MUNICIPAL: UNA ORGANITZACIÓ TRANSVERSAL?

L'Ajuntament de Molins de Rei s'organitza en quatre àrees integ rades, cada una de les quals aglutina diferents regidories i es divideix en diferents serveis i programes. Cada àrea compta amb un responsable polític amb capacitat de lideratge estratègic sobre el conjunt de regidories i amb un responsable tècnic. Les àrees són: Alcaldia, Economia i Serveis Generals, Medi Ambient i Territori, i Serveis Personals.

La distribució de l'organigrama de l'Ajuntament en una estructura integradora de les diverses regidories en àrees de coordinació, pot suposar un alleujament del pes de l'organització en les regidories i departaments, a la vegada que pot permetre un funcionament més transversal i coordinat del consistori i, per tant, la realització de polítiques transversals i integrals.

De la mateixa manera, l'Ajuntament de Molins de Rei compta amb un Departament de Comunicació i una tècnica de participació ciutadana que depenen directament d'alcaldia, reforçant l'aposta per la transversalitat . Aquest fet és rellevant ja que la relació directa amb alcaldia suposa la no dependència de cap àmbit sectorial i, en principi, pot facilitar la transversalitat dels processos de participació ciutadana i de la comunicació de l'Ajuntament.

Sembla que la transversalitat s'assumeix com un dels reptes per aquesta legislatura. Tanmateix a nivell pràctic, l'estructura organitzativa apuntada no desencadena per si mateixa dinàmiques de treball transversals entre les diferents àrees. En aquest sentit, els canals de comunicació interna (que es descriuen en l'apartat següent) sembla que no acaben de funcionar o no s'utilitzen correctament. D'altra banda, algunes veus constaten que el treball transversal i la coordinació entre àrees no depèn tant de l'estructura com de la voluntat política i tècnica a l'hora de treballar. En algunes ocasions, el treball professional pot topar amb l'estructura política, generant dinàmiques lentes i burocratitzades.

Finalment cal apuntar que no existeix un Reglament d'Ordenació Municipal (ROM) que defineixi el funcionament intern del consistori . Els ROM són instruments que regulen l'organització i funcionament dels òrgans municipals (determinen els òrgans municipals, les seves funcions, els drets i deures dels regidors, etc.) i l'articulació dels canals d'informació i participació ciutadana (mitjans de comunicació de titularitat municipal, espais formals de participació i comunicació, etc.).

Quadre resum

- L'estructura organitzativa de l'Ajuntament de Molins de Rei està pensada per facilitar la coordinació i el treball transversal entre les quatre àrees existents. Tot i la voluntat política perquè aquest organigrama funcioni, a la pràctica aquest model es troba en una fase inicial i encara no permet un funcionament fluid de les relacions de treball entre les diferents àrees.
- A hores d'ara no hi ha cap reglament que reguli l'ordenació municipal, fet que pot dificultar en alguns casos les relacions internes i la vertebració de canals de comunicació amb la ciutadania.

- Les tasques de participació i comunicació depenen directament d'alcaldia, fet que dóna molta força als dos blocs. Aquest és un pas molt important perquè tota l'estructura política i tècnica de l'Ajuntament se sentin compromesos en els aspectes comunicatius i en la participació.

2. CANALS DE COMUNICACIÓ INTERNS

La informació és un dels elements fonamentals en qualsevol procés de participació. La transmissió d'informació es dóna a través dels anomenats canals de comunicació, que són mitjans i recursos que posen en contacte i faciliten la transmissió d'informació entre els polítics, els tècnics i els ciutadans.

S'assenyalen com a canals de comunicació interns aquells que hi ha entre polítics i tècnics que cerquen posar en relació la gestió tècnica i la coordinació política dels diversos programes desenvolupats des de l'Ajuntament. L'Ajuntament de Molins de Rei disposa dels canals següents:

- Intranet de l'Ajuntament. S'hi allotja informació d'interès per als treballadors (les ordenances, les notes de premsa, el cartipàs, els anuncis oficials o les convocatòries de personal).
- Informació generada des del Departament de Comu nicació de l'Ajuntament . Notes de premsa, notes a la ciutadania o altres documents. Abans de traspassar la informació als mitjans de comunicació, s'envia a tots els regidors.
- Reunió setmanal de coordinació entre àrees . Hi assisteix l'alcalde, el gerent, els diferents presidents d'àrea[4], els directors de serveis, el cap de comunicació, el cap de la Guardia urbana, la secretària de l'alcalde, el regidor de finances i, si es parla d'un tema determinat, el tècnic en qüestió.
- Reunió de coordinació setmanal execu tiva. Hi assisteix el gerent, els directors de serveis, el primer tinent d'alcalde[5], el cap de comunicació i el cap de la guàrdia urbana.
- Reunions ad-hoc. L'Ajuntament impulsa projectes transversals per als quals es fan reunions ad-hoc, com per exemple l'elaboració del pressupost o la posta en marxa del pla d'equipaments. Aquests projectes estan assignats a un tècnic o a un director de serveis i els que tenen gran impacte o abast els coordina directament el gerent.
- Sistema de despatx regular. Establert dins de cada àrea entre el director de serveis i el president d'àrea.
- Reunions entre tècnics i polítics . Se celebren dins de cada àrea de forma directa i constant.
- Mecanismes comuns de comunicació. Correu electrònic i comunicats interns. Destacant el butlletí intern bimensual que s'envia a tots els treballadors del

[4] Cal apuntar que els primers 20 mesos de legislatura el president de l'àrea de serveis personals, que no té dedicació exclusiva, no hi assisteix.
[5] El primer tintent d'alcalde hi assisteix a partir de gener de 2005.

consistori en paper o en suport informàtic i conté temes concernents al personal, cursos de formació o esdeveniments que es fan al consistori.

A l'hora de valorar el funcionament d'aquests espais i canals de comunicació interns, hi ha algunes divergències. Mentre que hi ha un consens força generalitzat a valorar positivament les reunions de coordinació dins de cada àrea i a trobar mancances en els espais comunicatius entre àrees diferents, hi ha alguns sectors que consideren que en general els canals interns no acaben de funcionar (es constata que els contactes que faciliten la comunicació interna són més aviat informals) i requereixen una millora.

També es constata que l'oposició no disposa de canals formals de comunicació interns (de l'Ajuntament) i ha de fer servir canals propis i informals per comunicar-se i traspassar-se informació amb el govern. Tot i així cal apuntar que existeixen espais formals de trobada entre govern i oposició, són la Junta de Portaveus i la Comissió Informativa.

Quadre resum

- L'Ajuntament de Molins de Rei disposa de diversos canals de comunicació interna dissenyats per facilitar i promoure la informació i la comunicació entre les diverses àrees del consistori. Aquest traspàs d'informació es dóna amb més facilitat dins de les àrees que entre àrees diferents.
- Manca un reglament que reguli les estructures comunicatives i d'informació de l'Ajuntament.

3. CANALS DE COMUNICACIÓ EXTERNS

Entenem per canals de comunicació exter ns aquells existents entre l'Ajuntament i la ciutadania en ambdós sentits , és a dir, de l'Ajuntament cap a la ciutadania i de la ciutadania cap a l'Ajuntament.

3.1 DE L'AJUNTAMENT A LA CIUTADANIA

L'Ajuntament de Molins de Rei compta amb un conjunt d'eines informatives que li permeten relacionar-se amb l'exterior i apropar-se a les entitats, grups d'interès i ciutadania. Aquestes eines són fonamentals a l'hora de donar visibilitat a l'acció del govern. A continuació es descriuen els canals utilitzats per informar a la ciutadania de les seves actuacions:

- Casa de la Vila. Butlletí municipal periòdic de caràcter bimensual que informa de l'acció de govern, d'activitats i esdeveniments impulsats des de l'Ajuntament i d'activitats que realitzen les entitats. Els responsables tècnics i els polítics de l'equip de govern proposen els continguts, que posteriorment són discutits i decidits consensuadament en la reunió de coordinació setmanal entre àrees.
- Web de l'Ajuntament. S'estructura en diversos espais d'informació i consulta (informació general; informació dels serveis municipals i del funcionament de

l'Ajuntament; i consulta dels pressupostos, les ordenances, els ordres del dia i actes dels plens i les comissions de govern). A la vegada, el web permet als ciutadans realitzar tràmits i gestions a través d'Internet i comunicar-se amb tots els càrrecs electes a través del correu electrònic. Tot i això, no és una eina dinàmica, que faciliti la participació de la ciutadania, i sovint la informació no està actualitzada.

- L'Ajuntament informa. El bustiatge als portals dels veïns o la penjada de cartells són mitjans que utilitza l'equip de govern per difondre determinada informació.
- Bans. L'alcalde informa a la ciutadania en relació a temes concrets.
- Notes de premsa. Redacció de notes de premsa de diversos temes i activitats que es fan a l'Ajuntament. Aquestes notes s'adrecen als mitjans de comunicació.
- Enviament de fulletons per correu a la ciutadania.
- Emissora municipal Ràdio Molins de Rei. Rep informació del Departament de Comunicació de l'Ajuntament i de fonts externes al municipi. Compta amb uns 200 col· laboradors. Té tres grans espais de comunicació de l'Ajuntament cap als ciutadans en els quals els polítics exposen diverses qüestions als ciutadans i aquests els poden fer preguntes, a saber: un programa setmanal amb l'alcalde, un programa diari amb els diversos regidors i un programa setmanal amb els partits polítics. A part dels canals propis, l'Ajuntament utilitza altres mitjans de comunicació locals privats per tal de fer arribar informació als ciutadans.
- En un àmbit més concret i puntual en el temps cal destacar les reunions explicatives del Pla d'Acció Municipal i dels pressupostos municipals que l'equip de govern realitza pels diversos barris de la vila, com una eina per informar els ciutadans i començar a involucrar-los en la gestió del municipi.

Per dur a terme totes aquestes accions comunicatives, l'Ajuntament compta amb el Departament de Comunicació, depenent d'Alcaldia, que coordina les línies comunicatives marcades per l'equip de govern. Aquest fet respon a la voluntat de transmetre en tots els actes comunicatius una idea d'unitat de l'Ajuntament de Molins de Rei .

La quantitat de canals existents no garanteix, però, la seva qualitat i, per tant, no assegura que els ciutadans coneguin les accions de l'Ajuntament. Mentre algunes veus consideren que els canals funcionen, altres expressen la divergència entre quantitat de canals i la seva qualitat a l'hora d'arribar a tots els ciutadans.

3.2 DE LA CIUTADANIA CAP A L 'AJUNTAMENT

A continuació es presenta una relació dels diversos canals de comunicació genèrics que té la ciutadania de Molins de Rei per comunicar-se amb l'Ajuntament i, per tant, amb els seus representants en l'àmbit local.

Es detecten dos tipus de canals de comunicació de la ciutadania cap a l'Ajuntament: els canals impulsats o facilitats des del mateix Ajuntament i aquells fomentats des de la ciutadania.

Els canals impulsats des de l'Ajuntament són els següents:

- Oficina Municipal d'Informació (OMI). Va néixer l'any 1990. És la principal finestra d'atenció al ciutadà per part de l'Ajuntament i desenvolupa funcions d'informació general a la ciutadania i altres funcions com registre d'entrada, padró d'habitants o tramitació del procediment de queixes i suggeriments. Actualment té unes 22.000 instàncies registrades a l'any, de particulars, d'entitats o d'institucions públiques.

  Des de l'OMI es té la voluntat de concentrar tota la informació que arriba a l'Ajuntament per via presencial, telefònica i telemàtica, tendint a potenciar aquestes dues últimes vies. L'Ajuntament té previst que l'OMI passi a ser una Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC) com a peça d'un sistema integral d'atenció a la ciutadania, despullant-la de totes les funcions que actualment té i que no són pròpiament d'atenció al ciutadà. Es vol que l'OAC acabi tenint una única finestra oberta al ciutadà que centralitzi totes les peticions.

- Oficines de les diverses àrees de l'Ajuntament. Són finestres obertes i específiques per a les àrees de Medi Ambient i Territori i Serveis Personals, que són les àrees no ubicades a l'edifici central de l'Ajuntament.

- Canal de queixes i suggeriments. Mitjà pel qual els ciutadans poden adreçar queixes i suggeriments al consistori. Aquest procediment es va posar en marxa el març de 2004 i a dia d'avui s'han rebut al voltant de 350 queixes o suggeriments. Les butlletes de queixes i suggeriments estan disponibles a tots els equipaments municipals i es recullen a través de les oficines d'atenció al públic i de l'OMI. D'altra banda, les queixes i suggeriments també es poden fer per telèfon o a través d'Internet. La gestió se centralitza en l'OMI que quan rep una queixa o suggeriment demana un informe a l'àrea corresponent, que hi dóna una resposta en un màxim de 20 dies. Les queixes o suggeriments versen en general sobre temes concrets, com per exemple: aparcament, passos de vianants, canvi de lloc dels contenidors d'escombraries o temes d'esports.

- Cita amb l'alcalde i els regidors . Es pot demanar a través de l'OMI.

- Correu ele ctrònic. Els ciutadans poden fer arribar les seves observacions per correu electrònic a tots els càrrecs electes de l'Ajuntament, les direccions dels quals es troben al web del consistori.

- Contacte directe entre ciutadans i polítics fruit de les reduïdes dimensions de la vila, continua sent molt important. Cal tenir present que aquest canal queda possiblement reduït a les persones del centre vila que es troben o coneixen als polítics de l'Ajuntament.

- Punt d'informació juvenil. Sorgit fa 15 anys. Visita dues vegades la setmana els instituts de la vila i informa els joves de diversos temes del seu interès. Compta amb una pàgina web que facilita i fa més fluida la relació del punt d'informació a qualsevol hora i en qualsevol moment.

- Ràdio Molins de Rei compta amb programes dedicats a la comunicació entre l'Ajuntament i la ciutadania en els que els ciutadans individuals poden expressar les seves angoixes, demandes o queixes i fer-les arribar a l'alcalde, els regidors i els partits polítics. Altres programes obren els telèfons a la ciutadania i/o donen veu a les entitats, que poden fer difusió de les seves activitats o propostes.

Existeixen altres canals de comunicació utilitzats tant per la ciutadania com per l'Ajuntament:

- Revista El Llaç. Cal destacar la rellevància d'aquesta revista com un instrument que tant l'Ajuntament com la ciutadania poden utilitzar per anunciar les seves activitats o notícies. El Llaç compta amb un centenar de col·laboradors que escriuen els articles i té al voltant de 1.000 subscriptors.
- Televisió de Molins de Rei . La televisió local s'alimenta de materials d'altres cadenes municipals i altres productores, a la vegada que rep informació del Departament de Comunicació de l'Ajuntament. Cal tenir en compte que no té tanta difusió com la Ràdio.

Quadre resum

- Els diversos canals de comunicació existents són bàsicament verticals i informatius (en el cas dels canals de l'Ajuntament a la ciutadania) i d'informació i de queixes o suggeriments (en el cas dels canals de la ciutadania a l'Ajuntament).
- Hi ha instruments, com les noves tecnologies, la ràdio, la revista El Llaç i la televisió, que permeten l'emissió d'opinions per part dels ciutadans i l'intercanvi d'impressions i el debat.
- El Departament de Comunicació de l'Ajuntament depèn d'alcaldia i aquest fet facilita que tota la informació que difon l'Ajuntament tingui un to unitari i de conjunt.
- L'aposta per centralitzar i unificar els canals informatius oberts a la ciutadania en una Oficina d'Atenció al Ciutadà es valora positivament com una manera de facilitar l'accés de la ciutadania a la informació.
- La quantitat d'eines comunicatives no garanteix la seva qualitat i, per tant, no assegura una bona comunicació.

4. ESPAIS FORMALS DE PARTICIPACIÓ

S'entén com espais formals de participació aquells òrgans i processos participatius endegats i liderats per l'Ajuntament amb la implicació de la ciutadania, organitzada i no organitzada.

4.1 PROCESSOS FORMALS DE PARTICIPACIÓ

Tothom coincideix a dir que Molins de Rei és un municipi que s'ha caracteritzat per un cert dinamisme en matèria participativa. La voluntat política dels darrers equips de govern ha fet que es puguin descriure un seguit d'experiències i processos participatius impulsats des del consistori, que tot i la divergència de valoracions, permet identificar un ventall d'accions participatives.

Per a molts, el fet d'haver intentat incentivar la participació ciutadana en la presa de decisions públiques és un aprenentatge polític i té efectes positius en la generació de dinàmiques ciutadanes i en la corresponsabilitat de la res publica; tanmateix no es pot obviar que la participació pot tenir costos clars i posar de relleu dubtes, crítiques i reflexions que acompanyen a tota iniciativa novedosa.

Cal destacar que la vila de Molins de Rei va ser un dels municipis pioners a l'hora d'elaborar un Pla Estratègic i una Agenda 21 amb metodologies participatives. El fet que amb anterioritat al desenvolupament d'aquests processos no hi hagués altres experiències conegudes ni dins ni fora del municipi va suposar tot un aprenentatge i va fer evidents moltes dificultats. Així, algunes de les valoracions apuntades pels mateixos participants han arribat fins i tot a posar en dubte la legitimitat i l'eficàcia d'aquest tipus de metodologies participatives.

Actualment la vila es troba amb la necessitat d'impulsar nous mecanismes a partir de l'aprenentatge generat amb anterioritat per la resta de processos i amb l'objectiu de millorar i innovar respecte els mecanismes existents.

A continuació s'exposa un quadre resum dels processos participatius detectats i una valoració dels mateixos, feta pels participants[6].

[6] L'objectiu és apuntar els processos participatius i les seves característiques en relació als objectius, actors, vigència i valoració. No es pretén fer una definició exhaustiva de cadascun, per això es remet als documents públics.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

	Objectius	Actors i espais de trobada	Vigència	Valoració
Pla estratègic 1997	Promoure i ordenar una reflexió col·lectiva sobre el present i el futur del municipi. El Pla es planteja com una eina dinàmica i participativa per orientar polítiques i consensuar objectius a nivell urbanístic, social i econòmic. La proposta inicialment va ser recolzada per tots els grups polítics però a mesura que avançava el procés hi van haver desavinences que van tenir els seus costos al final del procés.	Al voltant de 170 participants. Es van crear diferents organismes participatius: Grup de savis; Comissió Permanent integrada per tres comissions de treball sectorials. Hi són representats entitats, ciutadans a títol individual, grups polítics i altres actors econòmics i socials.	Alguns entrevistats consideren que hi ha molts aspectes de l'agenda política actual que surten del Pla Estratègic. Hi ha qui pensa que ara ja ha quedat obsolet, no se li ha donat continuïtat.	Valoracions contraposades: Es valora positivament com a generador d'un moviment de participació i perquè totes les línies es van acabar executant, amb el suport de tots els grups. Es valora negativament perquè: 1. En ser un procés molt dirigit, va generar frustració i que la gent se sentís allunyada de les conclusions. Els resultats del Pla no es van comunicar a la ciutadania i les propostes no van ser visibles. 2. No es va gestionar bé l'escenari polític, els jocs d'aliances i els interessos partidistes; fet que va tenir conseqüències polítiques (desgast, mala premsa, crítiques de diferents sectors polítics,...). No es va fer seguiment ni avaluació dels resultats obtinguts ni de la metodologia utilitzada.
Agenda 21	Elaborar un Pla d'Acció Ambiental per a Molins de Rei.	La Diputació de Barcelona va fer l'auditoria ambiental. Es van organitzar grups de treball i comissions, formades per representants de grups polítics i altres actors econòmics i socials.	No vigència	Es valora negativament per la major part d'entrevistats. La frustració generada tant pel seu funcionament com per la seva repercussió política nul·la és bastant generalitzada. S'insisteix en la necessitat que hi hagi un lideratge polític fort i alhora que el procés participatiu sigui transversal i no es limiti a una àrea específica de l'Ajuntament.

Territorialitat, equipaments i cohesió	Diagnosi per elaborar el pla d'equipaments del municipi.	Seguint la metodologia Investigació-Acció-Participació es va formar un GIAP (grup de treball conjunt amb l'equip investigador) i una Comissió de Seguiment (formada per polítics, representants d'entitats i ciutadans).	No vigència	Aquest procés ha tingut molt poca repercussió dins la vila fins al punt que hi ha molts actors polítics i socials que el desconeixen.
Pla Director de Joventut	L'Ajuntament impulsa un estudi sobre la participació dels joves de Molins de Rei amb l'objectiu de veure si l'espai social juvenil està estructurat per la representació social centre-perifèria. L'Ajuntament impulsa el PDJ per desenvolupar les polítiques adreçades als joves, fent-los partícips tant en el seu disseny, com en seva elaboració i aplicació.	La participació està al voltant de les 100 persones, una part de les quals es va implicar molt en el procés, la majoria vinculades a les entitats del municipi.	Està en procés. S'ha organitzat una Comissió de Seguiment del Pla director de joventut (independent de l'Ajuntament), amb la voluntat que es converteixi en una coordinadora de joves o en un consell local de joventut que sigui l'interlocutor entre els joves i l'Ajuntament.	El resultat es valora positivament tant pels mateixos joves participants com per l'Ajuntament.
Plaç a del Mercat municipal	Fer partícips els ciutadans de la definició dels usos de la plaça del mercat. S'ha d'emmarcar en el conjunt d'accions participatives que es faran a Centre Vila. L'equip de govern s'ha compromès a tirar endavant la decisió dels ciutadans en aquesta matèria.	Es va convidar a participar polítics, representants d'entitats i qualsevol persona interessada a debatre el disseny de la plaça. 78 participants en la primera sessió i 55 en la segona.	Actualment s'han recollit les propostes dels participants en el procés i el govern s'ha compromès a desenvolupar-les.	La valoració feta fins al moment (cal tenir present que és un procés obert) és positiva tant per part de les persones participants en el procés com per part de l'equip de govern.

L'Ajuntament de Molins de Rei té previst realitzar properament processos de participació sobre temes com els baixos dels pisos Incresa del barri del Canal, la Plaça de Ca la Còria al barri de la Riera Bonet, i la Federació Obrera. Aquests processos encara no han començat, motiu pel qual no han estat analitzats a l'anterior quadre.

4.2 ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

S'identifiquen diferents òrgans de participació promocionats i gestionats directament des de l'Ajuntament. En termes generals són òrgans de caire consultiu, les decisions dels quals no són vinculants en la política municipal.

S'han identificat 5 tipus d'òrgans diferents: consells sectorials, comissions de seguiment, comissions de treball, taules d'entitats i ens reglats. A continuació es fa una explicació breu de cadascun d'aquests òrgans:

Consells sec torials

Per definició, els consells sectorials són òrgans participatius de caràcter consultiu on s'hi representa la veu d'entitats d'un sector determinat . Els consells sectorials es reuneixen periòdicament amb representants polítics i tècnics per debatre aspectes vinculats al seu sector d'actuació. Les aportacions dels consells no són vinculants sinó que actuen com a consultors o assessors de la política municipal d'un àmbit concret. Són plataformes d'interlocució entre l'equip de govern i el teixit social, una manera de dotar d'un marc de trobada formal i estable les relacions de cada regidoria amb la seva xarxa associativa i altres actors socials.

Actualment hi ha cinc consells en funcionament, quatre de nivell local i un de nivell comarcal:

- Consell Molins de Rei Solidari. Creat l'any 2003 per iniciativa de la Regidoria de Solidaritat. Va ser la primera entitat de gestió en la qual la distribució del pressupost de l'Ajuntament en matèria de cooperació i solidaritat es decidia participativament.
- Consell agrari. Té la funció de conservar els camins i vies rurals, la protecció del medi, la promoció de les activitats agràries.
- Consell consultiu de comerç. Hi ha representació política, tècnica (promoció econòmica) i del comerç local. Entre altres objectius, el consell de comerç treballa per millorar el comerç del municipi de manera conjunta entre les entitats i l'Ajuntament. Actualment està pendent de l'elaboració del pla d'ordenació i equipaments comercials.
- Consell consultiu de la gent gran a nivell comarcal on hi participen 3 persones de Molins de Rei.

Anteriorment s'havia format el Consell de Cultura que estava integrat per tècnics, entitats i ciutadans interessats en el món cultural. El seu objectiu era la promoció d'activitats culturals, treball conjunt,... El Consell de Cultura s'ha d'ubicar dins l'intent de crear un Organisme Autònom Municipal de Cultura (basat en un antic Patronat de Cultura). Finalment es va dissoldre, ja que es va convertir en un òrgan limitat al repartiment de subvencions.

Avui en dia hi ha en preparació els consells següents, alguns encara molt embrionaris:

- Consell municipal de comunicació. Es posarà en marxa durant el 2005. Hi ha una representació de polítics i tècnics municipals, i una representació d'entitats i periodistes que assessoraran l'Ajuntament en temes de comunicació. Aquest consell substituirà el Consell d'Administració de la Ràdio que actualment té la funció d'aprovar la programació de la ràdio municipal.

- Consell local de seguretat: Es constituirà a partir de la Junta Local de Seguretat, obligatòria per llei.

Comissions de seguiment

Les Comissions de Seguiment són organismes participatius vinculats a un projecte concret i tenen la funció de fer el seguiment i la supervisió del procés en qüestió, donar orientacions i recomanacions i legitimar-ne la seva dimensió participativa.

Les Comissions de Seguiment estan integrades per representants de determinats col· lectius, associacions o institucions. Es convoquen en moments puntuals i és on es poden plantejar dubtes i noves aportacions en el procés, suposant un enriquiment constant del seu contingut.

A Molins de Rei hi ha quatre comissions de seguiment vigents, totes elles originàries de la voluntat de l'Ajuntament de tirar endavant processos participatius:

- Comissió de seguiment de participació: Està vinculada al Pla de Participació de Molins de Rei que està duent a terme la Fundació Jaume Bofill. En aquest cas està formada pels portaveus dels partits polítics amb representació en el consistori i, per tant, és de caràcter intern de l'Ajuntament.
- Comissió de seguiment de participació de Centre Vila: Està formada per representants d'entitats del municipi, representants polítics i ciutadans a títol individual (no s'ha obert a tècnics municipals). Hi ha la voluntat que acabi essent la comissió de seguiment de tots els processos participatius que es faran a Centre Vila.
- Comissió especial de seguiment del programa de reforma del mercat municipal i entorn urbà. Està integrat pels portaveus municipals, tècnics, representants de l'Associació de Botiguers (BOTMOL) i de la Junta de venedors del mercat i veïns de la zona del centre vila. És més un òrgan d'informació que de participació.
- Comissió de seguiment del Pla Director de Joventut. Prevista al PDJ. Constituïda a principis del 2005 per voluntat dels mateixos joves, és l'òrgan interlocutor entre els joves i l'Administració local.

De cara al 2005 està previst organitzar la Comissió de seguiment del PAM que tindrà com a objectiu fer el seguiment del Pla d'Actuació Municipal.

Ara per ara, hi ha comissions de seguiment per cada procés participatiu que es porta a terme en el municipi. Algunes d'aquestes comissions comparteixen membres i aquesta realitat pot repercutir en la duplicitat d'esforços. En aquest sentit s'està debatent sobre la conveniència que una mateixa comissió pugui fer seguiment dels diferents espais participatius.

Comissions de treball per projectes concrets :

- Comissió de la Festa Major. Es reuneixen totes les entitats que tenen intenció de participar en la Festa Major i treballen conjuntament en l'elaboració del programa. Des de les entitats hi ha la percepció que aquesta comissió no

funciona gaire bé, ja que no fomenta la realització d'activitats de manera coordinada.

- Comitè executiu de la Fira de la Candelera: Es regeix per la normativa de la Generalitat en relació als comitès executius de fira. Té funcions assessores i consultives però a més a més té funcions executives, pren decisions en relació a l'organització de la Fira. Formen part d'aquest comitè membres de l'Ajuntament (del govern i de l'oposició), de la Generalitat (Departament de Comerç, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca), així com membres del sector comercial de la vila, del sector agrari i de la Cambra de Comerç de Barcelona.

Taules de treball

- Taula de discapacitats. Formada per DISMOLINS, ACOSU i l'ONCE. L'objectiu de la Taula és fer el seguiment de les línies d'actuació i projectes del Pla d'Actuació Municipal en temes vinculats a les persones amb discapacitats.

Ens reglats

- Consell escolar municipal. Format per representants dels diversos sectors educatius, representants polítics del Ple, representants de les associacions de mares i pares (AMPA), professors, directors de centres, personal no docents i representants dels sindicats. Es considera que té un gran potencial ja que hi participen totes les forces polítiques.
- Consells escolars de centre . Espais regits per llei, per tant són presents a totes les escoles, excepte les llars d'infants. Val a dir que la llar d'infants municipal El Rodó disposa de consell escolar (tot i que la llei no ho obliga).

Quadre resum

- Molins de Rei és un municipi força dinàmic en matèria participativa i va ser pioner en l'elaboració amb metodologies participatives d'un Pla Estratègic i una Agenda 21.
- Incentivar la participació ciutadana en la presa de decisions públiques ha tingut efectes positius en la generació de dinàmiques ciutadanes i en la corresponsabilitat de la res publica. També ha tingut efectes negatius que han vingut donats pel qüestionament de certs processos per la manca de visibilitat de les propostes recollides o per la manca d'avaluació i seguiment posterior.
- Pel que fa a la composició, la major part d'òrgans de participació estan integrats per representants de les entitats (és el cas dels consells, taules i ens reglats). Les comissions de seguiment contemplen a més a més la representació de la ciutadania no organitzada.
- Pel que fa al funcionament, tant en la major part de processos com en els òrgans reglats tradicionalment no s'havia potenciat massa la participació de la ciutadania a títol individual. En els darrers processos que s'han impulsat s'ha fet un major esforç en aquest sentit.

- Tot i el caràcter consultiu dels consells, alguns d'ells, per les seves característiques internes i de funcionament, tenen un potencial d'influència en la política municipal.

BLOC 2. TEIXIT ASSOCIATIU I PARTICIPACIÓ

Les entitats són organismes que d'una manera clara poden facilitar la participació de la societat en la vida política d'una comunitat. És per això que aquesta part de la diagnosi posa l'accent en les entitats de la vila, les seves formes de funcionar o les relacions que estableixen entre elles i amb l'Ajuntament.

Tenir un teixit associatiu actiu i amb àmplia base social pot ser una mostra clara de cultura participativa, un indicador del dinamisme i de la implicació de la ciutadania en els afers comuns. Però no sempre és així. De què depèn? Valorar com treballen internament les entitats, si aquestes són representatives del col·lectiu que diuen representar, quina base social tenen, quina és la seva capacitat de lideratge o de mobilització és important per comprendre quin és el seu paper en la comunitat.

Cal dir però, que no només les entitats tenen el rol d'implicar la ciutadania a participar. Si bé cal reconèixer el seu paper històric com a mobilitzadores de la ciutadania, cada cop més hem de fer referència a experiències participatives, mobilitzacions, etc. on grups no formalment constituïts o ciutadans a títol individual s'han implicat en la construcció de la vida política del municipi i formen part de la cultura participativa de Molins de Rei.

1. TIPUS D'ENTITATS I CARACTERÍSTIQUES [7]

Molins de Rei té un teixit associatiu nombrós i ric. En quantitat, pel nombre de ciutadans que mobilitzen, i en qualitat, per la diversitat d'àmbits que representen (cultural, veïnal, social, educatiu, esportiu, juvenil, solidari i de cooperació, d'interessos econòmics,)[8]. En total estem parlant d'una realitat de 154 associacions. A continuació es dibuixen els àmbits associatius del municipi:

- Àmbit cultural

La major part d'entitats amb forta presència al municipi són associacions que s'estructuren en l'àmbit cultural, concretament realitzant activitats de promoció de cultura popular i tradicional. Bona part d'elles, les que hem anomenat entitats històriques o tradicionals, tenen el seu origen a finals del segle XIX, la major part nascudes a l'òrbita de l'església, de grups excursionistes o grups teatrals o corals (Foment, Agrupació Folklòrica) moltes d'elles encara existents, amb estretes xarxes relacionals i amb fort arrelament a la vila.

Altres entitats d'aquest àmbit però de més recent creació (Bestiari de foc, Matossers) tenen una presència important en el municipi i arrosseguen gent diversa, sobretot jove.

Dins l'àmbit cultural també s'han identificat entitats de recerca i difusió (Fòrum XXI) i grups de teatre, corals o entitats de promoció de cultura regional, entre d'altres.

[7] La llista d'entitats de Molins de Rei es pot veure en l'annex 4.

- Àmbit veïnal

Hi ha un altre bloc d'entitats que tenen el seu origen en els anys seixanta i setanta quan la ciutadania organitzada exercia un paper fortament reivindicatiu davant les institucions públiques. Potser les més característiques serien les entitats veïnals que estructuren la seva raó de ser a partir de treballar per al desenvolupament del municipi, normalment noves barriades fruit del creixement urbanístic del moment i de l'arribada de persones nouvingudes. Actualment les associacions veïnals han perdut part de la seva força inicial, ja que moltes de les reivindicacions de caire polític i social inicials s'han canalitzat a través dels partits polítics. A la vegada, la majoria d'elles han disminuït el seu pes com a font de cohesió social del territori.

Tot i així, a Molins de Rei podem parlar del paper actiu de sobretot dues associacions de veïns –El Canal i La Granja. Mentre la primera té els seus orígens en els anys seixanta amb l'arribada de nouvinguts de la resta de l'Estat espanyol, la segona té uns orígens més recents, ja que la Granja és un barri de nova creació; en aquest cas la junta està implicada en la millora dels serveis del barri i té la voluntat d'arribar a tots els veïns i veïnes.

- Àmbit sociosanitari

La dècada dels vuitanta s'identifica com un moment històric en què els governs locals comparteixen amb el teixit associatiu la gestió de determinades polítiques socials (sanitàries, assistencials) i quan sorgeixen entitats molt sovint gestores de serveis. En aquest cas estaríem parlant d'un bloc molt heterogeni d'entitats que, si bé en un principi neixen com a ens reivindicatius d'uns determinats drets de ciutadania, acaben per exercir un paper de gestió. Es podria afirmar que les entitats de caire social evolucionen a partir de la pèrdua de la base social associativa i d'un increment de la responsabilitat en la gestió d'aquests serveis. En definitiva, s'immergeixen en un procés d'institucionalització. Aquest seria el cas d'entitats com DISMOLINS, ACOSU, etc.

- Àmbit educatiu

En aquest mateix context un altre àmbit d'entitats amb molt de pes específic és l'educatiu. En aquest sector hi trobem les entitats de lleure que arrosseguen molta gent i que per les seves característiques juguen un paper de referència en els processos d'integració de nouvinguts, són generadores de comunitat, etc. Aquestes entitats, per la seva tasca diària, són entitats que es relacionen amb facilitat amb grups associatius d'altres àmbits (solidaritat i cooperació, esportiu, cultura).

També és important destacar el paper de les AMPA, que per les seves relacions amb les escoles i el contacte directe que tenen amb el territori tenen un paper fonamental en la implicació dels ciutadans en la realitat local.

- Àmbit esportiu

Un altre bloc associatiu molt destacat, no tant pel seu rerefons de transformació i implicació en la dinàmica pública sinó per la quantitat de gent que arrossega, és el de les entitats esportives. Algunes d'elles, sobretot els clubs esportius, tenen un paper

semblant a les entitats de lleure en el sentit que poden generar cohesió social i treball en comunitat. De la mateixa manera, els equipaments esportius i les activitats esportives s'han convertit en veritables espais de trobada entre col· lectius diferents.

- Àmbit juvenil

Les entitats juvenils que proliferen durant els 90 seran protagonistes importants de la participació política de la ciutat. A banda de la presència de joves en altres associacions (seccions d'entitats culturals,...) podem parlar d'un grup d'entitats que es mouen en diferents espais socials, però bàsicament en l'educatiu i de lleure amb fort dinamisme. En aquest àmbit també cal fer esment especial de grups com el col· lectiu endavant o grups d'okupes, pel seu component reivindicatiu i d'oposició a les estructures organitzatives més tradicionals; o grups informals com els Metal Defenders. El lloc de trobada de molts grups de joves va ser durant un temps Ca n'Iborra, espai que van renunciar a gestionar. Actualment està pendent d'enderrocar i no ha estat substituït per cap altre espai, amb els malestars explícits que això suposa per aquest col· lectiu.

- Àmbit socioeconòmic

Un altre àmbit específic comprendria les entitats de defensa d'interessos d'un col· lectiu molt concret (comerciants, agricultors,...). Algunes d'aquestes entitats, potser el cas més clar seria el de les associacions de comerciants, actuen com a veritables lobbies per tal de fer incidència en les polítiques públiques que poden afectar els seus interessos.

- Àmbit de cooperació

En aquest àmbit s'inclouen entitats que treballen pel foment i seguiment de campanyes de solidaritat i cooperació (promoció de campanyes d'emergència, solidaritat amb municipis de diferents parts del món, difusió de valors de solidaritat, etc.)

Cal tenir en compte també entitats d'altres àmbits que en el seu programari inclouen activitats de solidaritat en moments puntuals, com per exemple els esplais.

- Xarxes c rítiques

També cal fer referència a les noves formes organitzatives que durant els darrers anys proliferen en la realitat molinenca. Aquests grups tenen algunes dinàmiques de funcionament diferents a les entitats més tradicionals i una capacitat mobilitzadora important (trobem alguns exemples en el moviment ocupa o la movilització pel cobriment de la riera)

- Altres

Per la seva diversitat hem agrupat en aquest bloc entitats de tipus diferents difícilment emmarcables en els blocs descrits fins ara (entitats de defensa del medi ambient, artesans, etc.).

La diversitat d'entitats existent, les seves particularitats, fa que estiguem parlant d'un panorama associatiu molt divers, tant en els seus objectius com en les seves dinàmiques organitzatives.

A continuació presentem un esquema dels diferents àmbits associatius i els espais de participació i de trobada que s'estableixen entre ells:

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

ESQUEMA D'ACTORS PER ÀMBIT D'ACTUACIÓ DE LES ENTITATS

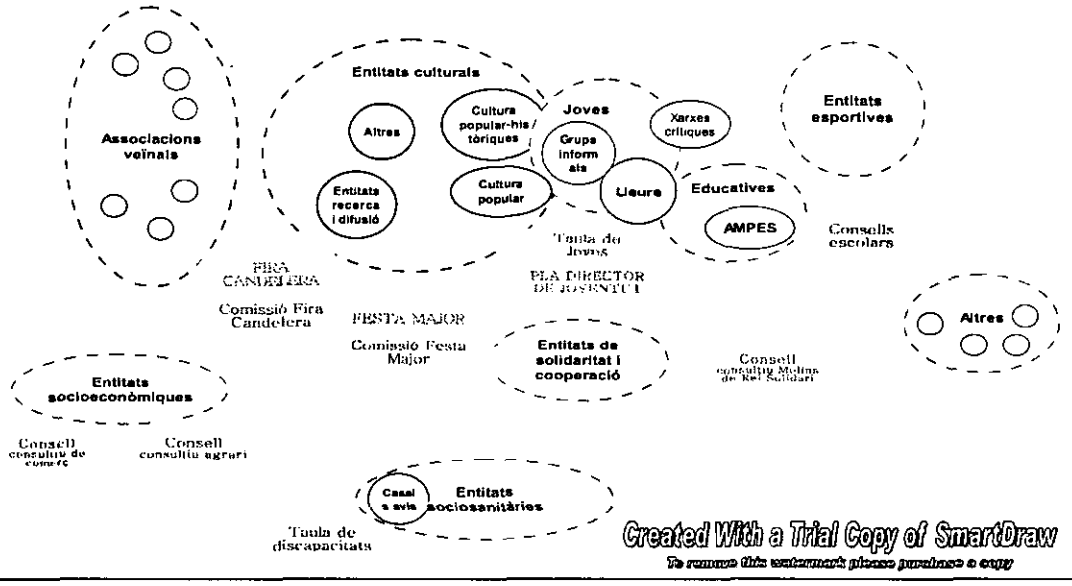

Llegenda

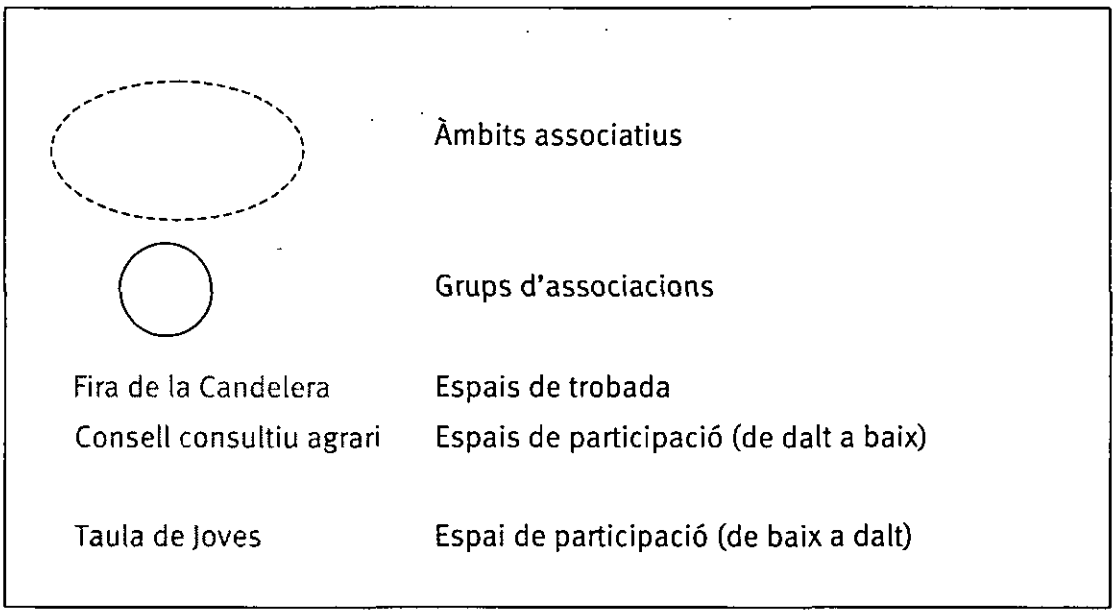

2. ORGANITZACIÓ I ESTRUCTURA INTERNA DEL TEIXIT ASSOCIATIU

El teixit associa tiu de Molins de Rei és molt nombrós i ric. Hi ha un nombre molt elevat d'entitats cada una d'elles amb objectius i propostes diferents per al municipi.

Aquest teixit està, però, força fragmentat . Aquesta diversitat esmentada que facilita un ampli ventall d'activitats a la vila, en alguns casos es tradueix en la proliferació d'esdeveniments deslligats i sense coordinar. Només en contextos concrets (festius) i entre algunes entitats concretes existeix coordinació.

Es percep una dificultat d'obertura de les entitats de Molins de Rei que es visualitza en la sensació que malgrat que el teixit associatiu és nombrós, a l'hora de treballar, proposar o organitzar sempre són els mateixos a tot arreu. La major part dels entrevistats creuen que cada cop és més difícil atraure gent que s'impliqui en les seves activitats assumint responsabilitats. Malgrat que aquesta sigui una tendència força generalitzada, potser el cas més clar seria el de determinades entitats "històriques" que, potser per les dinàmiques de funcionament que estableixen (molt endògenes) i pel tipus d'activitat que desenvolupen, tenen dificultats per implicar nous ciutadans en la gestió i renovació de juntes. En aquest punt s'insisteix en les dificultats d'ampliar i fins i tot de mantenir la base social de les entitats.

Cal afegir, però, que aquesta realitat no és aliena a les dinàmiques desmobilitzadores que s'observen en el panorama associatiu en general fruit dels canvis socials existents, de les noves demandes i de la dificultat de poder integrar nova població en les estructures i dinàmiques associatives més tradicionals.

Pel que fa a la participació activa de la ciutadania en els esdeveniments que organitzen les entitats, les dificultats són més matisables. Hi ha un consens ampli

a l'hora de reconèix er el seguiment que tenen moltes de les activitats i propostes organitzades per les entitats quan aquestes resulten atractives per als ciutadans.

Les entitats realitzen tota la seva feina de forma voluntària. En els darrers anys, com a resultat de les exigències juridicofiscals que aquestes han de tenir resoltes, es troben amb dificultats d'administració. La major part de membres són inexperts en temes administratius o de fiscalitat, i troben a faltar formació i assessorament en aquest àmbit.

Un element que es percep com a molt important per a l'associacionisme és el de disposar d'un espai on poder dur a terme les seves gestions internes, i no totes les entitats en disposen . Tanmateix no totes les veus coincideixen en aquesta premissa, algú posa en dubte que cada entitat hagi de disposar d'un local propi per realitzar les seves activitats (per exemple: algunes entitats es troben un cop a la setmana). Algunes de les entitats amb patrimoni cedeixen els seus espais a altres grups d'entitats o fins i tot al mateix Ajuntament perquè en faci servei.

Quadre resum.

- El teixit associatiu de Molins de Rei és quantitativament ric però està molt fragmentat.
- Es detecta una manca de participació interna en algunes entitats, exemplificada per la poca renovació dels òrgans de govern, les dificultats d'ampliar la seva base social o la poca convocatòria d'alguns actes organitzats per les entitats.
- El treball de les entitats es basa fonamentalment en el voluntariat.
- Hi ha una manca d'espais o equipaments per poder realitzar les activitats de les entitats.

3. XARXA RELACIONAL

3.1 ESPAIS DE RELACIÓ I COORDINACIÓ ENTRE ENTITATS

Malgrat els contactes existents entre entitats, no hi ha gaires estructures que facilitin el treball comú entre elles, que permetin dinàmiques de tr eball conjunt. Es manifesta, doncs, la manca d'organismes de coordinació que permetin treballar de forma estratègica entitats d'un mateix àmbit. Cal tenir en compte que els consells sectorials permeten cert grau de contacte entre les entitats dels àmbits sectorials.

Cal esmentar la Coordinadora d'Esplais infantils i juvenils, que centralitza les activitats que aquests realitzen al municipi, com un espai de relació i coordinació entre aquestes entitats.

Cal destacar l'intent de crear una plataforma de grups de joves com a espai de trobada i coordinació de les entitats juvenils que ha de permetre el treball en xarxa (Remolins). Amb el precedent d'intentar coordinar el treball en xarxa entre entitats

de lleure, Remolins apareix durant un temps curt com a espai de relació i coordinació entre joves. Actualment s'estan esmerçant esforços per reprendre la dinàmica de relacions engegades però amb algunes diferències. Cal destacar en primer lloc la Taula de Joves, un espai de coordinació i interlocució amb l'administració de creació recent i que actualment està definint la seva forma jurídica agrupant joves associats i no associats i la Comissió de Seguiment del Pla Director de Joventut .

També és important fer esment de la intencionalitat de crear una coordinadora d'associacions d'àmbit veïnal.

Les connexions entre entitats majoritàriament estan determinades per motivacions molt concretes, normalment lligades a l'esfera ludicofestiva o a la gestió de subvencions.

Ara per ara la coordinació existent es dóna més entre persones (gent que participa en diferents entitats o per coneixences) que no pas entre col· lectius. No podem fer referència a cap organització de segon grau.

3.2 RELACIONS ENTRE ENTITATS I CIUTADANIA

La major part de contactes entre la ciutadania i les entitats de Molins de Rei es donen en el terreny de les activitats lúdiques . Les festes, la diversitat d'actuacions culturals, la Fira són moments i espais en què les entitats poden relacionar-se entre elles i obrir-se a la ciutadania no organitzada.

Per tal de fer conèixer les pròpies activitats a la ciutadania i comunicar-se amb l'entorn, les entitats disposen dels canals següents:

- Mitjans propis . Butlletins, díptics que puguin editar, cartells que pengin al carrer.
- Contacte directe amb els ciutadans . En tractar-se d'un municipi petit, la major part de la gent es coneix i es transmet la informació de manera informal.
- Mitjans de comunicació com la Revista El Llaç i Ràdio Molins de Rei, on algunes entitats disposen d'un espai per donar la seva opinió i fer publicitat d'actes i accions que organitzen.
- Agenda cultural de l'Ajuntament . Aquest recurs és poc conegut i utilitzat. Faria la funció de recollir les diverses activitats (actes, esdeveniments culturals...) que es realitzen a la vila. Tot i així, no es tracta d'una agenda dinàmica que reculli totes les activitats que es fan.

3.3 RELACIONS ENTRE ENTITATS I L'AJUNTAMENT

Totes les entitats tenen relació amb l'Ajuntament. Per norma general les relacions amb l'Ajuntament s'estructuren a partir del contacte directe amb l'alcalde, els regidors o els tècnics que s'encarreguen de gestionar l'àmbit en el qual s'inscriu l'associació. També existeixen altres espais de treball com poden ser els consells o taules d'entitats, però no existeixen en tots els àmbits ni hi són representats tots els col· lectius.

Tot i les trobades esmentades, el grau de contactes no és el mateix amb totes les entitats . Mentre algunes tenen únicament relació a l'hora de gestionar

subvencions o signatures de conveni, amb d'altres hi ha intercanvis d'impressions molt més fluides. Aquests contactes es fan bàsicament a instàncies de les entitats, no de l'Ajuntament; per tant, el grau de relacions queda bàsicament condicionat a la dinàmica de treball que tingui cada entitat. No hi ha trobades programades a instàncies dels polítics per recollir les demandes de les entitats, quan aquestes existeixen són en moments molt puntuals.

Aquesta diversitat facilita que hi hagi la percepció que determinades entitats són veritables grups de pressió, en alguns casos pel pes històric que tenen i en altres perquè són entitats que durant anys han tingut el monopoli o la legitimitat de ser reguladors/interlocutors socials del territori.

Tot i el suport institucional que es dóna a les entitats (econòmic, difusió activitats, humà...) algunes reclamen més facilitats per dur a terme la seva gestió diària. Des de l'Ajuntament no s'han generat criteris que marquin el tipus de relació amb les entitats (que defineixin el tipus d'ajuda que s'ha de donar a les entitats, a quines entitats s'ha de subvencionar i a quines no,...).

En general es percep que la voluntat de les entitats no ha estat tant influir en el disseny de les polítiques públiques del municipi en general com influir en les coses que els afecten directament a ells. Estaríem parlant, doncs d'una participació molt sectorial.

3.4 ESPAIS DE TROBADA

Entenem per espais de trobada aquells contextos, moments i en darrer terme infraestructures, en els quals els ciutadans i diferents actors socials, conflueixen i participen conjuntament de les dinàmiques del municipi.

- Les actuacions i festes que s'organitzen al municipi són veritables espais de trobada entre entitats i ciutadania i entre les mateixes associacions. Estaríem parlant, entre altres de la Fira de la Candelera, els Tres Tombs, la Festa Major o el Carnestoltes. La "Setmana de la Joventut", que actualment ja no existeix, també va esdevenir un punt de trobada i relació entre grups de joves de Molins de Rei.
- Existeixen, com es comenta més específicament en l'apartat espais formals de participació, alguns consells sectorials en l'àmbit de l'educació o de la cooperació, comissions de seguiment, comissions de treball,... que a banda de facilitar les relacions entre entitats esdevenen un canal formal d'interlocució amb l'Ajuntament i altres actors del municipi. Però aquests tipus d'organismes no s'han donat en tots els àmbits.
- Com a espais de trobada físics cal destacar els locals d'algunes entitats, on se celebren actes o es fan reunions compartides. En canvi, els centres cívics existents a la vila no acaben de fer aquesta funció.

A més, a banda d'aquests grups, cal fer referència a experiències participatives de mobilització on grups no formalment constituïts o ciutadans a títol individual de forma espontània s'han implicat en diverses reivindicacions per aspectes de la vila (cobriment de la riera, aparcaments del Caprabo, escola infantil) o d'abast més general (deute extern, contra la guerra) i que òbviament també formen part de la cultura participativa de Molins de Rei.

Quadre resum

- Tot i els contactes existents entre entitats, no hi ha gaires estructures de coordinació que facilitin el treball conjunt. Les relacions s'estableixen més entre persones concretes que entre entitats.
- La relació que s'estableix entre el teixit associatiu i l'Ajuntament és de tipus econòmic, principalment en la distribució de recursos i la cessió d'espais. No obstant, els canals de comunicació entre els dos actors i els criteris de distribució de recursos no estan establerts formalment.
- Les festes i les mobilitzacions ciutadanes per temes puntuals es defineixen com a vertaders espais de trobada entre la ciutadania. En aquest sentit, la major part de contactes que existeixen entre la ciutadania i les entitats es donen en el terreny festiu.

FASES POSTERIORS

Fins aquí s'ha presentat la diagnosi participada realitzada a Molins de Rei al llarg de set mesos (juliol 2004 - gener 2005). Aquesta diagnosi s'ha d'entendre com el punt de partida per a l'elaboració del Pla de Participació de Molins de Rei .

A partir d'ara i per tal de planificar les línies d'actuació municipal en termes de participació s'obren les fases següents:

- Fase propositiva I. Fase de debat en la qual es discuteixen i s'elaboren diverses propostes sobre la base d'un document de criteris elaborat per l'equip investigador. En aquesta fase es fan tallers de participació.
- Fase propositiva II . En funció del document sorgit en la segona fase, es pot pensar a obrir una segona fase propositiva amb l'objectiu de desenvolupar i ampliar algunes de les propostes formulades.
- Fase de devolució. Retorn a la ciutadania dels resultats obtinguts en el Pla de Participació.

BIBLIOGRAFIA

BLANCO, I. i GOMÀ, R (coords.) (2002). Gobiernos locales y redes participativas. Ariel Social, Barcelona.

BLANCO, I i FONT, J. (2003). "Polis, la ciutat participativa. Participar en els municipis: qui, com i per què", a Papers de participació ciutadana, núm. 9. Diputació de Barcelona, Barcelona.

www.idescat.es

Informe social del municipi de Molins de Rei. Àrea de Benestar Social. Diputació de Barcelona. 2003.

Pla Director de Joventut de Molins de Rei. 2004. Molins de Rei.

Pla Estratègic de Molins de Rei. 1997. Molins de Rei.

Agenda Local 21 Molins de Rei. 2002. Molins de Rei.

Pla d'Actuació Municipal. Mandat 2004-2007. Molins de Rei.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

ANNEX 1: RELACIÓ DE PERSONES ENTREVISTADES

Representants polítics
Víctor Puntas (ERC – Govern)
Ivan Arcas (ICV – Govern)
Xavier Montserrat (ERC – Govern)
Joaquim Martí (CIU – Govern)
Carme Figueras (PSC – Oposició)
José Luís Serrano (PP – Oposició)

Persones escollides per la seva trajectòria política o social
Josep Janés (exalcalde)
Genoveva Català (ICV- Pla estratègic)
Francesc Miralles (ERC)
Rafael Canosa, Lluís Carrasco (ICV)

Entitats
Francesc Artés (Joventut Catòlica)
Monica Rico (Moviment de Barri)
Rosa Ricart / Vicenç Fernàndez (AAVV del Canal)
Jordi Maré (AAVV de la Granja)
Pere Royo (AAVV Centre Vila)
Jordi Vilaprinyó (Botmol)
Jaume Sanou (Agrupa / Matussers)
Josep Turró (Forum XXI)
Josep Farré (El Llaç)
Miquel Armengol (Ràdio Molins de Rei)
Roger Llopart (Jove associat)
Ivan Comas (Jove associat)
Raquel Reyes (Jove associada)
Eva Palasí (Jove associada)
Montse Perals (Jove associada)

Tècnics de l'Ajuntament
Àlexandre Àlvarez Mena (gerent)
Gabriel Barragan Bosquet (cap de comunicació)
Manel Borrego Fernández (cap de negociat de l'Oficina Municipal d'Informació)
Miguel Angel Urtasun (cap de negociat de Cultura)
Roser Ramoneda Labèrnia (cap de negociat d'Esports)
Jordi Cabezón Saura (cap de negociat d'Educació)
Consol Hernàndez Garcia (cap de negociat de Cooperació i Desenvolupament)

ANNEX 2: GUIONS DE LES ENTREVISTES REALITZADES

Guió d'entrevistes a l'equip de govern i als polítics

Fitxa Entrevista
Persona entrevistada:
Càrrec:
Competències:
Data de l'entrevista:
Responsable de l'entrevista:

Preguntes

- Experiència i coneixements
  - Quines competències té seva àrea (per a l'equip de govern)
  - Estratègies de comunicació-informació que s'utilitzen:
    - nivell intern
    - nivell extern: ciutadans-Ajuntament; Ajuntament-ciutadans
  - Antecedents històrics de la participació a Molins
  - Com s'articula la participació a Molins de Rei (individual, representativa, col· lectiva)
    - Processos participatius realitzats recentment a Molins. Valoració
    - Activitats participatives realitzades des de la seva àrea (per l'equip de govern)
    - Principals entitats i agents socials i econòmics de Molins de Rei

- Què entenen per participació ciutadana
  - Per què es fa participació, amb quins objectius?
  - Quins actors han de participar? Com combinar la participació individual i col· lectiva?
  - Quins temes es poden treballar participadament?
  - Quines àrees s'haurien d'implicar?
  - Quin paper han de tenir tècnics i polítics en aquests processos?
  - Oportunitats i dificultats que planteja la participació
  - Mecanismes coneguts
  - Propostes de participació ciutadana que tenen com a partit

- Què esperen del pla de participació de Molins?

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Guió d'entrevistes a tècnics de l'Ajuntament

Fitxa de l'entrevista
Persona entrevistada:
Càrrec:
Competències:
Data de l'entrevista:
Responsable de l'entrevista:

Preguntes

- Experiència i coneixements
  - Quines competències té seva àrea?
  - Estratègies de comunicació-informació que s'utilitzen:
    - nivell intern
    - nivell extern: ciutadans-ajuntament; ajuntament-ciutadans

- Centres i equipaments
  - Quins equipaments/centres cívics hi ha?
  - Hotel d'entitats?
  - Relació amb les entitats
  - Quines activitats fan? Hi ha dinamitzadors?
  - Quines activitats culturals / d'esports es fa a Molins? Es munten des de les entitats o des de l'ajuntament?

- Com s'articula la participació a la seva àrea
  - Processos i activitats participatives realitzades.
  - Mecanismes utilitzats
  - Principals entitats i agents socials i econòmics implicats.
  - Relació amb la ciutadania (organitzada i no organitzada)
  - Valoració i propostes de millora

- Com es treballa els temes de democràcia i participació des dels centres culturals / d'esports / de solidaritat

- Què entenen per participació ciutadana
  - Perquè es fa participació, amb quins objectius?
  - Quins actors han de participar? Com combinar la participació individual i col· lectiva?
  - Quins temes es poden treballar participadament?
  - Quines àrees s'haurien d'implicar?
  - Quin paper han de tenir tècnics i polítics en aquests processos?
  - Oportunitats i dificultats que planteja la participació

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Guió entrevistes entitats

Fitxa Entrevista
Nom Entitat:
Tipus:
Persona entrevistada:
Càrrec:
Òrgans on participa:
Data de l'entrevista:
Responsable de l'entrevista:

Preguntes

1. Descripció de l'activitat de l'entitat
   - Orígens
   - Què fan
   - Formen part d'alguna organització de segon nivell?
   - Grau de cohesió/implicació en la política municipal

2. La realitat de Molins de Rei
   - Què destacarien en positiu
   - Què cal millorar

3. Antecedents històrics de la participació a Molins. Valoració què s'ha fet a Molins en termes de participació (mirar què s'ha fet per tenir-ho present)

4. Quina ha estat la vostra experiència en temes de participació ?
   - Mecanismes en els que han participat
   - Relació amb administració (canals existents)
   - Relació amb ciutadania (com veuen que participi ciutadania a títol individual, com criden a la ciutadania a participar en la seva entitat)
   - Relació amb d'altres entitats (si treballen conjuntament, com es coordinen)
   - Espais de trobada
   - Valoració i propostes de millora

5. Quins altres mecanismes de participació coneixeu?

6. Com veieu la participació de la ciutadania a títol individual?

7. Com valoreu la participació ciutadana en termes generals?

ANNEX 3: GRÀFICS I DADES SOCIODEMOCRÀFIQUES

Demografia

- Evolució de la població.

Gràfic 1. Evolució de la població 1981 -2004

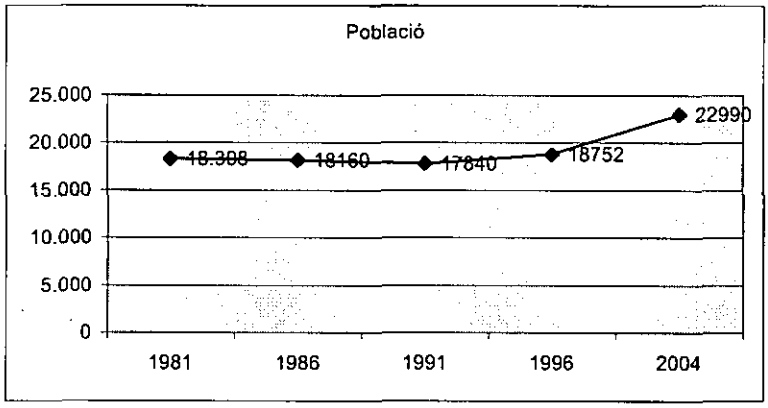

Font: Idescat.

- Perfil de la població.

Gràfic 2. Estructura d'edats Molins de Rei (2003)

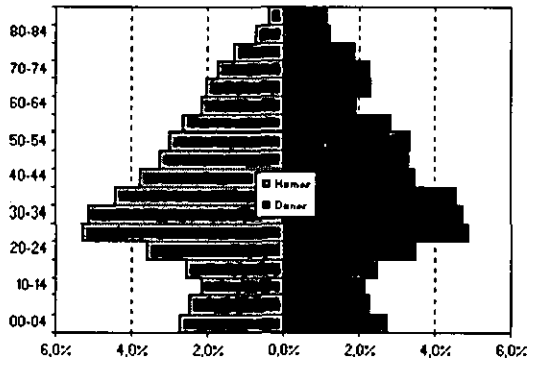

-Font: Diputació de Barcelona

- Immigració.

Taula 1. Població estrangera. Any 2003.

Molins de Rei	2,97%
Baix Llobregat	6,27%
Província de BCN	7,89%

Font: Diputació de Barcelona

Gràfic 3. Població estrangera. 2003.

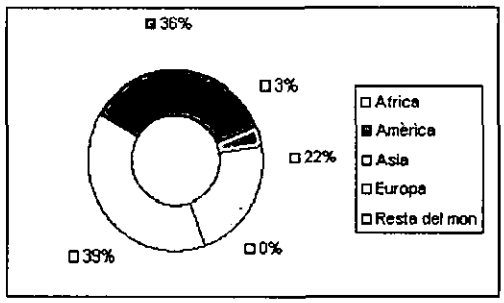

Font: Diputació de Barcelona

Estructura Urbana

➢ Creixement urbanístic

Taula 2. Habitatges principals segons l'any de construcció de l'edifici

	Any 1991 (percentatge)								
	Abans de 1900	1900 a 1930	1931 a 1940	1941 a 1950	1951 a 1960	1961 a 1970	1971 a 1980	1981 a 1991	Total
Molins de Rei	3,4	10,6	3,5	2,4	7,8	34,8	29,8	7,6	5.601
Baix Llobregat	1,7	3,3	1,2	1,4	6,8	34,7	40,4	10,4	179.996
Catalunya	6,1	9,5	2,7	3,2	9,5	27,9	30,9	10,3	1.360.526

Font: Idescat

Activitat econòmica

➢ Sectors econòmics.

Taula 3. Establiments d'empreses i professionals per grans sectors d'activitat (IAE)

Any	Indústria	Construcció	Comerç detall	Serveis, llevat comerç detall	Professiona ls i artistes	Total
2002	269	244	350	867	284	2014
2001	285	232	368	820	276	1981
2000	287	218	374	801	264	1944
1999	286	200	389	781	264	1920
1998	284	191	383	737	242	1837
1997	284	190	406	714	259	1853
1996	261	126	359	620	193	1559
1995	283	150	384	667	213	1697
1994	250	123	382	624	196	1575

Font: Idescat

Taula 4. Creixement anual acum. Del VAB (Valor Afegit Brut): buscar -ho a DIBA: permetrà conèixer si el sector agrari ha retrocedit o no.

Any	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
1996	0,36	41,94	4,71	52,99	100
1991	0,80	47,11	6,21	45,87	100

Font: idescat

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

➢ Mercat de treball

Taula 5. Tipus de treball

	2002	Evol 01-02
Assalariats 2002	7332	1.16%
Autònoms 2002	1560	4.77%

Font: Diputació de Barcelona

Taula 6. Mercat de Tr eball 1996

Població en edat de treballar	14288
Població activa	10544
Població ocupada	9620
Població desocupada	924
Població inactiva	6900
Taxa d'activitat	73.8%
Taxa d'ocupació	67.33%
Taxa de desocupació	8.76%

Font: Diputació de Barcelona

Taula 7. Atur registrat 2004

	Nombre	Taxa
Atur registrat setembre 2004	724	6.87%
Homes	310	5.14%
Dones	414	9.17%

Font: Diputació de Barcelona

Gràfic 4. Evolució de l'atur registrat (1996 base 100)

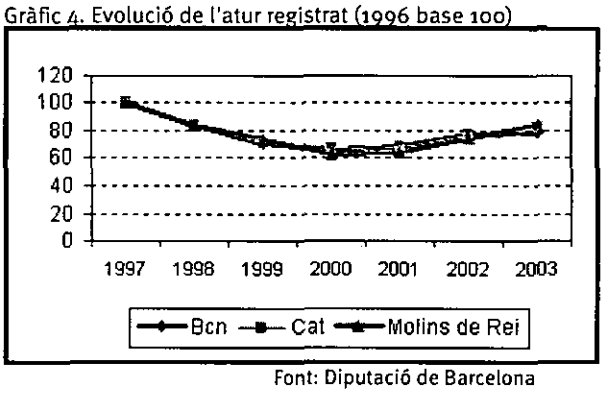

Font: Diputació de Barcelona

Gràfic 5. Llocs de treball per residents

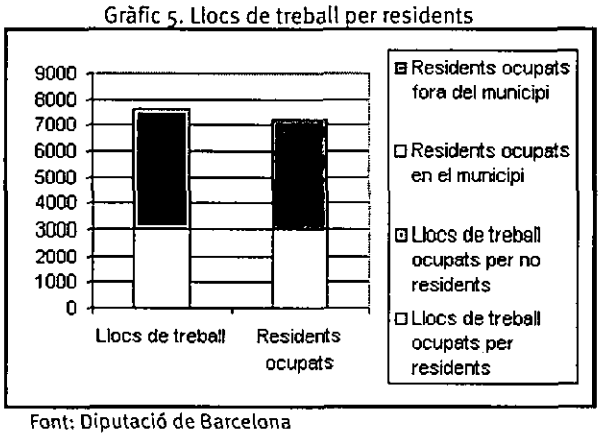

Font: Diputació de Barcelona

➢ Mobilita t

Taula 8. Mobilitat obligada per desplaçament residència -treball. 2001

	Molins de Rei	Baix Llobregat
Desplaçaments dins	3644	188799
Desplaçaments fora	6048	130222
Desplaçaments des de fora	5889	81943
Total generats	9692	319021
Total atrets	9533	270742
Diferència atrets/generats	-159	-48279

Font: idescat

Taula 9. Mobilitat obligada per desplaçaments residència -estudi. 2001

	Molins de Rei	Baix Llobregat
Desplaçaments dins	500	20093
Desplaçaments fora	737	18243
Desplaçaments des de fora	279	2130
Total generats	1237	38336
Total atrets	779	22223
Diferència atrets/generats	-458	-16113

Font: idescat

➢ Equipaments

Taula 10. Equipaments de Molins de Rei

Arxius	1
Museus	1
Teatres i auditoris	0
Sales de cinema	0
Biblioteques	1
Pistes poliesportives en pavellons (>400 m²)	3
Piscines a l'aire lliure (>50 m²)	2
Piscines cobertes (>50 m²)	1

Places en residències per a gent gran	30
Centres de dia per a gent gran	1
Centres ocupacionals per a pers. amb disminució	3
Centres Cívics	3

Font: Diputació de Barcelona

Taula 11. Equipaments educatius

Ensenyament públic 2000	Centres	Grups	Alumnes
primaria	7	22	463
secundaria	6	50	1244
especial	0	0	0

Ensenyament privat 2000	Centres	Grups	Alumnes
primaria	5	18	347
secundaria	2	14	380
especial	1	5	39

Font: Diputació de Barcelona

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

ANNEX 4: LLISTAT ENTITATS DE MOLINS DE REI SEGONS ÀMBIT D'ACTUACIÓ

ÀMBIT CULTURAL
Agrupació filatèlica i numismàtica
Agrupació folklòrica
Agrupació Lorquina
Amics del Camell
Amics dels castells
Associació Amics del Museu
Associació Cultural Fòrum XXI
Associació dels Tres Tombs de Molins de Rei
Bloc d'Acció
CAL - Associació per la llengua
Casa de Andalucía
Colla Castellera els Matossers de Molins de Rei
Colla Gegantera
Col· lectiu de vídues
Comissari exposició Miquel Carbonell
Fundació Miquel Carbonell i Selva
Coral El Molinet
El Llaç
Els Miquels
Esbart dansaire de Molins de Rei
Escoltes Catalans
Espai de Recerca
Espai Fotogràfic Sant Miquel
Foment Cultural i Artístic
Grallers de Molins de Rei
Grup de teatre Caràtula
Grup de teatre Filagarsa
IMPULS - Associació cultural Molins de Rei
R(teatre)D
Jove Cambra de Molins de Rei
Joventut Catòlica
La Xarxa-Grup local de Molins de Rei
Molinext
Plataforma el Molí
Quòdlibet grup local
Coral Flor de Neu gent gran
Vinoteca Cep i Vuit
Associació de famílies nombroses de Molins de Rei

ÀMBIT VEÏNAL
AV Barri de l'Àngel
AV Barri de la Pau
AV Bonavista-El Mas
AV Can Galopa
AV Can Graner
AV Carretera - El Carril
AV El Canal

AV Josep Folqué
AV La Rierada
AV Les Conserves
AV Miquel Tort
AV Passeig Pi i Maragall
AV R. Casanova- Plaça Mercat
AV Plaça del mercat i entorn
AV La Rambla de la Riera
AV Riera Bonet
AV Sant Miquel
AV Vallpineda
AV Verdaguer
AV La Granja
AV Sant Bartomeu de la Quadra

ÀMBIT SOCIO -SANITARI
Remare
Afanoc
Acosu
Assemblea local Creu Roja
Associació de protecció d'animals i de la natura
Associació disminuïts físics i sensorials DIS-MOLINS
Associació espanyola contra el càncer-Junta local
Associació familiars de l'Alzheimer
ONCE

Casals d'avis
Casal d'avis barri l'Àngel
Casal d'avis Caixa de Penedès
Casal d'avis primer de maig
Casal d'avis Riera Bonet
Coordinadora d'avis

ÀMBIT COOPERACIÓ
Ajut al poble cubà "La Habana"
Ajuts als pobles
Amnistia Internacional
Associació Comerç Just
Caritas
Colònies sahrauis - coordinació
Desarrollo 2000 en África
Fundació Segundo y Santiago Montes
Grup Nicaragua i Cooperació
Món-3
Nahua- Associació per a la cooperació solidària
Rubí Solidari
Federació Espanyola d'Associacions d'Emigrants Retornats
Plataforma Aturem la Guerra

ÀMBIT SOCIO-ECONÒMIC
Associació d'Amics del carrer Major
Fundació Agrària
Gremi comerciants no sedentaris

Gremi de constructors
Gremi de forners
Gremi d'hosteleria i turisme del Baix Llobregat centre-nord
Junta de venedors del mercat municipal
Unió de Botiguers
Unió de Pagesos

ÀMBIT MEDI AMBIENTAL
ADF Puigmadrona-Olorda
CEPA-Centre d'ecologia i projectes alternatius
Volutnaris forestals

ÀMBIT JUVENIL
Agrupament Escolta J. Vicens Vives
Assemblea de Joves
Associació de Joves estudiants de Molins de Rei
Club Molins de Rol
Colla de diables de Molins de Rei
Esplai Clariana
Esplai l'Agrupa
Grup del Drac del Casal de Joves
Habitatges Alba
JOC (JOC-JOBAC)
Moviment Infantil de Barriades - MIB
Remolins

ÀMBIT ESPORTIU
Agrupació futbol Sala Molins
Associació Esportiva Molins-AEM
Centre Excursionista Molins de Rei
CER Incresa club esportiu "EFIM"
Club ciclista Molins de Rei
Club de Peses Molins de Rei
Club escacs Incresa
Club d'escacs Molins de Rei
Club gimnàs Molins de Rei
Club hípic del bosc
Club natació Molins de Rei
Club petanca Bonavista
Club petanca Incresa
Club petanca Molins de Rei
Club petanca Riera Bonet
Club petanca l'Àngel
Club Volei Veternas Molins
Club tenis taula Molins de Rei
Futbol sala Molins99
Grup Motard 150
Grup motor Molins
Molins de Rei club de futbol i escola de futbol
Penya barcelonista Josep Raich
Penya Blanca Blava de Molins de Rei
Secció de billar Foment Cultural i Artístic
Societat de caçadors la Floresta
UNISUB

ÀMBIT EDUCATIU
AMPA Alfons XIII
AMPA l'Alzina
AMPA Castell Ciuró
AMPA Escola Estel
AMPA Ferran Agulló
AMPA Pont de la Cadena
AMPA Col· legi Sant Miquel
AMPA Col· legi Virolai
AMPA IES Bernat El Ferrer
AMPA IES Lluís de Requesens
AMPA Escola Municipal de Música
AMPA Jardí d'Infants Municipal El Rodó
AMPA Llar d'Infants Municipal El Molí

PARTITS PO LÍTICS
Convergència Democràtica de Catalunya
Esquerra Nacionalista Molins de Rei
Esquerra Republicana de Catalunya
ICV de Molins de Rei
Joventut d'Esquerra Republicana
Joventut Socialista de Catalunya
Jove Esquerra Verda
JNC
Partit dels Socialistes de Catalunya
Unió Democràtica de Catalunya
Partit Popular de Catalunya

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

BUIDATGE DEL TALLER DE PROPOSTES DEL DIA 12 DE MARÇ DE 2005

1. Introducció

El Taller de Propostes es va realitzar en el marc del Pla Director de Participació que l'Ajuntament de Molins de Rei està portant a terme, amb el suport de la Fundació Jaume Bofill.

Durant la tardor-hivern 2004-2005 es va realitzar una diagnosi de la vila en termes de participació amb l'objectiu de recollir la veu de diferents ciutadans de Molins de Rei (tècnics de l'Ajuntament, càrrecs electes i membres d'entitats) sobre quin és l'estat de la qüestió a la vila en termes de participació ciutadana.

En una segona fase, i per tal d'elaborar un primer document de propostes i criteris que han de direccionar el Pla Director de Participació de la vila, es convocà el taller del dia 12 de març per tal d'obrir a debat un seguit d'interrogants esbossats per l'equip investigador.

2. Organització del taller

El taller es va realitzar el dissabte 12 de març de 10h a 15h a les aules del Centre de Formació d'Adults "Rafael Farré". Hi van participar 36 persones entre representants polítics, tècnics de l'Ajuntament i membres d'entitats.

El taller va consistir en una primera part de treball en grups homogenis per tal d'elaborar unes primeres propostes sobre el seu propi sector i tenint com a punt de partida el document de diagnosi que s'havia elaborat per l'equip de la Fundació Jaume Bofill i validat per bona part dels participants en la seva elaboració.

En una segona fase el treball es va realitzar en grups heterogenis i es tractava de respondre a un seguit d'interrogants plantejats per l'equip organitzador entorn temes de participació. Concretament sobre:

- Organismes permanents de participació
- Processos participatius, projectes centrals del municipi
- Canals de comunicació i informació.

Finalitzat el treball en petits grups es van posar en comú les respostes en plenari. La dinàmica de treball havia de permetre analitzar quins són els punts d'acord sobre els temes relacionats amb la participació a la vila i en quins punts no hi ha consens.

Els resultats obtinguts al taller serveixen a l'equip organitzador per poder elaborar un document on s'identificaran els criteris i objectius del Pla Director de Participació, document que es tornarà a obrir a debat en fases posteriors.

3. Selecció dels participants

La convocatòria del taller es va realitzar des de l'Ajuntament a partir d'una carta signada per l'Alcalde i tots els portaveus dels grups municipals de Molins de Rei. La carta es va adreçar a totes les entitats que formen part del registre d'entitats de l'Ajuntament, a tots els càrrecs electes i a tots els tècnics caps d'Àrea i caps de servei de l'Ajuntament.

Per tal d'acostar-nos a la ciutadania no organitzada i convocar-la al taller, es va publicar un breu article a la Casa de la Vila del mes de març i es va fer difusió a partir de cartells i de talls informatius a Ràdio Molins de Rei.

Tot i els recursos emprats en la convocatòria, la major part dels assistents[9] formaven part de l'equip tècnic i polític de l'Ajuntament. En aquest sentit, la ciutadania no organitzada i el teixit associatiu va ser poc representada.

4. Buidatge de la dinàmica de treball amb grups homogenis

A continuació es presenten el seguit d'idees i propostes extretes dels grups de treball amb polítics, tècnics i entitats de Molins de Rei.

GRUP DE POLÍTICS
ELABORAR UN REGLAMENT D'ORDENACIÓ MUNICIPAL Per què? ▪ Regular les relacions entre les diferents àrees de treball de l'Ajuntament. ▪ Definir línies de relació i treball entre ciutadania i polítics. Crear un òrgan que reguli la comunicació oberta a la participació i amb representants de tots els sectors. ▪ Millorar i obrir els instruments i canals per al debat i la decisió i facilitar que quedin clares les regles del joc de la participació. ▪ Definir un instrument de comunicació dins l'equip de govern i amb l'oposició. Com? ▪ Crear una comissió redactora amb un termini de 3-6 mesos per acabar els treballs, la comissió hauria de comptar amb la participació de tots els grups municipals, amb suport tècnic municipal i fer que en una part del procés hi participin les entitats (tallers específics...). ▪ Dissenyar-lo i redactar-lo en el marc del Pla Director de Participació Ciutadana. SOBRE ELS CANALS D'IN FORMACIÓ ALS CIUTADANS ▪ Millorar i optimitzar l'Oficina Municipal d'Informació (OMI) com a instrument de comunicació i informació, ja que la informació és essencial per a la participació. ▪ Apostar per la OMI i el web com a punt de relació i contacte personalitzat i únic amb l'administració, on el ciutadà se senti realment actiu en la pròpia gestió i decisió municipal.

[9] Veure en l'annex llistat participants, pàg. 24.

- Garantir que a la OMI hi arriba tota la informació (la que generen les pròpies àrees municipals, les activitats de la ciutat o les característiques dels serveis).
- Fer que la comunicació sigui més horitzontal, permetent un acolliment real al ciutadà. El ciutadà ha de poder fer suggeriments o propostes, presentar queixes, sol· licitar serveis o manifestar el seu parer.
- Disposar d'un edifici únic d'atenció i informació que sigui referent per a la ciutadania.

SOBRE L'AVALUACIÓ DE LA INFORMACIÓ

- Introduir l'autoavaluació dels serveis copsant l'opinió dels usuaris a efectes de permetre la millora dels serveis. Eines: Enquestes dels serveis, queixes i suggeriments.

SOBRE LA COMUNICACIÓ EXTERNA (ciutadans – Ajuntament)

- Garantir el dret a la informació dels ciutadans regulant els canals a partir d'un reglament de comunicació que marqui uns criteris clars.
- Destacar la Casa de la Vila com a element comunicatiu i d'informació.
- Fixar un canal de queixes i suggeriments i enquestes, adapatant els serveis municipals a aquestes línies d'informació. Elaborar i publicar un Informe anual de queixes i suggeriments de la ciutadania.
- Crear la figura d'un síndic ciutadà que elabori informes i els publiqui.
- Fer un Consell de Ciutadans (Consell de Ciutat) com una eina de participació d'entitats i ciutadans que permeti una comunicació de baix cap a dalt de manera directa i establerta.
- Elaborar un quadre de comandaments i indicadors fàcil i entenedor que permeti fer un seguiment anual del compliment del pressupost i seguiment del PAM.
- Establir un sistema d'indicadors perquè la ciutadania pugui fer el seguiment de l'actuació municipal.

SOBRE LA COMUNICACIÓ INTERNA

- Potenciar els canals de comunicació interna. Cal potenciar molt més la Intranet i facilitar la formació dels treballadors per fomentar la seva utilització. Calen també bases de dades potents i actualitzades.
- Crear un òrgan que reguli els canals de comunicació que entre altres coses faciliti l'intercanvi d'informació entre oposició i govern.
- Establir un reglament de comunicació.

GRUP DE TÈCNICS

SOBRE L'ORGANIGRAMA

- Es constata que l'estructura organitzativa recull les relacions jeràrquiques de cada àrea però no recull la realitat de com es treballa. Són molts els projectes que es treballen en coordinació amb personal d'altres àrees, per una qüestió de rigor professional, i en canvi l'organigrama no ho recull. Mentre l'organigrama actual dibuixa un model jeràrquic, hi ha la voluntat i l'interès de treballar de manera horitzontal; aquesta situació de doble model pot generar conflicte.
- Davant això es proposa que l'organigrama ho reculli.

- Les parcel· les de poder, actituds,... no permeten la transversalitat.

SOBRE ELS CANALS DE COMUNICACIÓ

- Conèixer-nos. Reforçar les relacions a nivell informal, tan internament, potenciant el coneixement entre els professionals de les àrees i equips (qui són, què fan, on són,...) com a nivell extern, potenciant el coneixement dels tècnics municipals amb la societat civil (qui són els interlocutors, representants, on són, què fan,...); independentment de camp o àmbit d'activitats.

- Comunicació interna. Els circuits de comunicació no faciliten la coordinació. Cal establir nous circuits de feed back entre gestors de programes i responsables de projectes. Millorar els canals de comunicació i d'informació interna adreçats a l'organització des de l'equip polític i directiu, sobretot en el cas dels grans temes o actuacions amb afectacions transversals o de molta importància per a la vila/ciutadania.

- Unificació de la informació i de la comunicació. Establir un protocol de comunicació que englobés les diferents àrees de l'Ajuntament, seria una manera d'unificar la informació i la comunicació que es transmet a la ciutadania. El que no es comunica no existeix: a nivell intern i a nivell extern. Si el problema és intern, la informació a l'usuari és esbiaixada i negativa.

- Unificació de l'atenció al ciutadà .

- Fomentar el coneixement entre els vilatans de les competències i atribucions de l'Ajuntament a través dels diversos canals de comunicació.

SOBRE LA IMATGE CORPORATIVA

- Es planteja la importància de la imatge a l'hora de fer participació. La imatge corporativa de l'Ajuntament de Molins de Rei no s'ha explicat i la gent no identifica el color. Caldria que s'expliqués i sigués una imatge continuada en el temps (independentment del canvi polític). En aquest sentit es planteja la importància del lideratge polític per fomentar la comunicació.

SOBRE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

- La participació s'hauria de gestionar mitjançant una comissió ciutadana permanent en el temps, independent de l'equip polític i tècnic. Aquesta comissió tindria la funció de proposar aquells temes que preocupen als seus integrants i a la vegada rebria de l'Ajuntament peticions de decisió sobre temes l'origen dels quals és o bé polític o tècnic.

L'elaboració d'aquesta proposta va endegar un debat sobre la participació ciutadana. Per exemple es plantegen dubtes com: "els ciutadans no deleguen a l'Ajuntament la presa de decisions?", "les eines participatives poden complicar el procés de presa de decisions públiques i l'execució de polítiques?", "es pot arribar en un punt de burocratització dels mecanismes participatius?"

- Abans d'obrir un procés de consulta a la ciutadania com el procediment de queixes i suggeriments seria bo plantejar-se a l'inici l'existència de recursos suficients per poder fer el seguiment.

GRUP ENTITATS

ORGANITZACIÓ I ESTRUCTURA INTERNA DEL TEIXIT ASSOCIA TIU

- Cal treballar per potenciar les relacions entre el teixit associatiu de Molins de Rei, sobretot entre entitats del mateix àmbit. Això facilitaria la coordinació a l'hora de programar i dur a terme activitats. Es proposen dos camins per assolir-ho:
  - Gaudir d'un espai comú, una seu social o hotel d'entitats.
  - Crear un consell d'entitats que permeti un treball coordinat.

- Cal fomentar la cohesió social dins les entitats per implicar a la gent en la gestió de les mateixes.

XARXA RELACIONAL

- Cal millorar la relació amb els tècnics de l'Ajuntament programant trobades periòdiques. Aquestes trobades haurien de ser per una banda entre àmbits, amb un representant de cada entitat del sector i d'altres particulars per cada entitat.

- Per tal de millorar les relacions amb l'Ajuntament també es proposa que la distribuició de recursos per a les entitats es faci de manera participada, és a dir procurant que el teixit associatiu tingui veu i vot en la distribució de la partida de pressupostos que es destina a les associacions.

- Cal més suport a les entitats en termes administratius, fiscals etc. per tal de preparar als líders associatius en aquests camps. Es proposa establir algun programa formatiu en funció de les necessitats detectades.

- Es destaca la importància de que les entitats tinguin més protagonisme social i això passa per gaudir de més espai en la televisió i ràdio locals i tenir també espai a la Casa de la Vila. En la mateixa línia es considera important potenciar la difusió de les activitats dutes a terme per les entitats.

- Per tal de seguir potenciant les associacions en la vida del municipi es proposa establir algun tipus de relació entre les entitats i les escoles de la vila. En aquesta línia es proposa la creació d'un Consell d'infants per educar als més petits en el compromís cívic.

- Per facilitar el coneixement entre les diverses associacions es proposa celebrar una setmana de la "vida associativa", "fira d'entitats" o alguna trobada similar on cada associació que ho desitgi pugui fer difusió dels seus programes i propostes. Tot això més enllà de l'espai que es té a la Fira de la Candelera.

- Es comenta la manquen espais i equipaments on les entitats puguin fer servir espais per dur a terme les seves activitats. Cal doncs potenciar els equipaments públics del municipi com els centres cívics.

TIPUS D'ENTITATS I CARACTERISTIQUES

- A Molins de Rei hi ha un teixit associatiu molt nombrós, potser cal fer un esforç per potenciar les entitats existents per comptes de promocionar que se'n creïn de

noves.

ALTRES TE MES:

- Es detecta una manca de civisme i de compromís de la ciutadania cap als afers públics, es considera que l'educació formal i no formal és clau en aquests termes.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

5. Propostes plenari

SOBRE ELS ORGANISMES PERMANENTS DE PARTICIPACIÓ:

Els òrgans de participació vehiculen i organitzen la participació ciutadana, són espais on els representants de la ciutadania i representants de l'Ajuntament debaten els afers públics de la ciutat. És per això que és necessari establir clarament quins són els òrgans de participació, evitar duplicitats, dinamitzar-los correctament i definir clarament la seva composició, el seu funcionament i les seves funcions.

	Consens	Dissens
Qui participa		
Quin perfil de persones han de participar en aquests organismes de participació: representants d'entitats o de sectors tècnics o econòmics (experts), ciutadans a títol individual amb coneixements específics sobre els temes (també experts), qualsevol persona? Com es trien? Com es renoven?	- Els organismes permanents de participació han d'estar formats pels actors protagonistes implicats i experts de la temàtica de l'organisme.	Obertura a la ciutadania: - S'ha d'obrir sempre a tota la ciutadania. - S'ha d'obrir a la ciutadania en els temes genèrics. - Cal cercar fórmules d'obertura a la ciutadania.
Sobre què es participa		
Sobre quins àmbits cal tenir un organisme permanent de participació?		- Sobre qualsevol tema o àmbit de la vila. - Sobre temes estratègics de la vila. - Sobre determinats temes o àmbits.
Com es participa		
Tots aquests organismes han de tenir una estructura similar? Cal alguna coordinació entre ells?	- Cal una coordinació entre els òrgans de participació. L'òrgan coordinador pot ser el Consell de Participació/de vila, el Consell Ciutadà, el Consell Plenari de la Vila. L'objectiu és coordinar i assegurar el traspàs d'informació i de comunicació.	- L'estructura dels òrgans ha de ser similar. - L'estructura dels òrgans ha de ser similar, però amb especificitats segons el tema o àmbit (la majoria). - L'estructura ha de ser diferent segons els àmbits. - El que ha de ser similar és el funcionament dels òrgans, l'estructura no cal.

Efectes de la participació		
Quin grau de vinculació han de tenir les opinions que es generen en aquests espais? Cal que siguin consultats abans de prendre decisions sobre els seus àmbits de competència (informes preceptius)?		- Els òrgans han de ser vinculants si la decisió és presa per consens. - Els òrgans no han de ser vinculants sinó consultius. - Els òrgans han de ser consultats sempre sobre temes dels seus àmbits. - Han de ser consultats segons l'ocasió i la urgència i només quan encara el pugui decidir.

SOBRE PROJECTES CENTRALS DEL MUNICIPI (REFORMES URBANÍSTIQUES, PLANS...)

Apostar per una major participació de la ciutadania en la res publica suposa obrir espais de participació en els que Ajuntament i ciutadania es puguin trobar per debatre i prendre decisions sobre temes importants de la vila.

	Consens	Dissens
Iniciativa		
D'on ha de venir la iniciativa dels processos de participació (del teixit associatiu, de l'Ajuntament,...)?		- La iniciativa dels processos de participació ha de venir de l'Administració Local. - Pot provenir de qualsevol de les parts. - És bàsicament de l'Ajuntament, però també pot venir de les entitats o d'iniciatives populars.
Es creu necessari gaudir d'algun consens a l'hora d'iniciar el procés? (polític, tècnic, social...).	- Cal que hi hagi consens	
Sobre què? (el procés, el mètode, el tema,...). Fins on s'ha d'arribar?		- El consens ha d'existir en el tema. - El consens ha d'existir en el mètode. - El consens ha d'existir a tots els nivells.

És important que els processos s'organitzin directament des de l'Ajuntament (això pot generar major implicació) o cal que hi hagi un equip organitzador extern (això pot generar major neutralitat)?		L'organització del procés ha de ser feta per: - només l'Ajuntament. - l'Ajuntament i agents externs. - l'Ajuntament ha de tenir un paper de lideratge.
Qui participa		
Qui ha de participar: ciutadans organitzats, ciutadans a títol individual, membres dels consells sectorials? En quina proporció? Com es trien?	- Ha de poder participar tothom, els implicats directament i la resta de la ciutadania.	
Quin paper han de tenir els tècnics i els polítics en els diferents processos (han de participar-hi?, han d'actuar com a informadors?, se n'han de mantenir al marge?)		- Els tècnics i polítics han de poder participar com un ciutadà més - han d'informar i assessorar mantenint-se al marge de la participació activa - han de participar quedant al marge en certes qüestions per tal de no condicionar.
Quines estratègies s'haurien de fer servir per garantir la implicació dels ciutadans?	- Calen estratègies per tal d'implicar a la ciutadania que garanteixin el bon funcionament dels processos, la seva credibilitat i transparència. Es proposa informar, comunicar i educar a la ciutadania en participació.	
Cal que hi participin només les persones que hi estan directament implicades o bé cal una participació representativa de la ciutadania?	- Cal fer participar el màxim de gent, els implicats directament i la ciutadania en general.	
Sobre què es participa		
Sobre quins temes s'hauria de fer participació?	- Cal fer participació sobre els temes estratègics o importants per a la vila. Hi ha qui creu que qualsevol tema és opinable.	
Caldria establir alguns temes sobre els quals fos obligatori fer participació?		- No hi ha d'haver temes obligatoris. - Hi ha d'haver temes obligatoris.

		- L'obligatorietat ve marcada pel compromís que s'estableix a nivell de govern .
Hi ha temes sobre els quals no s'ha de fer participació?	- Opinió majoritària de que hi ha d'haver temes exclosos de la participació. Hi ha qui creu que no cal excloure però si fixar límits.	- No hi ha acord sobre quins són els temes exclosos: - temes que legalment són competència de l'Ajuntament. - temes jurídics, tècnics i econòmics que no permeten marge de maniobra o temes relacionats amb sentiments, coses susceptibles d'interpretació, guàrdia urbana.
Efectes de la participació		
Quin grau de vinculació han de tenir les opinions dels participants?		- La vinculació és la que es marqui en cada procés - Hi ha qui creu que els processos no han de ser vinculants sinó consultius
Cal buscar formules que permetin fer un seguiment de les decisions preses?	- Cal buscar fórmules que permetin fer un seguiment	

SOBRE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ [10]

Una bona informació és un requisit indispensable, encara que no suficient, per a la participació.

	Consens	Dissens
Canals de comunicació i informació		
Els mitjans utilitzats per l'Ajuntament per informar la ciutadania són suficients? Són útils? Com es podrien millorar? Els canals de comunicació existents faciliten i promouen la comunicació dels ciutadans amb l'Ajuntament i de l'Ajuntament amb els	- Els mitjans utilitzats per l'Ajuntament per informar la ciutadania són útils però es poden millorar.	Els mitjans utilitzats per l'Ajuntament per informar la ciutadania: - són suficients - no són suficients.

[10] Aquest apartat no recull les opinios de tots els grups ja que per manca de temps no es va poder treballar per part de tothom.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

ciutadans? I dels ciutadans amb els altres ciutadans? Com es podrien millorar?		
Oportunitats per a la participació ciuta dana		
Com es pot garantir que la ciutadania estigui informada del desenvolupament dels processos participatius i dels seus resultats?	- Els canals existents es poden utilitzar per informar la ciutadania sobre els processos i els resultats - Cal més informació i menys opinió de segons quins mitjans - Cal una educació i un engrescament de la ciutadania a participar.	
Les noves tecnologies poden ser un instrument per fomentar i gestionar la participació ciutadana?		- Les TIC poden ser un instrument per a fomentar i gestionar la participació ciutadana però convé no oblidar que el tracte directe és imprescindible - Fractura digital fa que encara no ho puguin ser.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

6. Llistat de participants

TÈCNICS I TÈCNIQUES
1. Maria Casals
2. Gabriel Barragán
3. Ivan Curto
4. Manel Borrego
5. Mireia Vilanova
6. Conxa Caballer
7. Carme Pi
8. Joaquim Expósito
9. Mònica Vila
10. Joan Magrané
11. Joan Parra
12. Anna Antó
13. Marta Martorell
14.Joan Llunell

RESPONSABLES POLÍTICS
1. Ivan Arcas
2. José Luís Serrano
3. Víctor Puntas
4. Joaquim Martí
5. Carme Figueras
6. Xavier Montserrat
7. Miquel Vila
8. Montserrat Cateura
9. Carme Puig
10. Laura Duran
11. Jordi Espinosa
12. Enric Franch
13. Francesc Castellana
14. Núria Garriga

ENTITATS
1. Dr Bacardit (AAVV Pça del mecrat i entorn)
2. Josep Mª Pubill (Cercle Artístic)
3. Meritxell Campamjó i Laura Arga (El Camell)
4. Rosa Ricart (AAVV El Canal)
5. Francesc Flinch (Agrupació Folclòrica)
6. Lluís Carrasco (ICV)
7. Fernando Espinosa (PSC)

CIUTADANS
1. Hortènsia Ràfols

7. Valoració del taller propositiu

1. Valoració dinàmica de grups

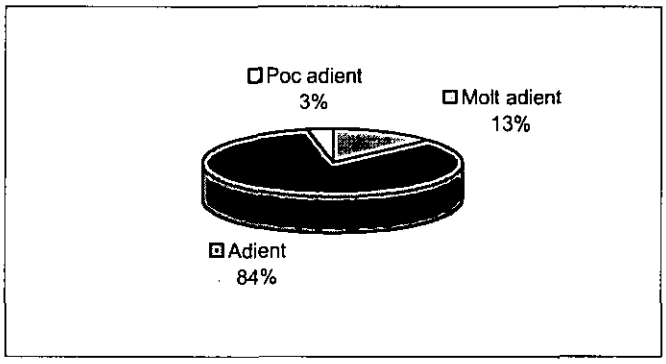

2. Valoració durada del taller

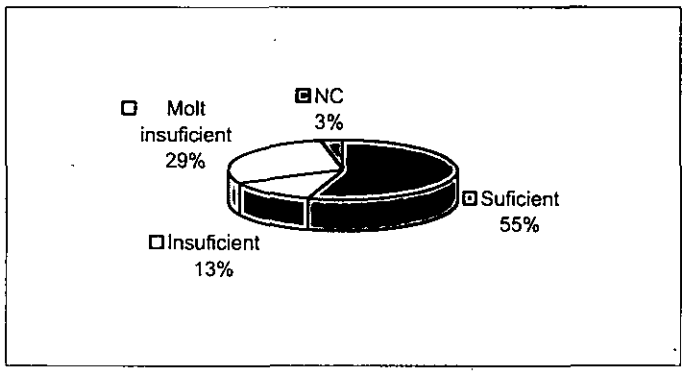

3. Oportunitat de manifestar lliurement les seves idees

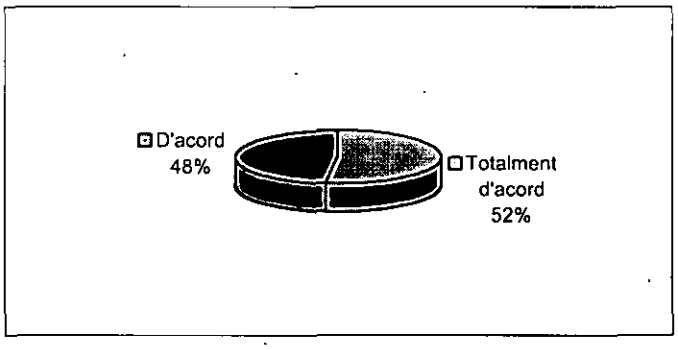

4. Valoració de l'equip organitzador

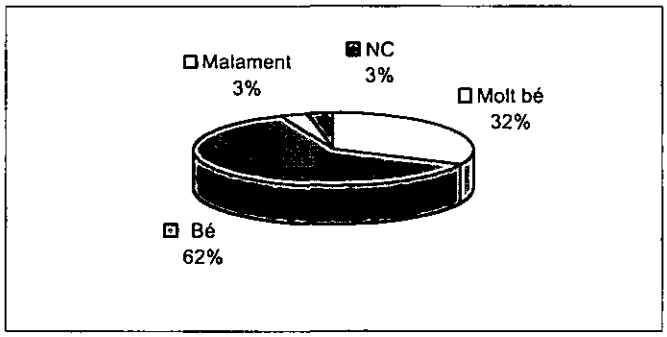

5. Grau de satisfacció de la seva participació

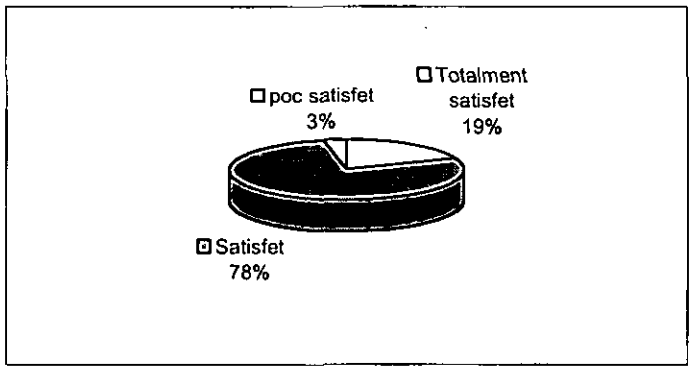

6. El taller ha fet augmentar el seu interès per les qüestions públiques?

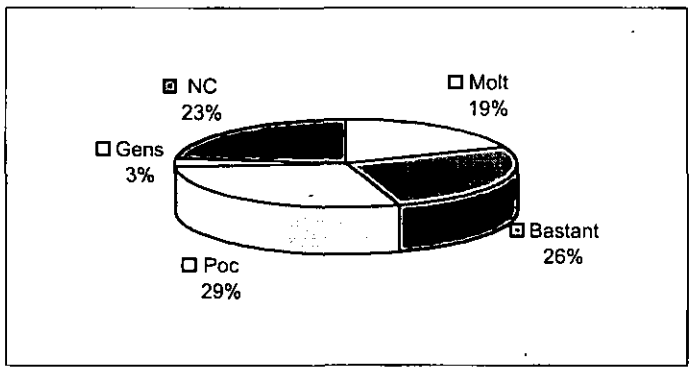

7. Què es podria fer per millorar les futures sessions?

- Més curtes
- Precisar els temes i especialment les preguntes
- Establir una programació horària viable
- Establir unes preguntes més clares i més ben plantejades
- Millorar l'esmorzar amb begudes
- Durant més temps i distribuint informació prèvia
- Convindria millorar el qüestionari, les preguntes estaven mal formulades-caldria concretar més
- Més temps en funció dels temes
- Poden venir més persones no implicades a cap entitat o col· lectiu
- No fer-les tant llargues
- Més temps de discussió
- Fer més tallers com el d'avui

Dades sociodemogràfies

Gènere

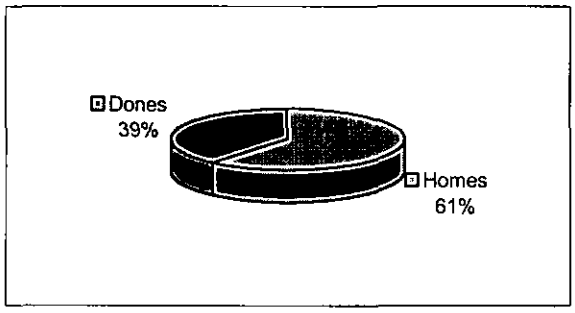

Nivell estudis

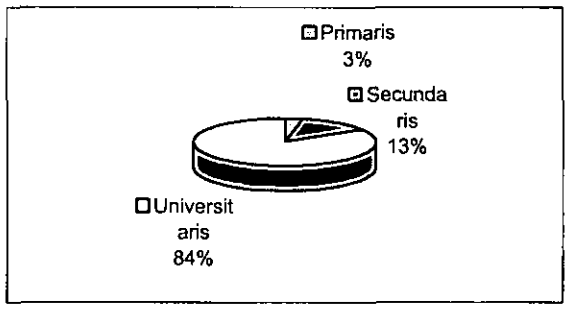

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

ANNEX 3. APORTACIONS SOBRE LA PROPOSTA DE PLA DIRECTOR DE PARTICIPACIÓ.

Durant els mesos de setembre i octubre de 2005 es van celebrar tres sessions de treball amb polítics, tècnics i entitats de la vila amb l'objectiu de debatre i discutir els criteris recollits a la proposta de Pla Director de Participació Ciutadana de Molins de Rei elaborada per l'equip de la Fundació Jaume Bofill.

La convocatòria es va realitzar des de l'Ajuntament a partir d'una carta enviada per correu postal. Des de l'Àrea de Participació es va fer reforç de la convocatòria via correu electrònic i telèfon.

- La sessió de treball amb polítics es va celebrar el dijous 15 de setembre de 19 a 20.30 hores a la Sala de Plens de l'Ajuntament i va comptar amb la participació de 12 representants polítics
- La sessió de treball amb tècnics es va celebrar el divendres 7 d'octubre d'11 a 13 hores a l'Escola d'Adults i va comptar amb la participació de 28 tècnics.
- La sessió de treball amb entitats es va celebrar el dilluns 10 d'octubre de 21 a 23 hores a la Federació Obrera i va comptar amb la participació de 10 entitats.

Paral·lelament, i amb l'objectiu d'emmarcar el Pla Director de Participació, es va organitzar una xerrada titulada La participació ciutadana: una eina per transformar i cohesionar les nostres ciutats, a càrrec de Jordi Sànchez (Director de la Fundació Jaume Bofill).

Les sessions de treball tenien com a objectiu debatre i validar la proposta de Pla Director. Per a fer-ho la Fundació Jaume Bofill va elaborar dos documents que es van fer arribar, prèviament a les sessions, a les persones que ho van desitjar. El primer document constava de la proposta de Pla Director complerta (on es recollien línies, criteris i propostes) i el segon document era de treball, obert i amb espai per a què els participants poguessin escriure comentaris.

La dinàmica utilitzada en les tres sessions es va basar en la discussió del document de treball. Es va demanar als participants el seu grau d'acord en cadascuna de les línies, criteris i propostes identificats en el Pla.

De totes maneres, el poc temps que es va disposar per treballar el document va comportar alguns desajustos en la sessió de polítics i en la sessió d'entitats, en les quals no es va poder discutir en la seva totalitat. Particularment els polítics van debatre totes les línies exceptuant les línies 5 i 6 referides al teixit associatiu. Les entitats van discutir les línies 5 i 6, la línia 3 sobre organismes de participació i una part de la línia 4 dedicada a processos de participació en la presa de decisions públiques. No obstant això, l'equip de la Fundació Jaume Bofill va oferir la possibilitat als participants de fer arribar les seves aportacions via correu electrònic en un plaç determinat de temps.

El document que es presenta a continuació té com a objectiu presentar la proposta definitiva de Pla Director de Participació Ciutadana de Molins de Rei elaborada per la Fundació Jaume Bofill juntament amb totes les aportacions i comentaris de les persones que van participar en les sessions de treball, hagin estat incorporades o no en el text definitiu.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

LÍNIA 1. ORG ANITZAR L'ACCIÓ DE GOVERN PER A FACILITAR LA PARTICIPACIÓ EN LA PRESA DE DECISIONS PÚBLIQUES.

En el nou model de gestió pública emergent[11] es fa evident la necessitat de fer real la participació de diferents actors en la gestió dels interessos públics. Aquesta necessitat, però, lluny de ser fruit d'una moda ha de respondre a una ferma voluntat política, a la creença que la participació és un compromís transformador que ha d'enriquir la vida política de la vila.

Una aposta per a la participació en cap cas pot ser cojuntural sinó que s'ha de correspondre amb una forma de fer política que ha d'impregnar en l'organització municipal i tenir presents els agents econòmics i socials, el teixit associatiu i la ciutadania en general.

El model de participació que es proposa en el Pla Director de Participació de Molins de Rei requereix d'una organització municipal generadora d'espais de coordinació interna on tècnics i polítics se sentin partícips d'una nova filosofia, segons la qual la tasca municipal ha d'anar acompanyada d'òrgans i processos per involucrar la ciutadania en la presa de decisions públiques, i la tinguin en compte a l'hora d'elaborar i executar polítiques públiques.

Criteri 1. Per encapçalar els processos de participació en la presa de decisions públ iques és important gaudir d'un lideratge polític fort, fet que permetrà dimensionar l'aposta per a la participació i afavorir que els processos siguin assumits pel conjunt de tota l'estructura tècnica i política de la vila

- Proposta 1. Situar l'àmbit de Par ticipació Ciutadana depenent directament d'Alcaldia de manera que no sigui una Regidoria independent. Aquest fet li dóna un pes polític important i afavoreix que els projectes siguin assumits de manera conjunta.
- Proposta 2. Donar als responsables tècnics de l'àmbit de participació ciutadana una funció d'impuls, coordinació, acompanyament i assessorament dels processos de participació que s'obrin des de les diferents àrees de l'Ajuntament. Han de ser visibles en totes les àrees de l'Ajuntament i també fora de l'Ajuntament (teixit associatiu, ciutadania,...). Han de ser les figures dinamitzadores i que vetllen pel foment de la participació ciutadana en tots els àmbits.

En aquest criteri els diferents actors van estar d'acord amb la proposta 2, en canvi no es va arribar a un acord unànime en la proposta 1, els comentaris de la qual es recullen a continuació:

- Alguns grups municipals no veien bé que l'àrea de participació ciutadana depengués directament d'Alcaldia tot i que eren conscients de la necessitat d'establir una figura que garantís que la participació impregni l'acció de govern.
- Per la seva banda, la major part dels tècnics van considerar irrellevant el fet que l'àrea de participació ciutadana depengués d'Alcaldia (el seu caràcter transversal no ho justifica). Tanmateix, coincidien en dir que l'important era que els tècnics responsables dels diferents àmbits assumissin la participació com una part de la seva feina.

[11] Aquest concepte es desenvolupa en el marc teòric del document del Pla Director de Participació.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Criteri 2. És necessari que la participació ciutadana en la presa de decisions públiques s'entengui com un projecte estratègic de l'Ajuntament que impregni tota l'acció de govern. En aquest sentit, ha de ser fruit d'uns objectius i criteris consensuats per a tothom que permetin un treball amb projecció i finalitats globals evitant duplicitats o solapaments en els projectes.

- Proposta 1. Elaborar un Reglament de Participació Ciutadana que obligui jurídicament i desenvolupi els elements de participació recollits per aquest Pla Director de Participació Ciutadana.

- Proposta 2. Elaborar una A genda Participativa per a definir sobre quins temes es vol treballar participadament. L'agenda participativa ordena i exposa tots els processos i esdeveniments de participació de la ciutadania que tenen lloc a la vila.

- Proposta 3. Confeccionar i consolidar un pla de formació en matèria de participació tan per als responsables polítics com per al personal tècnic que treballa per a l'Ajuntament.

En general aquest criteri va ser acceptat pels diferents actors consultats, no obstant hi va haver comentaris en les propostes 2 i 3 que es recullen a continuació:

- Quant a la proposta 1, el grup de tècnics va apuntar la necessitat de discutir de forma participativa amb els diferents actors de la vila el seu contingut.

De tota manera tot i que la majoria eren partidaris de redactar aquest reglament, alguns van fer referència als perills que pot comportar reglamentar ja que regular pot suposar una desnaturalització de la participació.

- Quant a la proposta 3, els polítics van matitzar que el pla de formació s'havia d'ampliar a tot el personal extern que treballa per a l'Ajuntament.

L'equip de la Fundació Jaume Bofill ha considerat oportú incorporar alguns canvis en la proposta 3 tenint en compte les aportacions dels participants.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Criteri 3. La coordinació i la transversalitat s'han de promoure no només com a element necessari per a l'acció de govern sinó també com una fórmula per afavorir espais reals de participació. El treball transversal possibilita que es puguin treballar conjuntament diversos àmbits temàtics que, si bé tradicionalment han anat per separat, el seu tractament en conjunt permet abordar d'una manera plena les diverses qüestions que afecten a la vila i als ciutadans en totes les seves facetes.

- Proposta 1. Afavorir la creació de grans àrees en l'organigrama de l'Ajuntament i apostar per un model organitzatiu que faciliti la coordinació dins i entre aquestes àrees. Aquesta realitat ha de facilitar unes dinàmiques i unes formes de treball transversals

- Proposta 2. Elaborar el Reglament d'Ordenació Municipal (ROM) com a document que entre altres objectius doni resposta als dèficits comunicatius interns existents a l'Ajuntament de Molins de Rei.

- Proposta 3. Fer un treball aprofundit d'avaluació del funcionament intern de l'Ajuntament a nivell de comunicació interna, relació entre representants polítics i tècnics i funcions del consistori, per tal d'optimitzar el model organitzatiu actual.

Tan el grup de tècnics com el grup de polítics van estar d'acord amb la definició d'aquest criteri tot i que van fer aportacions i comentaris respecte les propostes 1 i 3:

- Respecte la proposta 1, el grup de polítics va apuntar que tot i que el model organitzatiu actual amb tres àrees de treball funciona, s'ha de preveure que el model pugui evolucionar. Amb unanimitat per part de tots els grups es va proposar proposar fer un decàleg de valors o de principis bàsics de l'organització de l'Ajuntament amb l'objectiu de buscar un model organitzatiu que garantís les maneres d'actuar i de governar per facilitar la participació.

En aquest sentit, els tècnics apuntaven que l'actual estructura organitzativa no garanteix la transversalitat. Alguns van comentar que per arribar a la transversalitat cal canviar hàbits de treball i cercar estratègies relacionades amb la fluïdesa, la comunicació potenciar el treball en xarxa i fomentar la coordinació en el treball entre tècnics i polítics, etc...
Una proposta concreta va ser que el mateix Reglament de Participació hauria d'incorporar criteris bàsics per facilitar la transversalitat.

- Quant a la proposta 3, algun tècnic va esmentar que hi ha la sensació que sempre estan en procés d'avaluació de la feina que realitzen i en canvi hi ha dificultats i manca de temps per aplicar les accions que en surten.

Donades les aportacions relacionades amb el model organitzatiu de l'Ajuntament, l'equip de la Fundació Jaume Bofill ha considerat oportú incorporar alguns canvis en la proposta 1.

LÍNIA 2. FER EFECTIU EL DRET D'INFORMACIÓ I CONSOLIDAR CANALS DE COMUNICACIÓ COM UN ELEMENT P REVI PER AFAVORIR LA PARTICIPACIÓ.

Apostar per un govern que en la seva actuació cerqui la implicació i la responsabilització de la ciutadania en la res publica, suposa garantir l'accés de la ciutadania a la informació i a ser escoltats.

La informació és un element fonamental en el model de participació del Pla Director de Participació de Molins de Rei, ja que es configura com el primer requisit de qualsevol acció de govern que vulgui afavorir la participació de la ciutadania en la presa de decisions públiques.

En aquest sentit, partir d'una nova modalitat de govern suposa també fer un canvi d'estratègia en la gestió de la informació, cercant mecanismes que permetin millorar els canals de comunicació entre l'Ajuntament i la ciutadania.

Criteri 1. Els ca nals de comunicació han de permetre la circulació de la informació com a mostra de transparència en l'acció de govern. Aquest pot ser un primer pas per apropar la ciutadania a l'acció de govern, incrementar el coneixement sobre les polítiques municipals i reduir la distància existent entre ciutadans i responsables polítics.

- Proposta 1. Situar al tècnic de comunicació depenent d'Alcaldia. Aquest fet li dóna un pes important i dóna una visió unitària de la comunicació externa de l'Ajuntament.
- Proposta 2. D isposar d'un conjunt de publicacions que permetin mantenir la ciutadania informada de les accions de govern. En aquest sentit es considera important:
    - Mantenir la publicació del butlletí municipal Casa de la Vila com un espai de difusió i d'informació de l'actuació del govern.
    - Confeccionar una Guia de Gestions i Serveis Municipals per fomentar el coneixement de les competències i atribucions de l'Ajuntament per cada àmbit. Aquesta Guia també pot recollir un llistat de les entitats de la vila organitzades per àmbit.

Els participants en la sessió amb polítics i amb tècnics van estar d'acord amb la definició d'aquest criteri i específicament amb la proposta 3 del mateix, tanmateix van fer aportacions relacionades amb la resta de propostes i que es recullen a continuació:

- Quant a la proposta 1, tan els polítics com els tècnics dubtaven que el tècnic de comunicació hagués de dependre d'Alcaldia, segons ells això no garanteix que la comunicació tan interna com externa funcioni. Van apuntar que el tècnic de comunicació ha de treballar amb totes les àrees i gaudir del suport de tothom i que la informació es pot centralitzar i unificar sense que depengui necessàriament d'Alcaldia.
- Pel que fa la proposta 2 mentre el grup de polítics la va acordar per unanimitat, els tècnics van creure necessari matitzar que la quantitat d'instruments no garanteix la qualitat i que calla no confondre informació amb credibilitat i que el que cal és potenciar un bon sistema de comunicació.
- Respecte la proposta 4, el grup de polítics va matisar que les xerrades informatives s'haurien de fer com a mínim una vegada l'any de manera sistemàtica.

L'equip de la Fundació Jaume Bofill ha considerat oportú incorporar les aportacions

[12] El Consell de la Vila i els òrgans específics de participació s'exposen i es desenvolupen més endavant, en la línia3.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

- Proposta 3. Millorar el web municipal, facilitant el seu ús , actualitzant la informació i fer que sigui un espai d'interacció i participació de la ciutadania. Pensar el web municipal com l'espai mitjançant el qual la ciutadania pot accedir a la informació pública, en el qual es puguin fer alguns tràmits administratius, l'autoservei d'informació (bases de dades a la web,...). Per això és important fer una campanya de difusió del web per fomentar-ne l'ús entre la ciutadania.

- Proposta 4. Organitzar sessions informatives i de debat a cadascun dels barris com a mínim una vegada l'any amb l'objectiu que l'equip de govern informi de les seves línies d'actuació prioritàries.

- Proposta 5. Utilitzar el Consell de la Vila i els òrgans específics de participació[12] com espais d'informació i transparència de l'acció de govern vers la ciutadania.

relatives a la proposta 4.

Criteri 2. Cal generar eines que canalitzin la informació de la ciutadania cap als responsables polítics, que facilitin que el ciutadà tingui un espai per dirigir-se a l'Ajuntament.

- Proposta 1. Centrali tzar i unificar els serveis d'informació i atenció al ciutadà a través de la posada en marxa d'un sol punt d'atenció a la ciutadania . Cal també garantir -mitjançant un protocol de traspàs d'informació - que a aquest punt arribi tota la informació generada tan per les àrees de l'Ajuntament com les activitats generades per la ciutadania o entitats.

- Proposta 2. Consolidar el canal de queixes i suggeriments i el protocol de resposta . Aquest canal ha d'anar més enllà del nivell administratiu, essent un dels espais en el qual la ciutadania pot plantejar preguntes i opinions.

- Proposta 3. Crear la figura d'un Síndic que defensi els drets de la ciutadania de Molins de Rei. Aquesta figura, a banda de ser un espai que té la ciutadania per expressar demandes, queixes o opinions també ha de vetllar per la qualitat dels serveis que presta l'Ajuntament.

La definició del criteri es va considerar acertada pels participants en les dues sessions de treball, tanmateix mentre el grup de polítics només va fer aportacions sobre la proposta 1, els tècnics van fer comentaris en totes les propostes:

- Respecte la proposta 1, els polítics van apuntar que més que el nom concret del servei, l'important és que sigui una finestra única. Algú apuntava que l'OMI no garanteix que la informació dels ciutadans arribi al govern, aspecte que cal garantir. Els tècnics consideraren que la proposta és bona però que l'Ajuntament no té la infrastructura adequada per generar finestra única (si no hi ha un edifici únic és difícil garantir la finestra única).

- Quant a la proposta 2, els tècnics van apuntar que l'Ajuntament hauria de ser molt més conscient del canal de queixes i suggeriments i tenir-lo en compte. La tramitació hauria de ser més eficaç que en l'actualitat i s'hauria de treballar dins les àrees (poder compartir les queixes amb els tècnics de cada departament). El temps de resposta també hauria de ser més curt.

- Quant a la proposta 3, els tècnics van dir que és important que hi hagi compromisos clars, i que aquests es reflecteixin en un ROM (més important que crear figures noves).

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

LÍNIA 3: IMPULSAR ÒRGANS PERMANENTS DE PARTICIPACIÓ QUE ESDEVINGUIN ESPAIS DE PARTICIPACIÓ EFECTIVA

Els òrgans de participació són instruments que des de fa anys vehiculen i organitzen la participació ciutadana, esdevenint espais on es reuneixen representants del teixit associatiu, ciutadans a títol individual, càrrecs electes i tècnics que treballen en l'àmbit d'actuació de l'òrgan. Aquests òrgans són espais de debat, deliberació, acompanyament i contrast de l'acció de govern en els afers públics de la vila.

La creació d'espais formals de participació té sentit en tant que aquests són realment cooperatius i tenen uns objectius i unes utilitats clarament definides.
A continuació es fa una proposta completa d'òrgans de participació permanents per a l'Ajuntament de Molins de Rei, però cal tenir present que si després algun d'aquests òrgans no ha de tenir un contingut o una utilitat clara i definida, serà recomanable que no es creï.

Criteri 1. L'acció de govern ha de poder ser explicada i debatuda en la seva globalitat, i no només de manera sectorial.

- Proposta 1. Crear un Consell de Vila. És l'òrgan permanent consultiu i de participació de Molins de Rei. En el seu marc, la ciutadania i representants de l'Ajuntament debaten, fan l'acompanyament i el contrast de l'acció de govern en els aspectes de caràcter general, com per exemple el Pla d'Actuació Municipal i els pressupostos municipals. El Consell de Vila també és un espai per compartir el treball dels diferents òrgans específics de participació.

- Proposta 2. Ubicar els òrgans de participació específics ja existents o de nova creació en el marc del Consell de Vila. És preferible que només es creïn els òrgans que siguin pertinents en cada moment i que durin el temps estrictament necessari.[13]

- Proposta 3. El Consell de Vila i cada un dels òrgans es regiran pel Reglament de Participació Ciutadana, i només si es creu necessari, per un reglament propi de funcionament intern .

Aquest criteri va ser àmpliament debatut pels diferents participants. En termes generals, mentre hi havia un grau d'acord important respecte la creació d'un Consell de Vila no va passar el mateix amb la proposta referent a la creació de tres grans consells sectorials coincidents amb les àrees de l'Ajuntament (Economia i Finances, Medi Ambient i Territori, Serveis Personals).
L'equip de la Fundació Jaume Bofill ha reformulat totalment la proposta relacionada amb la creació dels tres consells. A continuació es recullen les aportacions que es van fer al respecte:

- Quant a la proposta 1, alguns polítics van expressar certa por davant la possibilitat que el Consell de la Vila es convertís en un segon Ple amb ciutadans, fet que podia comportar duplicitats i un alentiment dels processos.
- Quant a l'equip tècnic, veien el Consell de la Vila com quelcom ambiciós i complicat de dur a la pràctica ja que per a ells la gent participa quan els interessa, en allò que els afecta directament. Apuntaven que és més fàcil participar en consells petits, en temes concrets que en aspectes generals de vila.
- Les entitats van mostrar certa recança ja que creien que el bon funcionament del Consell de la Vila dependria del color polític del govern. També mostraven certa preocupació a l'hora d'establir la representativitat.
- En relació a la proposta 2, hi va haver una discrepància total per part de polítics, tècnics i entitats. Els polítics comentaren que Molins de Rei no té prou cultura política per crear un Consell de Vila i tres consells sectorials. Per això en una

[13] En aquest document no es detallen els consells existents ni es contempla la definició dels consells que es poden crear en un futur.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

primera fase eren més partidaris de crear només Consell de Vila en el qual s'hi vinculin diferents grups o consells (la formació dels quals dependria de la voluntat de la ciutadania).

- En la mateixa línia, els tècnics apuntaren que caldria veure en quins espais la gent realment s'implicaria i crear els consells justos i necessaris en funció dels aspectes rellevants per a la vila i per a la ciutadania. Es va proposar consultar-ho a les entitats i a la ciutadania en general. Segons ells, es podia començar per consolidar petites comissions de treball i no per un projecte tant ambiciós, sobretot tenint en compte els organismes existents que ja funcionen. Finalment, algú considerava que potser seria millor ordenar la participació a nivell territorial.
- Per a les entitats, la formació de tres grans consells suposava un excés de reunions i denunciaven que sempre acabaven participant els mateixos. Proposaven que calia treballar millor qui forma el consell, quines entitats i com es renoven. Finalment es va proposar crear un Consell d'infants ja que creien fonamental treballar els valors participatius amb els nens petits.

El fet que tots els participants posessin en dubte la proposta sobre organismes de participació plantejada implica que les propostes que segueixen a continuació hagin estat subjecte d'importants canvis.

- Quant a la proposta 1, els polítics van proposar que en el cas concret de les personalitats de reconeguda vàlua per a la vila , aquestes fossin escollides per consens.
- En el grup d'entitats es va obrir un debat sobre si els membres de l'oposició havien de formar part o no del Consell de la Vila. Alguna veu mostrava reticències davant la possibilitat que es reproduís un debat semblant al Ple però amb presència d'altres actors.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Criteri 2: La representació dels diferents actors polítics i socials i ciutadans en aquests organismes ha d'estar assegurada.

- Proposta 1. Fixar la composició del Consell de la Vila de la següent manera: el Consell està presidit per l'alcalde o alcaldessa, vicepresidit per un representant del teixit associatiu i també hi són presents un representant de tots els grups municipals, un representant de cada òrgan de participació específic o altres entitats que ho sol·licitin via registre[14], ciutadans a títol individual[15] i experts i personalitats de reconeguda vàlua a la vila escollits per consens. Es recomana que el nombre de membres del Consell de Vila sigui entre 20 i 30 per garantir la seva operativitat.

- Proposta 2. En cas que es creïn nous òrgans de participació , aquests s'haurien de regir, sempre que fos possible, per criteris de representativitat.

- Proposta 3. Facilitar que els representants dels òrgans de participació es renovin. Es pot pensar en un sistema de renovació esglaonada, evitant la renovació de tots els participants a la vegada. D'aquesta manera es garanteix el traspàs de temes, de coneixements i d'habilitats de gestió facilitant la possibilitat de formar part dels consells al màxim ventall d'actors o de ciutadans.

Aquest criteri es va considerar acceptat per part de tots els participants. Tanmateix, es varen matisar alguns aspectes.
- Pel que fa a les 3 propostes, les entitats van proposar que els informes preceptius fossin elaborats per un tècnic que es dotés a cada òrgan d'una estructura administrativa que facilités la gestió dels seus afers.
- Per la seva banda els tècnics consideraren que els informes havien de ser motivats, no obligatoris.
- Els polítics van voler deixar clar que els informes preceptius no són vinculants.

Criteri 3. Els òrgan s de participació haurien de poder emetre la seva opinió i que aquesta tingués incidència en les polítiques públiques, anant més enllà de la mera informació i consulta. Haurien de ser espais de treball, anàlisi i debat creatiu de la vila.

- Proposta 1. El C onsell de la Vila ha d'emetre informes preceptius abans que s'aprovi el Pla d'Actuació Municipal i els pressupostos municipals.

Quant aquest criteri, hi va haver acord pel que fa al seu objectiu. De totes maneres s'exposen els següents matisos:
- Pel que fa a la proposta 1, les entitats van demanar disposar d'una estructura administrativa per a fer els informes.
- En les propostes 2 i 3, els tècnics veien necessari que hi hagués un procés permanent per incentivar la participació en aquests consells; els tríptics són una eina, no un objectiu. La millor publicitat per als consells és el seu èxit.

[14] El Consell de Vila tindrà un registre on les entitats que ho sol· licitin es podran inscriure per a formar-ne part. En cas que el nombre de sol· licituds superi el nombre de places previstes, el Reglament de participació o del Consell de Vila haurà de preveure un criteri d'elecció. Tot i així es recomana que s'asseguri la plaça a aquelles persones que representin espais de coordinació entre entitats.

[15] Es pot pensar concretament en fer una convocatòria oberta i voluntària, i en cas que hi hagi més interessats que places, utilitzar alguna tècnica de selecció aleatòria en base a un cens d'interessats.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

- Proposta 2. El Consell de la Vila podrà emetre informes preceptius sobre altres temes de caràcter general.

- Proposta 3. Tots els informes es presentaran al Ple de l'Ajuntament abans que s'aprovi la temàtica corresponent. Els informes els presentarà la vicepresidència o qualsevol membre no electe que s'acordi.

- Proposta 4. L'informe serà el resultat de, com a mínim, una sessió de deliberació del Consell on l'equip de govern presentarà la informació necessària a discutir i la resta de membres hauran pogut discutir i emetre la seva opinió.

Criteri 4. Assegurar la visibilitat de Les tasques realitzades per cada un dels òrgans de participació han de ser visibles per tota la ciutadania

- Proposta 1: Els òrgans de participació han d'emetre memòries periòdiques a l'Ajuntament i a la ciutadania . Aquestes memòries informen sobre el seu funcionament i donen compte de la seva activitat a totes les entitats del sector i a la ciutadania en general.

- Proposta 2: Donar més protagonisme social a aquests òrgans de participació a partir d'incrementar la seva presència en els mitjans de comunicació locals i al web de l'Ajuntament o a plataformes de participació a Internet.

- Proposta 3: Editar un material informatiu on surtin llistats els diferents organismes participatius de la vila i l'activitat que realitzen. Aquest material s'hauria de distribuir a tota la ciutadania.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

LÍNIA 4: INCORPORAR PROCESSOS DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN AQUELLS ÀMBITS PRIORITARIS PER A L'ACCIÓ DE GOVERN

Els processos de participació s'han d'entendre com una manera de reforçar la participació de la ciutadania en diferents àmbits de les polítiques públiques locals.

Es recomana endegar processos participatius, que impliquin tan la ciutadania organitzada com la no organitzada, en aquelles actuacions de govern que es considerin prioritàries a l'inici de cada legislatura.

Els criteris i les propostes que s'exposen a continuació versen sobre com s'han de desenvolupar els processos de participació per a que siguin efectius. Val a dir, però, que el fet de no centrar-nos en un procés concret i prèviament definit ha dificultat la concreció de determinats criteris i propostes.

Criteri 1. La iniciativ a dels processos pot venir del propi Ajuntament o d'algun altre actor polític o social. En cas que no vingui de l'Ajuntament ha de comptar amb el suport d'aquest per tirar endavant. Els procediments pels quals es regula la iniciativa quedaran recollits en el Reglament de Participació Ciutadana de la vila.

- Proposta 1. Presentar i aprovar en el Ple Municipal tot procés de participació en la presa de decisions públiques.

- Proposta 2. La iniciativa dels processos de participació que es presenten al Ple Municip al a banda de venir de l'equip de govern i els altres grups municipals, pot provenir dels següents actors polítics i socials:

    - Ciutadans a títol individual: És necessari un suport mínim de l'1% de la població justificat mitjançant la recollida de signatures.
    - Entitats. Cal un mínim de 5 entitats de dret amb un mínim de dos anys d'haver estat al Registre d'Entitats que aportin 100 signatures.
    - Consell de la Vila i la resta d'òrgans específics prèvia discussió i vist-i-plau en el marc del Consell de Vila.

- Respecte la proposta 1, mentre el grup de polítics va estar-hi d'acord, els tècnics van aportar els següents comentaris: No es va veure bé que les iniciatives es presentessin i s'aprovessin en el Ple Municipal ja que d'aquesta manera només tirarien endavant aquelles propostes que fossin acceptades pels grups majoritaris. Es proposava donar aquest protagonisme als organismes de participació.

- Quant a la proposta 2, els polítics proposaven que les entitats que presentessin una iniciativa haurien de garantir que representen com a mínim l'1% de la població (l'important és el nombre d'associats no el nombre d'entitats). Els tècnics també creien que les entitats que presentessin propostes havien de ser representatives de la ciutadania. d'altra banda alguns tècnics plantegen el perill que algunes entitats puguin presentar iniciatives per exemple de caire racista.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Criteri 2. La participació ha de ser vista com una cosa de la vila, de conjunt, i ha de ser visible, seguible i avaluable. Quan s'elabora o es posa en marxa un procés de participació, cal un consens polític, social i tècnic entre tots els actors clau del municipi, aquells que tenen recursos suficients per condicionar l'èxit o el fracàs del procés.

- Proposta 1. Aconseguir el màxim d'acord en els object ius del procés, en les regles del joc; i mirar d'assolir un mínim de complicitats envers el procés participatiu, o com a mínim, garantir que no hi haurà resistències que puguin bloquejar -lo.

- Proposta 2. Cercar el màxim consens polític dins de l'equip de govern i amb els representants de l'oposició a través de diàleg i negociació entre els diferents actors polítics.

- Proposta 3. Cercar el màxim consens social per facilitar la implicació de tots els actors clau del municipi (associacions, moviments socials) i fer del procés engegat un projecte de ciutat. Recomanem cercar aquest consens a partir de sessions informatives, de diàleg i negociació amb els actors socials.

- Proposta 4. Cercar la complicitat de l'equip tècnic per poder garantir la implicació i el compromís de tot l'organigrama municipal amb el procés de participació. Caldria cercar aquesta complicitat a partir de sessions informatives, de diàleg i negociació amb els tècnics.

- Proposta 5. Crear una Comissió de Seguiment (CDS) per cada procés de participació en la presa de decisions públiques.
  La CDS ha d'estar sota l'estructura del Consell de la Vila i ha d'estar formada pel grup promotor i per aquells actors que el mateix Consell de la Vila consideri en funció de cada procés.
  D'acord amb els objectius del procés participatiu aprovats pel Ple Municipal, la CDS tindria la funció de:
    - Definir la metodologia apropiada per a cada procés.
    - Establir el calendari.
    - Vetllar pel compliment dels objectius.

El grau d'acord sobre aquest criteri i les corresponents propostes va ser gairebé unànime pels tres grups d'actors, l'única aportació està relacionada amb la proposta 5. En aquest sentit, alguns tècnics proposaren la possibilitat de fer una sola comissió de seguiment plural que serveixi per tots els processos.

- Rebre els resultats i la memòria participativa del procés (veure proposta 3 del criteri 3, línia 4).
- Retornar al Consell de la Vila els resultats i la memòria participativa.

- Proposta 6. Plantejar un sistema d'indicadors de qualitat de la participació que permetin avaluar els processos engegats i que s'han porta t a terme al municipi.

Criteri 3. Els processos de participació que s'articulin han de ser sobre aquells projectes de gran transcendència per a la vila, que afecten el conjunt de la ciutadania, tot i que es pot fer participació en d'altres temes sempre i quan la proposta sigui aprovada pel Ple Municipal.

- Proposta 1. Incorporar en el Pla d'Actuació Municipal l'Agenda Participativa per especificar els temes a treballar i calendaritzar les propostes en cada mandat municipal.

- Proposta 2. Excloure de la participació els àmbits sectorials sobre els quals l'opinió oberta de diferents actors no pugui tenir una aplicació més o menys visible en l'orientació de polítiques. Aquesta exclusió fa referència a aquelles qüestions sobre les que la decisió ve marcada per llei.

- Proposta 3. Acompanyar els processos de participació en la presa de decisions d'una assignació pressupostària i una memòria participativa. La memòria participativa ha d'incorporar: la metodologia i objectius del procés, el nombre de participants, el pressupost, les fases i la valoració del procés per part dels participants. La memòria participativa ha de ser elaborada per l'equip responsable del procés, ja sigui intern o extern a l'Ajuntament, i ha de ser aprovada per la Comissió de Seguiment.

Aquest criteri va ser acceptat per tots els participants en les sessions de treball. Tot i així, es va apuntar la necessitat de reformular l'anunciat de la proposta 2 ja que era poc entenedora (aspecte que l'equip de la Fundació Jaume Bofill ha tingut en compte).
Quant a la proposta 1, a proposta dels polítics, s'ha canviat el terme "legislatura" per "mandat". En un cas concret es va proposar vincular l'agenda participativa als pressupostos anuals.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Criteri 4. La informació, deliberació i retorn als participants ha d'estar garantida en tot procés de participació en la presa de decisions públiques. Assegurar en tot procés participatiu un moment d'informació, per garantir que tota la ciutadania té accés a la matèria sobre la qual s'ha de discutir; un moment de debat que es durà a terme emprant diferents metodologies; i un moment de retorn on els participants i tota la ciutadania reben la informació de tot el procés, metodologia i resultats.

- Proposta 1. Garantir una informació que sigui plural, rigorosa, independent i objectiva. S'ha de garantir que tothom que participa en un procés té accés a la informació de la mateixa manera i amb el temps necessari com per poder participar en igualtat de condicions.

- Proposta 2. Posar la metodologia al servei d'aquests principis i adequar -la a les característiques de cada procés . La concreció de les metodologies a utilitzar en cada ocasió s'ha de fer en funció de cada circumstància específica: tema a discutir, el temps del que es disposa, el pressupost que es té, o els actors amb els que es vol comptar. La metodologia pot aprofitar tan espais presencials com virtuals.

- Proposta 3. Fer un retorn dels resultats dels processos de participació a tota la ciutadania . El retorn s'ha de fer quan finalitza el procés. Els resultats han de ser visibles i cal justificar el perquè de la seva aplicació o no aplicació.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Criteri 5. La participació de la ciutadania en la presa de decisions públiques ha de garantir l a representativitat, pluralitat i amplitud dels participants, per tal de donar força al procés. S'ha de procurar que hi participin tots els sectors de població implicats, de forma representativa i el més àmplia possible.

- Proposta 1. Dedicar esforços a la difusió i informació per garantir que la ciutadania conegui el procés . Es pot fer una bona campanya de difusió a través dels mitjans de comunicació de la vila o a través d'estratègies comunicatives que generin implicació, properes al col· lectiu que es va a buscar.

- Proposta 2. Garantir la representativitat dels participants. Es pot pensar en fer una mostra sobre el padró o en anar a buscar directament als interlocutors que es requereixen.

- Proposta 3. Cercar formules que garanteixin la pluralitat de vis ions, i opinions d'un mateix tema.

- Proposta 4. Comptar amb la complicitat i presència del màxim nombre d'entitats . Si es gaudeix de la complicitat de les entitats, aquestes poden ajudar a mobilitzar a la ciutadania.

Hi va haver un acord unànime en aquest criteri i les seves propostes tot i que es varen fer algunes aportacions.
Aquestes feien referència a la proposta 2 en la qual els tècnics plantejaven que l'important és fer participar la gent que normalment no participa i que calia establir criteris de representativitat no de pre-selecció.

Finalment es va proposar la necessitat de canviar l'anunciat de la proposta 3 per a facilitar-ne la comprensió. Aquest aspecte va ser pres en consideració per l'equip de la Fundació Jaume Bofill.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

LÍNIA 5. FOMENTAR UN TEIXIT ASSOCIATIU RIC, PLURAL I PARTICIPATIU

Les associacions es presenten com un dels protagonistes de la participació política en l'àmbit local. Estudis recents mostren que aquelles societats amb un teixit associatiu ric, plural i participatiu són les més capaces d'afrontar els reptes i necessitats actuals, cada vegada més creixents i complexes; en definitiva mostren que perquè una democràcia funcioni és molt important tenir una xarxa associativa forta que permeti una relació fluïda entre la ciutadania i els representants polítics. Al mateix temps, es considera que les associacions són escoles de democràcia en el sentit de que són espais on es poden generar vincles, cooperació entre persones o treball conjunt, ajudant a crear sentiment de pertinença a la comunitat i a consolidar valors i actituds democràtiques.

És doncs des d'aquesta perspectiva que es proposen diferents criteris que vetllin per al suport i foment de la vida associativa de Molins de Rei.

Criteri 1. El teixit associatiu, a més de treballar per a acomplir els propis objectius i finalitats, ha de ser corresponsable de la vida pública de Molins de Rei. Es tracta d'apostar per un teixit associatiu que treballi per la col· lectivitat i el bé comú.

- Proposta 1. Impulsar i facili tar l'elaboració per part de les entitats d' un codi ètic que hauria de ser fruit d'un procés participatiu. L'objectiu és recollir un seguit de bones pràctiques des de i per a les entitats.

  Aquest codi ètic podria incloure aspectes que facilitin la:
  - Democratització del funcionament intern de les associacions (renovació càrrecs, foment de la participació dels membres...)
  - Gestió i transparència dels recursos
  - Relació amb d'altres associacions
  - Finalitats no lucratives de les activitats de les associacions

- Proposta 2. Promoure la implicació del teixit associatiu en activitats obertes al conjunt de la ciutadania , aquelles que transcendeixin als propis associats. L'Ajuntament prioritzarà en l'assignació de pressupost aquest tipus d'activitats.

Tan el grup de tècnics i el grup d'entitats van estar d'acord amb aquest criteri, tot i que amb alguns matisos:

- Sota una lectura global, els tècnics apuntaven la dependència de les associacions vers l'Ajuntament, fet que veien com un greu problema. En aquest sentit proposaven cercar fórmules per millorar la gestió de les subvencions. Finalment, algun tècnic proposava incorporar les organitzacions no formals.

  Quant a la proposta 1, les entitats van constatar que tenen problemes a l'hora de trobar gent que s'impliqui en les associacions i que pugui substituir les juntes existents.

Criteri 2. La tasca i activitats del teixit associatiu han de tenir més visibilitat social. Es tracta de facilitar diversos instruments i estratègies que facilitin que les entitats de la vila guanyin protagonisme social i tinguin més visibilitat i espai en la vida de Molins de Rei a partir de facilitar la seva tasca diària.

- Proposta 1. Elaborar un Registre General d'entitats que reculli quines són i quins són els seus objectius. Aquest Registre pot anar ordenat per àmbits d'actuació del que podrien formar part totes aquelles associacions sense ànim de lucre que actuen a Molins de Rei i representen interessos sectorials o generals de la vila. Aquest Registre ha de ser d'ús públic i permetrà entre d'altres coses centralitat informativa.

- Proposta 2. Elaborar i publicar periòdicament una agenda on es recullin les activitats que realitzen les entitats. Es considera important potenciar-ne la difusió de cara a consolidar determinats actes com a referents per a la ciutadania.

- Proposta 3. Incrementar la presència del teixit associatiu en els mitjans de comunicació locals : espai en la televisió i ràdio locals i tenir també espai al Casa de la Vila i al web de l'Ajuntament.

- Proposta 4. Facilitar el coneixement de les diverses associacions per part de la ciutadania. Es proposa celebrar una setmana de la "vida associativa", "fira d'entitats" o alguna trobada similar on cada associació que ho desitgi pugui fer difusió dels seus programes i propostes. Tot això més enllà de l'espai que es té a la Fira de la Candelera ja que aquest es considera insuficient al tractar-se d'una fira bàsicament comercial.

Quant aquest criteri, tècnics i entitats van estar d'acord amb la proposta 1, en canvi van aportar alguns comentaris relacionats amb les propostes 2 i 4:

- Quant a la proposta 2, tot i que hi havia acord general amb la proposta, es va creure important consensuar un calendari únic entre associacions i Ajuntament per evitar duplicitats i solapaments d'agenda. Algun tècnic també va apuntar que actualment ja es publica una agenda en format electrònic.

- En relació a la proposta 4, les entitats proposaven que aquestes trobades tinguessin continuïtat en el temps i a la vegada cercar fórmules diferents al format de la Fira de la Candelera.

Criteri 3. Per facilitar el funcionament de les associacions i fomentar la relació entre elles cal que es generin espais de trobada. Cal potenciar les relacions entre totes les

Quant al criteri 3, les entitats i els tècnics van fer diverses aportacions i comentaris en relació a les quatre propostes anunciades:

entitats de la vila i especialment entre les del mateix àmbit. Generant espais de trobada compartits, es facilitaria una coordinació entre entitats, tant entre les del mateix àmbit com entre els diversos àmbits associatius, que seria positiva de cara a la programació i realització d'activitats de la vila, millorar el coneixement i la base social de les entitats, etc.

- Proposta 1. Posar a disposició de les entitats un equipament d'ús comú per a totes. Aquest espai permetria disposar a les entitats d'un espai on ubicar la seu social i/o desenvolupar les seves activitats a la vegada que esdevindria un espai de trobada i facilitaria que les entitats poguessin compartir recursos. Aquest espai podria ser un equipament municipal (centre cívic, hotel d'entitats) o bé un espai cedit per alguna entitat amb patrimoni. L'Ajuntament ha de garantir els recursos necessaris per a la gestió d'aquest espai sense que aquest fet vagi en detriment de la corresponsabilització de les entitats en el projecte comú.

- Proposta 2. Aprofundir en la realització de projectes comuns o transversals entre diverses associacions a partir de prioritzar la subvenció a aquelles propostes d'activitats que vinguin promocionades per més d'una entitat.

- Proposta 3. Afavorir el treball en xarxa de les diverses entitats a partir de la promoció i ús de les tecnologies de la informació i comunicació . Es tractaria de poder gaudir d'alguna eina informàtica que faciliti el treball col.laboratiu entre membres de diferents entitats, compartir recursos, sistematitzar informació, etc.

- Proposta 4. Promou re la creació d'espais formals de coordinació d'entitats d'un mateix àmbit , a l'estil de les entitats de segon grau, per tal de compartir recursos i objectius. L'Ajuntament hauria d'atorgar un reconeixement d'interl· locució privilegiada a aquests espais.

- En relació a la proposta 1, els tècnics van proposar canviar l'anunciat perquè fos més entenedor. També apuntaven que aquest espai s'ha de regular i van estar molt d'acord en què les entitats amb patrimoni cedissin espais (això suposava un canvi cultural per part de les entitats amb patrimoni i que calia treballar-hi per ajudar a crear sinergies entre entitats).

  Les entitats van proposar clarificar de qui és aquest espai comú, qui paga el manteniment i les despeses comunes i qui el gestiona. Es va generar un debat sobre el funcionament d'un espai d'aquestes característiques (dificultats perquè entitats amb objectius diferents comparteixin espai). Diferenciaven entre les entitats que necessiten tenir un lloc de manera regular i les que ho necessiten puntualment. Finalment, van acollir positivament que les entitats de patrimoni cedeixin l'espai cercant la fórmula jurídica adequada (alguna constata que ja ho fa).

- Quant a la proposta 2, les entitats s'hi van mostrar en desacord ja que creien que la subvenció no ha d'anar en detriment de les activitats de les entitats. Proposen fer-ho amb un pressupost extraordinari.

- En relació a la proposta 3, les entitats i tècnics van reforçar la idea que l'Ajuntament ha de fomentar la presència de les entitats a la xarxa però constataren que no totes les entitats disposen d'accés a Internet (tan tècnics com entitats consideren que s'hauria de garantir aquest accés). També es va afegir la idea de rebre suport en la dinamització de la pàgina web.

- Quant a la proposta 4, es va considerar important però es van constatar problemes de finançament.

L'equip de la Fundació Jaume Bofill va creure oportú canviar l'anunciat de la proposta 1 tenint en compte les aportacions dels tècnics.

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

LÍNIA 6. DONAR EINES PER AFAVORIR LA PARTICIPACIÓ EFECTIVA DE LES ENTITATS EN EL DEBAT I LA PRESA DE DECISIONS MUNICIPALS .

Rera aquesta línia es troba l'interès per facilitar i capacitar el teixit associatiu en la gestió política de la vila. Les associacions han estat tradicionalment protagonistes de la vida política i social en el món local. Es tracta d'enfortir espais que permetin a les associacions tenir opinió real en els temes d'interès ciutadà, fer ressorgir les potencialitats d'aquest col· lectiu com a interlocutors de l'Ajuntament.

Criteri 1. Apostar per què les associacions esdevinguin un autèntic interlocutor de l'Ajuntament. Considerem que cal afavorir la participació de les entitats en el disseny de les polítiques públiques del municipi, tant en la seva participació en el Consell de la Vila, en els òrgans específics de participació i en els processos de participació que es puguin engegar com a partir del reconeixement de la seva veu i els seus projectes.

- Proposta 1. Garantir una informació suficient i de qualitat a les entitats sobre els temes públics de la vila. A més dels canals proposats en el criteri 1 de la línia 1, es proposa establir un sistema d'informació regular de l'Ajuntament cap a les entitats que pot prendre la forma de butlleta informativa o de reunions informatives periòdiques entre l'Ajuntament i les associacions.

- Proposta 2. Possibilitar trobades entre els tècnics de l'Ajuntame nt i les entitats que així ho vulguin, per tal de tractar temes específics i informar -se de diverses qüestions. De tota manera es recorda que l'espai natural d'interl· locució i diàleg entre les entitats i els tècnics de l'Ajuntament són els òrgans de participació.

Quant el criteri 1, tan entitats com tècnics van estar d'acord amb la proposta 1, en canvi la majoria de tècnics van estar en desacord amb la proposta 2:

- S'apunta que la interlocució molts cops ha de ser entre associacions i polítics ja que hi ha moltes consultes que més que tècniques, fan referència a la presa de decisions.

Criteri 2. La participació en els afers públics del teixit associatiu requereix fomentar

El grau d'acord amb aquest criteri va ser molt alt, els comentaris de les entitats i

la seva capacitació organitzativa. Una de les característiques del teixit associatiu molinenc, que no divergeix de la realitat d'altres municipis catalans, és la seva base social fonamentalment voluntària. Aquest fet implica que sovint s'hagin d'enfortir les propies estructures associatives amb suport extern que ompli determinats buits formatius.

- Proposta 1. Promoure, des de l'Ajuntament i des del propi teixit associatiu, accions de reflexió i formació al sí de les associacions. En aquest sentit es proposa establir algun programa formatiu en funció de les necessitats detectades. S'apunten com a possibles temes: formació en comptabilitat, informàtica, qüestions jurídiques d'entitats i subvencions.

- Proposta 2. Oferir un servei d'assessorament a les entitats en termes administratius, informàtics, fiscals o jurídics que estigui a l'abast dels membres de qualsevol entitat registrada a la vila. Complementàriament, en determinats processos participatius oferir assessorament o formació específica sobre el tema determinat del procés en qüestió.

- Proposta 3. Oferir un servei d'inf ormació oficial sobre subvencions, cursos i altres temes que puguin ser d'interès per a les entitats.

dels tècnics matitzen només la proposta 2:

Les entitats van constatar que la informació sobre subvencions i altres afers és fonamental i que es pot recuperar un servei existent amb anterioritat on les entitats rebien informació oficial sobre subvencions, cursos... D'altra banda, els tècnics proposaven aprofitar serveis ja existents com el que s'ofereix a les empreses.

Donades les aportacions dels diferents actors, l'equip de la Fundació Jaume Bofill va considerar adient afegir una nova proposta en aquest criteri.